

สารบัญ		หน้า
บทที่ 1	บทนำ	1-2
1.1	ภาพรวมและความน่าสนใจของการลงทุนด้านคมนาคมในประเทศไทย	1-2
1.1.1	ภาพรวมโครงข่ายคมนาคมของประเทศไทย	1-3
1.1.2	ปริมาณการเดินทางและขนส่งสินค้าในประเทศไทย	1-4
1.2	ความสำคัญของคู่มือแนวทางการร่วมลงทุนในโครงการ PPPs ของนักลงทุนต่างชาติ	1-6
1.3	วัตถุประสงค์การจัดทำคู่มือแนวทางการร่วมลงทุนในโครงการ PPPs ของนักลงทุนต่างชาติ	1-6
1.4	กลุ่มผู้ใช้งานคู่มือ	1-7
1.5	โครงสร้างของคู่มือ	1-8
บทที่ 2	ความเข้าใจเบื้องต้นเกี่ยวกับการร่วมลงทุนระหว่างรัฐและเอกชนในประเทศไทย	2-1
2.1	นิยามของโครงการร่วมลงทุน	2-1
2.2	หลักการของการร่วมลงทุนระหว่างรัฐและเอกชน	2-4
2.3	ประเภทของโครงการร่วมลงทุน	2-4
2.4	ภาพรวมการร่วมลงทุนในโครงการโครงสร้างพื้นฐานด้านคมนาคมและโลจิสติกส์ของไทย	2-6
2.4.1	ตัวอย่างโครงการร่วมลงทุนที่น่าสนใจ	2-6
2.4.2	ตัวอย่างโครงการร่วมลงทุนที่สำคัญตามแผนร่วมลงทุนปี 2563 - 2570	2-8
บทที่ 3	สิทธิประโยชน์สำหรับการร่วมลงทุน	3-1
3.1	ภาพรวมของการส่งเสริมการลงทุน	3-1
3.1.1	หลักเกณฑ์การขอรับการส่งเสริมการลงทุนของโครงการ	3-2
3.1.2	หลักเกณฑ์การถือหุ้นของต่างชาติสำหรับโครงการที่ขอรับการส่งเสริมการลงทุน	3-3
3.2	สิทธิประโยชน์เพื่อการส่งเสริมการลงทุน	3-5
3.2.1	ประเภทของสิทธิประโยชน์เพื่อการส่งเสริมการลงทุน	3-5
3.2.2	สิทธิประโยชน์พื้นฐาน	3-6
3.3	การให้สิทธิประโยชน์เพิ่มเติม	3-12
3.3.1	สิทธิประโยชน์เพิ่มเติมเพื่อพัฒนาพื้นที่อุตสาหกรรม	3-12
3.3.2	สิทธิประโยชน์เพิ่มเติมเพื่อการกระจายความเจริญสู่ภูมิภาค	3-13
3.4	มาตรการพิเศษในเขตส่งเสริมการลงทุน	3-14
3.4.1	เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก (EEC)	3-14
3.4.2	เขตระเบียงเศรษฐกิจพิเศษ	3-16
3.5	ความตกลงเพื่อการส่งเสริมและคุ้มครองการลงทุน	3-18
3.5.1	ผู้ที่สามารถใช้สิทธิจากความข้อตกลงฯ	3-18

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
3.5.2 สิทธิประโยชน์หลักของนักลงทุนภายใต้ความตกลงฯ.....	3-19
บทที่ 4 ขั้นตอนการร่วมลงทุนในภาพรวมและในส่วนของภาคเอกชน.....	4-1
4.1 ขั้นตอนหลักของการร่วมลงทุนตามพระราชบัญญัติการร่วมลงทุน ระหว่างรัฐและเอกชน พ.ศ. 2562	4-1
4.1.1 ขั้นตอนที่ 1 การเสนอโครงการ	4-2
4.1.2 ขั้นตอนที่ 2 การคัดเลือกเอกชน.....	4-3
4.1.3 ขั้นตอนที่ 3 การทำสัญญา.....	4-4
4.1.4 ขั้นตอนที่ 4 การกำกับดูแลโครงการร่วมลงทุน	4-5
4.1.5 ขั้นตอนที่ 5 การแก้ไขสัญญาร่วมลงทุนและการทำสัญญาใหม่.....	4-6
4.2 ขั้นตอนการร่วมลงทุนในส่วนของภาคเอกชนผู้ร่วมลงทุน	4-8
4.2.1 ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาโครงการร่วมลงทุนที่น่าสนใจ จากแผนการจัดทำโครงการร่วมลงทุน	4-9
4.2.2 ขั้นตอนที่ 2 การตรวจสอบคุณสมบัติของเอกชนผู้ร่วมลงทุน	4-9
4.2.3 ขั้นตอนที่ 3 การศึกษาความเหมาะสมของโครงการ มูลค่าโครงการ และอัตราผลตอบแทน.....	4-10
4.2.4 ขั้นตอนที่ 4 การเข้าร่วมการรับฟังความคิดเห็นของภาคเอกชน.....	4-10
4.2.5 ขั้นตอนที่ 5 การยื่นข้อเสนอโครงการผ่านกระบวนการคัดเลือกเอกชน.....	4-12
4.2.6 ขั้นตอนที่ 6 การเจรจาต่อรอง และการทำสัญญา.....	4-15
4.2.7 ขั้นตอนที่ 7 การร่วมดำเนินการกับหน่วยงานเจ้าของโครงการ และการให้ปฏิบัติตามสัญญา.....	4-16
4.2.8 ขั้นตอนที่ 8 การระงับกรณีพิพาท.....	4-17
4.2.9 ขั้นตอนที่ 9 การแก้ไขสัญญาโดยกระทบในสาระสำคัญ.....	4-19
บทที่ 5 เงื่อนไข คุณสมบัติ/คุณลักษณะต้องห้ามของนักลงทุนต่างชาติ	5-1
5.1 การขออนุญาตประกอบธุรกิจของนักลงทุนต่างชาติในประเทศไทย.....	5-1
5.1.1 ขั้นตอนการขอใบอนุญาตประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว.....	5-7
5.1.2 ขั้นตอนการขอหนังสือรับรองการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว กรณีที่ได้รับการส่งเสริมการลงทุนตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมการลงทุน	5-9
5.2 คุณสมบัติของบริษัทเอกชนในการร่วมลงทุนระหว่างรัฐและเอกชน.....	5-11
5.3 เงื่อนไขการดำเนินโครงการและการขออนุญาตประกอบกิจการเพิ่มเติม.....	5-13
5.3.1 การจัดทำรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม	5-13

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
5.3.2 การขออนุญาตประกอบกิจการ	5-14
บทที่ 6 กฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้อง	6-1
6.1 กฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้องกับขั้นตอนการร่วมลงทุน ที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับภาคเอกชน ผู้ร่วมลงทุน	6-1
บทที่ 7 คำถามที่พบบ่อย (FAQ)	7-1
7.1 ประเด็นคำถามที่พบบ่อย	7-1
7.1.1 FAQ 1: ลักษณะอย่างไรที่ถือว่าเป็นคนต่างด้าว	7-1
7.1.2 FAQ 2: ชาวต่างชาติมาร่วมลงทุนกับคนไทยโดยถือหุ้นมากกว่าคนไทยสามารถจดทะเบียน เป็น นิติบุคคลได้หรือไม่	7-1
7.1.3 FAQ 3: บัญชีหนึ่ง บัญชีสอง และบัญชีสาม ผู้ใดเป็นผู้อนุมัติ	7-2
7.1.4 FAQ 4: กิจการใดทางด้านคมนาคมและโลจิสติกส์บ้างที่อาจอนุญาตให้ชาวต่างชาติ ถือหุ้นข้างมากได้	7-2
7.1.5 FAQ 5: สถานที่ยื่นขออนุญาตประกอบธุรกิจของคนต่างด้าวสามารถยื่นได้ที่ใดบ้าง	7-3
7.1.6 FAQ 6: การประกอบกิจการทางด้านคมนาคมและโลจิสติกส์ใดบ้าง ที่จะต้องได้รับอนุญาต เพื่อประกอบกิจการเพิ่มเติมตามที่กฎหมาย ระเบียบ และประกาศของหน่วยงานที่รับผิดชอบ	7-3
7.1.7 FAQ 7: นโยบายการส่งเสริมการลงทุนในปัจจุบันมีแนวโน้ม ให้การส่งเสริมการลงทุนแบบใดบ้าง	7-4
7.1.8 FAQ 8: บทบาทของภาคเอกชนที่สำคัญก่อนการยื่นข้อเสนอโครงการ ควรดำเนินการใดบ้าง	7-5
7.1.9 FAQ 9: ระยะเวลาที่ใช้ดำเนินการเพื่อลงนามสัญญา ภายหลังจากการคัดเลือก และเจรจากับภาคเอกชนที่ได้รับการคัดเลือกเป็นเท่าใด	7-5

สารบัญรูป	
	หน้า
รูปที่ 2.4-1 โครงการระบบทางด่วนขั้นที่ 2 (ศรีรัช)	2-6
รูปที่ 2.4-2 โครงการรถไฟฟ้าสายสีน้ำเงิน	2-7
รูปที่ 2.4-3 โครงการสนามบินอู่ตะเภา	2-7
รูปที่ 2.4-4 โครงการรถไฟฟ้าความเร็วสูงเชื่อม 3 สนามบิน	2-7
รูปที่ 2.4-5 โครงการท่าเรือแหลมฉบัง ระยะที่ 3	2-8
รูปที่ 2.4-6 โครงการท่าเรือมาบตาพุด ระยะที่ 3	2-8
รูปที่ 2.4-7 โครงการทางพิเศษสายกะทู้-ป่าตอง (ภูเก็ต)	2-9
รูปที่ 2.4-8 โครงการรถไฟฟ้าสายสีม่วง ช่วงเตาปูน - ราษฎร์บูรณะ	2-9
รูปที่ 2.4-9 โครงการพัฒนาท่าเรือบก (Dry Port)	2-9
รูปที่ 4.1-1 สรุปกรอบระยะเวลาการเสนอโครงการร่วมลงทุนจนถึงขั้นตอนการทำสัญญาร่วมลงทุน	4-7
รูปที่ 4.2-1 ขั้นตอนการร่วมลงทุนที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับผู้ร่วมลงทุนภาคเอกชน	4-8
รูปที่ 5.1-1 ขั้นตอนการขออนุญาตประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว ตามพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจของ คนต่างด้าว พ.ศ. 2542	5-8

สารบัญตาราง

หน้า

ตารางที่ 1.1-1 ภาพรวมโครงข่ายคมนาคมของประเทศไทย.....	1-3
ตารางที่ 1.5-1 โครงสร้างของคู่มือการลงทุนในโครงการ PPP ด้านคมนาคมและโลจิสติกส์ สำหรับนักลงทุน ต่างชาติ.....	1-8
ตารางที่ 2.1-1 กิจกรรมเกี่ยวกับโครงสร้างพื้นฐานและบริการสาธารณะที่กำหนดไว้ตามมาตรา 7.....	2-2
ตารางที่ 2.3-1 ประเภทการร่วมลงทุนระหว่างรัฐและเอกชน	2-5
ตารางที่ 3.2-1 ประเภทของสิทธิประโยชน์เพื่อการส่งเสริมการลงทุน.....	3-5
ตารางที่ 3.2-2 สิทธิประโยชน์ตามมาตราการส่งเสริมการลงทุนอุตสาหกรรมที่มีความสำคัญต่อการพัฒนา ประเทศ	3-6
ตารางที่ 3.2-3 สิทธิประโยชน์สำหรับกิจการที่เกี่ยวข้องด้านคมนาคมและโลจิสติกส์	3-7
ตารางที่ 3.3-1 สิทธิประโยชน์เพิ่มเติมสำหรับกิจการที่ตั้งสถานประกอบการในนิคมอุตสาหกรรม หรือเขต อุตสาหกรรมที่ได้รับการส่งเสริม	3-12
ตารางที่ 3.3-2 สิทธิประโยชน์เพิ่มเติมสำหรับกิจการที่ตั้งสถานประกอบการในพื้นที่ 20 จังหวัดที่มีรายได้ต่อ หัวต่ำ	3-13
ตารางที่ 3.4-1 สิทธิและประโยชน์ของกิจการที่ขอรับการส่งเสริมการลงทุนในเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก	3-15
ตารางที่ 3.4-2 ภาพรวมอุตสาหกรรมเป้าหมายในเขตระเบียงเศรษฐกิจพิเศษ.....	3-16
ตารางที่ 3.4-3 สิทธิและประโยชน์ของกิจการที่ขอรับการส่งเสริมการลงทุนในเขตระเบียงเศรษฐกิจพิเศษ.....	3-17
ตารางที่ 4.2-1 รายละเอียดเอกสารข้อเสนอการร่วมลงทุนในเบื้องต้นที่บริษัทจะต้องดำเนินการ	4-13
ตารางที่ 5.1-1 หลักเกณฑ์การประกอบธุรกิจของนักลงทุนต่างชาติในกิจการที่เกี่ยวข้องกับด้านคมนาคม และโลจิสติกส์ในประเทศไทย	5-2
ตารางที่ 5.3-1 รายละเอียดของประเภทโครงการ กิจกรรม หรือการดำเนินการด้านคมนาคมที่ต้องจัดทำ รายงาน การประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม	5-13
ตารางที่ 6.1-1 รายชื่อกฎหมายและประกาศที่เกี่ยวข้องกับขั้นตอนการร่วมลงทุนที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับ ภาคเอกชนผู้ร่วมลงทุน.....	6-2

บทที่ 1

บทนำ

- ❖ ภาพรวมและความน่าสนใจของการลงทุนด้านคมนาคมในประเทศไทย
- ❖ ความสำคัญของคู่มือแนวทางการร่วมลงทุนในโครงการ PPPs ของนักลงทุนต่างชาติ
- ❖ วัตถุประสงค์การจัดทำคู่มือแนวทางการร่วมลงทุนในโครงการ PPPs ของนักลงทุนต่างชาติ
- ❖ กลุ่มผู้ใช้งานคู่มือ
- ❖ โครงสร้างของคู่มือ

1.1 ภาพรวมและความน่าสนใจของการลงทุนด้านคมนาคมในประเทศไทย

ในปี 2565 ประเทศไทยมีประชากรกว่า 66.13 ล้านคน มากเป็นอันดับที่ 20 ของโลก และอันดับที่ 4 ของภูมิภาคอาเซียน (ASEAN) นอกจากนี้ ผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ (GDP) ของประเทศไทยในปี 2565 มีแนวโน้มการปรับตัวดีขึ้นหลังจากการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 สืบเนื่องจากการฟื้นตัวของภาคการท่องเที่ยว การบริโภค และการลงทุนของภาคเอกชนภายในประเทศ สะท้อนผ่านอัตราการเติบโตทางเศรษฐกิจ ในปี 2565 ที่มีการขยายตัวร้อยละ 2.6 โดยเฉพาะการอุปโภคบริโภคของภาคเอกชนที่ขยายตัวร้อยละ 6.3 และการลงทุนรวมที่ขยายตัวร้อยละ 2.3 อีกทั้ง คาดว่าการลงทุนภาครัฐจะเป็นหนึ่งในแรงขับเคลื่อนที่สำคัญต่อการสนับสนุนให้เศรษฐกิจของประเทศไทยให้ขยายตัวอย่างต่อเนื่องในปี 2566 จากกรอบวงเงินงบประมาณของภาครัฐ ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 ทั้งสิ้น 1,252,029.6 ล้านบาท ที่เพิ่มขึ้นร้อยละ 4.2 จากปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 ซึ่งงบประมาณส่วนใหญ่นั้น ประกอบไปด้วยโครงการลงทุนสำคัญของรัฐวิสาหกิจและโครงการร่วมลงทุนระหว่างภาครัฐและเอกชน (PPP) อันเป็นกำลังสำคัญในการขับเคลื่อนการลงทุนของภาครัฐ และผลักดันให้เศรษฐกิจไทยยังมีแนวโน้มขยายตัวอย่างต่อเนื่องในปีอนาคต

สำหรับอันดับความน่าเชื่อถือของประเทศไทย (Sovereign Credit Rating) สถาบัน Standard and Poor's ในปี 2563 ได้จัดระดับความน่าเชื่อถือของตราสารหนี้ประเทศไทย ให้อยู่ในระดับ BBB+ และมีแนวโน้มอยู่ในระดับเสถียรภาพ (Stable Outlook) ซึ่งระดับดังกล่าวถูกจัดอยู่ใน “กลุ่มระดับลงทุน” (Investment Grade) หรือกลุ่มที่มีความมั่นคงและน่าลงทุน

นอกจากนี้ จากรายงานผลการจัดอันดับความสามารถในการแข่งขัน (World Competitiveness Ranking) โดย IMD ประจำปี 2565 อันดับความสามารถในการแข่งขันด้านโครงสร้างพื้นฐานของประเทศไทย ถูกจัดอยู่ในอันดับที่ 44 จากทั้งหมด 63 ประเทศ ซึ่งถือว่า โครงสร้างพื้นฐานของไทยในภาพรวมกำลังอยู่ระหว่างการพัฒนา แต่หากพิจารณาเฉพาะด้านสาธารณูปโภคพื้นฐานซึ่งรวมถึงโครงสร้างพื้นฐานด้านคมนาคม

ความสามารถในการแข่งขันของไทยจะถูกจัดอยู่ในอันดับที่ 22 ของโลก อันถือได้ว่า ค่อนข้างมีการพัฒนาอยู่ในลำดับที่ดีแต่ยังคงมีช่องว่างสำหรับขยายการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานต่อไปในอนาคต

1.1.1 ภาพรวมโครงข่ายคมนาคมของประเทศไทย

โครงข่ายคมนาคมขนส่งของไทย สามารถแบ่งออกได้เป็นการขนส่งทางถนน การขนส่งทางราง การขนส่งทางน้ำ และการขนส่งทางอากาศ ซึ่งในแต่ละรูปแบบการขนส่งนั้นยังสามารถจำแนกได้เป็นการขนส่งสินค้าและการขนส่งผู้โดยสาร ซึ่งสามารถสรุปภาพรวมโครงข่ายคมนาคมของไทยในปัจจุบัน ได้ดังตารางต่อไปนี้ อย่างไรก็ตาม ประเทศไทยมีแผนการขยายโครงข่ายคมนาคมเพิ่มเติมต่อไปอีกในอนาคต

ตารางที่ 1.1-1 ภาพรวมโครงข่ายคมนาคมของประเทศไทย

รูปแบบโครงข่ายคมนาคม	รายละเอียดโครงข่ายคมนาคม
ทางถนน	- เป็นโครงข่ายสำคัญที่มีปริมาณการขนส่งสินค้าสูงสุด (ร้อยละ 86.51 ของปริมาณการขนส่งทั้งหมดในปี 2562) - ปี 2565 มีความยาวถนนรวม 702,989.2 กิโลเมตร (ถนนสายหลักและสายรอง 101,313.2 กม. ทางพิเศษ 224.6 กม. และถนนท้องถิ่น 601,457.3 กม.)
ทางราง	ในปี 2565 มีระยะทั้งสิ้น 5,026.5 กิโลเมตร (แบ่งเป็นรถไฟระหว่างเมือง 4,814.5 กม. และรถไฟฟ้าในกรุงเทพมหานคร และชานเมือง 212 กม.)
ทางน้ำ	- แบ่งออกเป็นการขนส่งสินค้าทางลำน้ำ การขนส่งสินค้าทางชายฝั่ง และการขนส่งผู้โดยสาร - การขนส่งทางลำน้ำ แบ่งเป็น การขนส่งสินค้าภายในประเทศ ตามเส้นทางแม่น้ำเจ้าพระยา แม่น้ำป่าสัก แม่น้ำบางปะกง แม่น้ำแม่กลอง และแม่น้ำท่าจีน และการขนส่งสินค้านานาชาติระหว่างประเทศ ในเส้นทางแม่น้ำโขง ซึ่งเป็นเส้นทางขนส่งสินค้านานาชาติระหว่างจีน เมียนมาร์ ไทย และ สปป. ลาว - การขนส่งชายฝั่งเส้นทางหลักมีจุดต้นทางหรือปลายทางอยู่บริเวณชายฝั่งภาคกลาง ภาคตะวันออก และภาคใต้ฝั่งอ่าวไทย - การขนส่งผู้โดยสารทางน้ำส่วนใหญ่อยู่ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล โดยมีเส้นทางสำคัญคือแม่น้ำเจ้าพระยาและคลองแสนแสบ
ทางอากาศ	- ในปี 2565 ประเทศไทยมีท่าอากาศยานที่ใช้เพื่อกิจการพลเรือนและการพาณิชย์ จำนวน 39 แห่ง โดยมี 4 หน่วยงานเป็นผู้บริหารและดำเนินงาน ได้แก่ กรมท่าอากาศยาน บริษัท ท่าอากาศยานไทย จำกัด (มหาชน) กองทัพอากาศ และบริษัท การบินกรุงเทพ จำกัด (มหาชน) - การขนส่งทางอากาศพิจารณาถึงเวลาและความรวดเร็วเป็นหลัก ทั้งนี้เป็นรูปแบบการขนส่งที่มีปริมาณการขนส่งน้อยที่สุดแต่มีมูลค่าสูงที่สุด

ที่มา: รายงานโครงสร้างพื้นฐานคมนาคม ประจำปี พ.ศ. 2564 (สนข., 2565)

1.1.2 ปริมาณการเดินทางและขนส่งสินค้าในประเทศไทย

1.1.2.1 ปริมาณการเดินทางของประเทศไทย ปี 2564

ในภาพรวมการเดินทางในเขตกรุงเทพมหานคร ปริณพทล และพื้นที่ต่อเนื่องปกติมีปริมาณการเติบโตอย่างต่อเนื่อง แต่เนื่องจากเกิดการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 จึงทำให้ปริมาณการเดินทางลดลงจากปี 2563 ถึงร้อยละ 11.04 เนื่องจากการเดินทางด้วยระบบขนส่งสาธารณะที่ลดลงถึงร้อยละ 52.86 ทั้งนี้ สัดส่วนของการเดินทางด้วยระบบขนส่งสาธารณะมีขนาดลดลงเหลือเพียงร้อยละ 8.27 อย่างไรก็ตาม ในขณะที่ประชาชนโดยรอบเขตกรุงเทพมหานคร ปริณพทลและพื้นที่ต่อเนื่องเดินทางด้วยระบบขนส่งสาธารณะรูปแบบต่าง ๆ ลดลง ก็มีการเปลี่ยนรูปแบบการเดินทางมาเดินทางด้วยรถไฟฟ้า ARL และรถตู้โดยสารประจำทางเพิ่มมากขึ้น โดยภาพรวมการเดินทางในเขตกรุงเทพมหานคร ปริณพทล และพื้นที่ต่อเนื่องสามารถแสดงได้ดังตารางที่ 1.1-2

ตารางที่ 1.1-2 ภาพรวมปริมาณการเดินทางในเขตกรุงเทพมหานคร ปริณพทล และพื้นที่ต่อเนื่อง

รูปแบบการเดินทาง	ปริมาณการเดินทาง (ล้านคน-เที่ยวต่อปี)		การเปลี่ยนแปลง ของปริมาณการเดินทาง	
	ปี 2563	ปี 2564	ล้านคน-เที่ยว	ร้อยละ
ปริมาณการเดินทางด้วยระบบขนส่งสาธารณะ	1,496.02	705.19	-790.83	-52.86
ปริมาณการเดินทางด้วยรถส่วนบุคคล	8,084.00	7,816.91	-267.09	-3.30
ปริมาณการเดินทางรวม	9,580.02	8,522.10	-1,057.92	-11.04
สัดส่วนการเดินทางด้วยระบบขนส่งสาธารณะ (ร้อยละ)	15.62	8.27	-	-7.35

หมายเหตุ : ปริมาณการเดินทางช่วงเกิดการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19

ที่มา : รายงานโครงสร้างพื้นฐานคมนาคม ประจำปี พ.ศ. 2564 (สนข., 2565)

ในขณะเดียวกัน หากเป็นการเดินทางระหว่างเมืองพบว่า มีปริมาณการเดินทางลดลงเช่นเดียวกันกับการเดินทางในเขตกรุงเทพมหานคร ปริณพทล และพื้นที่ต่อเนื่อง ซึ่งมีสัดส่วนการเดินทางด้วยระบบขนส่งสาธารณะในปี 2564 ลดลงเหลือร้อยละ 18.05 จากปี 2563 ที่ร้อยละ 34 ซึ่งส่วนใหญ่เป็นการเดินทางด้วยรถโดยสาร อย่างไรก็ตาม สัดส่วนการเดินทางด้วยระบบขนส่งสาธารณะก็ลดลงจากปี 2563 ในลักษณะเดียวกันกับการเดินทางในเขตกรุงเทพมหานคร ปริณพทลและพื้นที่ต่อเนื่อง ทั้งนี้ ปริมาณการเดินทางระหว่างเมืองมีรายละเอียด ดังนี้

- 1) การเดินทางด้วยรถโดยสารมีปริมาณการเดินทางเท่ากับ 111.15 ล้านคน-เที่ยวต่อปี ในปี 2564 ซึ่งลดลง 135.88 ล้านคน – เที่ยว จากปี 2563 หรือประมาณร้อยละ 55
- 2) การเดินทางด้วยรถไฟมีปริมาณการเดินทางเท่ากับ 10.93 ล้านคน-เที่ยวต่อปี ในปี 2564 ซึ่งลดลง 12.43 ล้านคน – เที่ยว จากปี 2563 หรือประมาณร้อยละ 53.21
- 3) การเดินทางด้วยเครื่องบินมีปริมาณการเดินทางรวมเท่ากับ 10.28 ล้านคน-เที่ยวต่อปี ในปี 2564 ซึ่งลดลง 10.2 ล้านคน – เที่ยว จากปี 2563 หรือประมาณร้อยละ 98

โดยสามารถแสดงการเดินทางระหว่างเมืองในภาพรวมได้ดังตารางที่ 1.1-3

ตารางที่ 1.1-3 ภาพรวมปริมาณการเดินทางระหว่างเมือง

รูปแบบการเดินทาง	ปริมาณการเดินทาง (ล้านคน-เที่ยวต่อปี)		การเปลี่ยนแปลง ของปริมาณการเดินทาง	
	ปี 2563	ปี 2564	ล้านคน-เที่ยว	ร้อยละ
ปริมาณการการเดินทางด้วยระบบขนส่งสาธารณะ	290.87	132.36	-7.31	-47.53
ปริมาณการเดินทางระหว่างเมืองรวม	843.39	733.41	-109.98	-13.04
สัดส่วนการเดินทางด้วยระบบขนส่งสาธารณะ (ร้อยละ)	34.49	18.05	-	-16.44

หมายเหตุ: ปริมาณการเดินทางช่วงเกิดการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19

ที่มา: รายงานโครงสร้างพื้นฐานคมนาคม ประจำปี พ.ศ. 2564 (สนช., 2565)

1.1.2.2 ปริมาณการขนส่งสินค้าภายในประเทศ

ในภาพรวมการขนส่งสินค้าภายในประเทศ ปี 2564 มีปริมาณลดลงจากปี 2563 เช่นเดียวกับการเดินทาง อันเนื่องมาจากการแพร่ระบาดของโควิด-19 หากแต่ว่ามีปริมาณลดลงน้อยกว่าโดยเปรียบเทียบ โดยมีปริมาณการขนส่งสินค้าในแต่ละรูปแบบการขนส่ง ดังต่อไปนี้

- 1) การขนส่งสินค้าทางถนนในปี 2563 มีปริมาณการขนส่งเท่ากับ 713.42 ล้านตัน โดยลดลงจาก 733.97 ล้านตัน ในปี 2562 ประมาณร้อยละ 2.8 ทั้งนี้ การขนส่งทางถนนมีสัดส่วนเท่ากับ ร้อยละ 86.31 ของปริมาณการขนส่งในประเทศ และมีต้นทุนการขนส่ง เท่ากับ 1.37 บาท/ตัน-กิโลเมตร
- 2) การขนส่งสินค้าทางรางในปี 2563 มีปริมาณการขนส่งเท่ากับ 11.01 ล้านตันต่อปี โดยเพิ่มขึ้นจาก 10.44 ล้านตัน ในปี 2562 ประมาณร้อยละ 5.5 ทั้งนี้ การขนส่งทางรางมีสัดส่วนเท่ากับ ร้อยละ 1.33 ของปริมาณการขนส่งในประเทศ และมีต้นทุนการขนส่ง เท่ากับ 0.70 บาท/ตัน-กิโลเมตร
- 3) การขนส่งสินค้าทางน้ำในปี 2563 มีปริมาณการขนส่งเท่ากับ 102.11 ล้านตันต่อปี โดยลดลงจาก 103.98 ล้านตัน ในปี 2562 ประมาณร้อยละ 1.8 ทั้งนี้ การขนส่งทางน้ำมีสัดส่วนเท่ากับ ร้อยละ 12.35 ของปริมาณการขนส่งในประเทศ และมีต้นทุนการขนส่ง เท่ากับ 0.55 บาท/ตัน-กิโลเมตร
- 4) การขนส่งสินค้าทางอากาศในปี 2563 มีปริมาณการขนส่งเท่ากับ 0.048 ล้านตันต่อปี โดยลดลงจาก 0.057 ล้านตัน ในปี 2562 ประมาณร้อยละ 15.79 ทั้งนี้ การขนส่งทางอากาศมีสัดส่วนเท่ากับ ร้อยละ 0.01 ของปริมาณการขนส่งในประเทศ และมีต้นทุนการขนส่ง เท่ากับ 21.62 บาท/ตัน-กิโลเมตร

จะเห็นได้ว่า แม้ปริมาณการขนส่งสินค้าทางถนน ทางน้ำ และทางอากาศลดลง แต่การขนส่งสินค้าทางรางกลับเพิ่มมากขึ้น อย่างไรก็ตาม ด้วยข้อจำกัดของการพัฒนารถไฟทางคู่ในปัจจุบันจึงเป็นสาเหตุที่ปริมาณการขนส่งสินค้าทางรางไม่ได้เพิ่มขึ้นเท่าที่คาดการณ์ไว้ ทำให้การขนส่งทางถนนที่มีต้นทุนการขนส่งที่สูงกว่าการขนส่งทางรางและทางน้ำ ยังคงมีสัดส่วนการขนส่งในอัตราที่สูง

1.2 ความสำคัญของคู่มือแนวทางการร่วมลงทุนในโครงการ PPPs ของนักลงทุนต่างชาติ

การร่วมลงทุนระหว่างรัฐและเอกชน (Public Private Partnership: PPP) ถือเป็นโครงการที่มีความสำคัญอย่างมากกับการจัดทำโครงสร้างพื้นฐานและบริการสาธารณะให้แก่ประชาชน เนื่องจากการดำเนินงานดังกล่าวจำเป็นต้องใช้งบประมาณเป็นจำนวนมาก ในขณะที่ภาครัฐมีงบประมาณอย่างจำกัด ทำให้ไม่สามารถตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนได้เพียงพอ ดังนั้น การเปิดโอกาสให้เอกชนเข้ามาร่วมลงทุนในโครงการโครงสร้างพื้นฐานและบริการสาธารณะนั้นจะก่อให้เกิดประสิทธิภาพมากกว่าในการออกแบบการก่อสร้าง การดำเนินการ และการดูแลรักษา โดยนอกจากจะก่อให้เกิดประโยชน์กับประชาชนแล้ว ยังถือเป็นการส่งเสริมการลงทุนทั้งภายในประเทศและจากต่างประเทศอีกด้วย

คู่มือการลงทุนในโครงการ PPPs ของนักลงทุนต่างชาตินี้จึงถือเป็นการส่งเสริมให้เกิดการร่วมลงทุนของภาคเอกชน ซึ่งรวมถึงนักลงทุนต่างชาติในโครงการโครงสร้างพื้นฐานและบริการสาธารณะของภาครัฐ ช่วยให้นักลงทุนต่างชาติสามารถทำความเข้าใจแนวทางในการร่วมลงทุนในโครงการ PPPs และสิทธิประโยชน์ที่จะได้รับ เพื่อประโยชน์ในการตัดสินใจร่วมลงทุนในโครงการ PPPs ในอนาคต

1.3 วัตถุประสงค์การจัดทำคู่มือแนวทางการร่วมลงทุนในโครงการ PPPs ของนักลงทุนต่างชาติ

- 1) เพื่อทำความเข้าใจแนวความคิดเรื่อง การร่วมลงทุนในโครงการ PPPs และแนวทางการดำเนินงานในการร่วมลงทุนรูปแบบ PPPs
- 2) เพื่อทำความเข้าใจสิทธิและประโยชน์ของนักลงทุนต่างชาติที่ร่วมลงทุนในโครงการ PPPs ตามพระราชบัญญัติการส่งเสริมการลงทุน พ.ศ. 2520 และประกาศของคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน
- 3) เพื่อรวบรวมขั้นตอนการดำเนินการให้เอกชนร่วมทุน (PPPs) ตามกฎหมาย และระเบียบ ประกาศ ที่มีผลบังคับใช้อยู่ในปัจจุบัน

1.4 กลุ่มผู้ใช้งานคู่มือ

คู่มือแนวทางการร่วมลงทุนในโครงการ PPPs เหมาะสำหรับนักลงทุนชาวต่างชาติที่สนใจในการร่วมลงทุนในโครงการ PPPs ในประเทศไทย ซึ่งจะช่วยให้เกิดความเข้าใจในแนวทางและขั้นตอนการร่วมลงทุนในโครงการ PPPs ทั้งนี้ ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากนักลงทุนต่างชาติจะได้รับจากคู่มือนี้ ได้แก่

- 1) เข้าใจแนวความคิดเรื่อง การร่วมลงทุนในโครงการ PPPs และภาพรวมการร่วมลงทุนในโครงการ PPPs ในกิจการโครงสร้างพื้นฐานและบริการในปัจจุบัน
- 2) เข้าใจแนวทางการให้สิทธิและประโยชน์สำหรับการร่วมลงทุนโดยคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน และสิทธิประโยชน์ที่จะได้รับจากการลงทุนในโครงการที่ส่งเสริมการร่วมลงทุน
- 3) เข้าใจภาพรวมขั้นตอนการร่วมลงทุนในโครงการ PPPs ของนักลงทุน และขั้นตอนการดำเนินการร่วมลงทุนของภาคเอกชน
- 4) สามารถตรวจสอบคุณสมบัติสำหรับนักลงทุนต่างชาติในการร่วมลงทุนในโครงการ PPPs ตามกฎหมาย และระเบียบที่เกี่ยวข้อง

1.5 โครงสร้างของคู่มือ

คู่มือการลงทุนในโครงการ PPPs สำหรับนักลงทุนต่างชาตินี้ ประกอบไปด้วย 6 หัวข้อ ซึ่งมีสาระสำคัญ ดังตารางที่ 1.5-1

ตารางที่ 1.5-1 โครงสร้างของคู่มือการลงทุนในโครงการ PPP ด้านคมนาคมและโลจิสติกส์ สำหรับนักลงทุนต่างชาติ

ลำดับ	หัวข้อ	สาระสำคัญ
1	บทนำ	ภาพรวมคมนาคม ปริมาณการเดินทางและขนส่งสินค้าในประเทศไทย รวมถึงความสำคัญ วัตถุประสงค์ และกลุ่มผู้ใช้งานของคู่มือแนวทางการร่วมลงทุนในโครงการ PPPs
2	ความเข้าใจเบื้องต้นเกี่ยวกับการร่วมลงทุนระหว่างรัฐและเอกชนในประเทศไทย	นิยามและประเภทของโครงการร่วมลงทุน รวมถึงภาพรวมโครงการ PPPs ในกิจการโครงสร้างพื้นฐานและบริการสาธารณะ
3	สิทธิประโยชน์สำหรับการร่วมลงทุน	สิทธิประโยชน์ในการส่งเสริมการลงทุนของคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน รวมถึงหลักเกณฑ์และเงื่อนไขของโครงการและกิจการที่ส่งเสริมการลงทุน และความตกลงเพื่อการส่งเสริมและคุ้มครองการลงทุน
4	ขั้นตอนการร่วมลงทุนในภาพรวมและในส่วนของแต่ละภาคเอกชน	ภาพรวมของขั้นตอนการร่วมลงทุนในโครงการ PPPs และขั้นตอนการดำเนินการร่วมลงทุนของภาคเอกชน
5	เงื่อนไข คุณสมบัติ/คุณลักษณะของนักลงทุนต่างชาติ	รายละเอียดเงื่อนไขการขออนุญาตประกอบธุรกิจของนักลงทุนต่างชาติในประเทศไทย คุณสมบัติของบริษัทเอกชนในการร่วมลงทุนระหว่างรัฐและเอกชน รวมถึง เงื่อนไขการดำเนินโครงการและการขอใบอนุญาตประกอบกิจการเพิ่มเติม
6	กฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้อง	สรุปสาระสำคัญของกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการร่วมลงทุนในโครงการ PPPs เพื่อทำความเข้าใจคุณสมบัติและขอบเขตของการร่วมลงทุน
7	คำถามที่พบบ่อย (FAQ)	สรุปประเด็นคำถามที่พบบ่อยสำหรับการร่วมลงทุนในโครงการ PPPs สำหรับนักลงทุนต่างชาติ

บทที่ 2

ความเข้าใจเบื้องต้นเกี่ยวกับการร่วมลงทุน ระหว่างรัฐและเอกชนในประเทศไทย

- ❖ นิยามของโครงการร่วมลงทุน
- ❖ หลักการของการร่วมลงทุนระหว่างรัฐและเอกชน
- ❖ ประเภทของโครงการร่วมลงทุน
- ❖ ภาพรวมการร่วมลงทุนในโครงการโครงสร้างพื้นฐานด้านคมนาคมและโลจิสติกส์ของไทย

2.1 นิยามของโครงการร่วมลงทุน

การร่วมลงทุนระหว่างรัฐและเอกชน (Public Private Partnership) คือการจัดทำโครงการโครงสร้างพื้นฐานและบริการสาธารณะที่เป็นหน้าที่ของรัฐโดยรัฐมอบหมายหน้าที่ให้ภาคเอกชนดำเนินการจัดทำโครงการดังกล่าวแทนผ่านสัญญาร่วมลงทุน ซึ่งโครงการร่วมลงทุนที่เข้าข่ายต้องปฏิบัติตามพระราชบัญญัติการร่วมลงทุนระหว่างรัฐและเอกชน พ.ศ. 2562 ต้องเป็นโครงการลงทุนของรัฐในกิจการที่หน่วยงานของรัฐหน่วยงานใดหน่วยงานหนึ่งหรือหลายหน่วยงานรวมกัน มีหน้าที่และอำนาจต้องทำตามกฎหมายหรือกฎหรือที่มีหน้าที่และอำนาจต้องทำตามวัตถุประสงค์ในการจัดตั้งตามคำนิยาม “โครงการ” และต้องมีการร่วมลงทุนกับเอกชนไม่ว่าโดยวิธีใด หรือมอบให้เอกชนลงทุนแต่ฝ่ายเดียว โดยวิธีการอนุญาต หรือให้สัมปทาน หรือให้สิทธิไม่ว่าในลักษณะใด ตามคำนิยามคำว่า “ร่วมลงทุน” ด้วย โดยมีหน่วยงานเจ้าของโครงการที่เป็นหน่วยงานของรัฐซึ่งจะร่วมลงทุนกับเอกชนในโครงการร่วมลงทุนเป็นผู้จัดทำโครงการร่วมลงทุนในกิจการเกี่ยวกับโครงสร้างพื้นฐานและบริการสาธารณะตามที่กำหนดในมาตรา 7 แห่งพระราชบัญญัติการร่วมลงทุนระหว่างรัฐและเอกชน พ.ศ. 2562 ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

- 1) นิยามของ “โครงการร่วมลงทุน” ตามมาตรา 4
 - 1.1) “โครงการ” หมายความว่า โครงการลงทุนของรัฐในกิจการที่หน่วยงานของรัฐหน่วยงานใดหน่วยงานหนึ่งหรือหลายหน่วยงานรวมกันมีหน้าที่และอำนาจต้องทำตามกฎหมายหรือกฎหรือที่มีหน้าที่และอำนาจต้องทำตามวัตถุประสงค์ในการจัดตั้ง
 - 1.2) “ร่วมลงทุน” หมายความว่า ร่วมลงทุนกับเอกชนไม่ว่าโดยวิธีใด หรือมอบให้เอกชนลงทุนแต่ฝ่ายเดียว โดยวิธีการอนุญาต หรือให้สัมปทาน หรือให้สิทธิไม่ว่าในลักษณะใด
- 2) โครงการร่วมลงทุนในกิจการเกี่ยวกับโครงสร้างพื้นฐานและบริการสาธารณะที่กำหนดไว้ตามมาตรา 7

สำหรับกิจการเกี่ยวกับโครงสร้างพื้นฐานและบริการสาธารณะและกิจการตามที่กำหนดในมาตรา 7 และกิจการเกี่ยวเนื่องที่จำเป็นเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ของการดำเนินกิจการตามที่คณะกรรมการนโยบายการร่วมลงทุนระหว่างรัฐและเอกชนประกาศกำหนดในส่วนที่เกี่ยวข้องกับกระทรวงคมนาคม มีรายละเอียดดังตารางที่ 2.1-1

ตารางที่ 2.1-1 กิจการเกี่ยวกับโครงสร้างพื้นฐานและบริการสาธารณะที่กำหนดไว้ตามมาตรา 7

กิจการโครงสร้างพื้นฐาน และบริการสาธารณะ	กิจการเกี่ยวเนื่องที่จำเป็น ตามประกาศคณะกรรมการนโยบายการร่วมลงทุนระหว่างรัฐและเอกชน	
ทางถนน		
1) กิจการถนน ทางหลวง ทางพิเศษ	(1) ที่พักริมทาง (2) ระบบควบคุมการเก็บเงินค่าใช้ทาง	(3) ระบบการสื่อสาร (4) ระบบการควบคุมการจราจร
2) กิจการการขนส่งทางถนน	(1) สถานีขนส่งผู้โดยสาร (2) สถานีขนส่งสัตว์และหรือสิ่งของ	(3) อุโมงค์รถและบริการซ่อมรถ (4) การพัฒนาระบบตัวร่วม
ทางราง		
1) กิจการรถไฟ รถไฟฟ้า	(1) ระบบควบคุมการเดินรถ (2) ระบบการสื่อสาร (3) ระบบจัดเก็บค่าโดยสาร	(4) ระบบจ่ายกำลังไฟฟ้า (5) ศูนย์ซ่อมบำรุง (6) สถานที่จอดยานพาหนะของผู้โดยสาร
2) กิจการการขนส่งทางราง	(1) สถานีบรรจุและแยกสินค้ากล่อง (2) ย่านกองเก็บตู้สินค้า ลานบรรจุตู้สินค้า	(3) การพัฒนาระบบตัวร่วม

ตารางที่ 2.1-1 กิจกรรมเกี่ยวกับโครงสร้างพื้นฐานและบริการสาธารณะที่กำหนดไว้ตามมาตรา 7 (ต่อ)

กิจการโครงสร้างพื้นฐานและ บริการสาธารณะ	กิจการเกี่ยวเนื่องที่จำเป็น ตามประกาศคณะกรรมการนโยบายการร่วมลงทุนระหว่างรัฐและเอกชน	
ทางอากาศ		
1) กิจการทำอากาศยาน	(1) ครีวการบิน (2) คลังสินค้า (3) ระบบให้บริการเชื้อเพลิงอากาศยาน (4) อุปกรณ์บริการภาคพื้นและสิ่งอำนวยความสะดวกด้านการซ่อมบำรุง (5) การให้บริการขนส่งสัมภาระที่ตกค้างระหว่างเดินทาง (6) การให้บริการด้านผู้โดยสาร (7) การให้บริการรักษาความปลอดภัย	(8) การติดป้ายประชาสัมพันธ์แบบอิเล็กทรอนิกส์แสดงข้อมูลและบอกทิศทางแก่ผู้โดยสารและผู้ใช้บริการทำอากาศยาน (9) การให้บริการล้างเครื่องบินด้วยระบบเคลื่อนที่ (10) การปรับปรุงความปลอดภัยหรือการรักษาความปลอดภัยของทำอากาศยาน (11) การก่อสร้างหรือการติดตั้งอุปกรณ์เพื่อลดผลกระทบทางเสียง (12) การรักษาสิ่งแวดล้อมและลดมลพิษที่เกิดจากการใช้ทำอากาศยาน
2) กิจการการขนส่งทางอากาศ	การบริการซ่อมบำรุงอากาศยาน	
ทางน้ำ		
1) กิจการทำเรือ	(1) โรงพักสินค้าเพื่อตรวจปล่อยของขาเข้าและบรรจุของขาออกที่ขนส่งโดยระบบคอนเทนเนอร์นอกเขตท่าเทียบท่าเรือ (2) สถานีตรวจและบรรจุสินค้าเข้าสู่ตู้คอนเทนเนอร์เพื่อการส่งออก	(3) ท่าเรือบก (4) การใช้เรือดัน - ลากจูง (5) การยกตู้สินค้าโดยปั้นจั่นยกตู้สินค้า (6) คลังสินค้า โรงเก็บรักษาสินค้าลานวางตู้สินค้า
2) กิจการการขนส่งทางน้ำ	(1) อยู่เรือ	(2) การพัฒนาระบบตัวร่วม

ที่มา: ประกาศคณะกรรมการนโยบายการร่วมลงทุนระหว่างรัฐและเอกชน เรื่อง กิจการเกี่ยวเนื่องที่จำเป็นเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของการดำเนิน
กิจการถนน ทางหลวง ทางพิเศษ และการขนส่งทางถนน พ.ศ. 2563
ประกาศคณะกรรมการนโยบายการร่วมลงทุนระหว่างรัฐและเอกชน เรื่อง กิจการเกี่ยวเนื่องที่จำเป็นเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของการดำเนิน
กิจการรถไฟ รถไฟฟ้า และการขนส่งทางราง พ.ศ. 2563
ประกาศคณะกรรมการนโยบายการร่วมลงทุนระหว่างรัฐและเอกชน เรื่อง กิจการเกี่ยวเนื่องที่จำเป็นเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของการดำเนิน
กิจการทำอากาศยานและการขนส่งทางอากาศ พ.ศ. 2562
ประกาศคณะกรรมการนโยบายการร่วมลงทุนระหว่างรัฐและเอกชน เรื่อง กิจการเกี่ยวเนื่องที่จำเป็นเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของการดำเนิน
กิจการทำเรือและการขนส่งทางน้ำ พ.ศ. 2563

2.2 หลักการของการร่วมลงทุนระหว่างรัฐและเอกชน

การดำเนินงานภายใต้พระราชบัญญัติการร่วมลงทุนระหว่างรัฐและเอกชน พ.ศ. 2562 ต้องเป็นไปเพื่อบรรลุเป้าประสงค์ของการร่วมลงทุนระหว่างรัฐและเอกชน ประกอบด้วย ความสอดคล้องกับแผนการจัดทำโครงการร่วมลงทุน ความเป็นหุ้นส่วนระหว่างรัฐและเอกชน การรักษาวินัยการเงินการคลังของรัฐ การใช้ความรู้ ความสามารถ ความเชี่ยวชาญ และนวัตกรรมของเอกชนในการให้บริการสาธารณะของโครงการร่วมลงทุน รวมถึงการถ่ายทอดความรู้ ความสามารถ และความเชี่ยวชาญไปยังหน่วยงานและบุคลากรของภาครัฐ ตลอดจนมีความโปร่งใสและตรวจสอบได้ รวมทั้งสิทธิและประโยชน์ของผู้รับบริการจากโครงการร่วมลงทุน

นอกจากนี้ เอกชนผู้เข้าร่วมลงทุนกับรัฐในกิจการโครงสร้างพื้นฐานด้านการคมนาคมขนส่งจะได้รับประโยชน์อย่างน้อย ดังต่อไปนี้

- 1) เอกชนจะได้รับการคัดเลือกเพื่อร่วมลงทุนกับรัฐอย่างเป็นธรรมด้วยกระบวนการคัดเลือกที่โปร่งใส ตรวจสอบได้
- 2) การร่วมลงทุนจะตั้งอยู่บนหลักความเป็นหุ้นส่วน (Partnership) อย่างแท้จริงผ่านข้อสัญญาร่วมลงทุนที่จัดสรรทั้งผลประโยชน์ ผลตอบแทน ความคุ้มค่า และการบริหารความเสี่ยงในด้านต่าง ๆ อย่างเป็นธรรม
- 3) มีทางเลือกในการใช้มาตรการเร่งรัดโครงการร่วมลงทุนในกรณีเกิดปัญหา อุปสรรค หรือความล่าช้า ในการจัดทำหรือดำเนินโครงการ

ทั้งนี้ ในบางโครงการร่วมลงทุนที่มีความจำเป็นก็อาจได้รับมาตรการสนับสนุนจากภาครัฐในรูปแบบต่าง ๆ เช่น การให้สิทธิและประโยชน์ตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมการลงทุน (BOI) การให้สิทธิในการเช่าที่ดิน หรือสิทธิสัมปทานทรัพย์ ไม่เกิน 50 ปี หรือมาตรการสนับสนุนทางการเงินและไม่ใช้การเงินอื่นได้

2.3 ประเภทของโครงการร่วมลงทุน

การร่วมลงทุนสามารถจัดแบ่งประเภทได้โดยใช้เกณฑ์การแบ่ง 2 ประเภท ได้แก่

- 1) การแบ่งประเภทโดยใช้เกณฑ์ด้านมูลค่าของโครงการ สามารถแบ่งออกเป็น 2 ประเภท ได้แก่
 - 1.1) โครงการที่มีมูลค่าตั้งแต่ 5 พันล้านบาทขึ้นไป หรือมูลค่าที่กำหนดเพิ่มขึ้นโดยกฎกระทรวง ให้ดำเนินการตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในพระราชบัญญัติการร่วมลงทุนระหว่างรัฐและเอกชน พ.ศ. 2562
 - 1.2) โครงการที่มีมูลค่าต่ำกว่า 5 พันล้านบาทหรือต่ำกว่ามูลค่าที่กำหนดเพิ่มขึ้นโดยกฎกระทรวง ให้ดำเนินการตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการนโยบายการร่วมลงทุนระหว่างรัฐและเอกชนประกาศกำหนด

- 2) การแบ่งประเภทโดยใช้เกณฑ์ด้านการดำเนินการและการถือครองกรรมสิทธิ์ สามารถแบ่งออกเป็น 4 ประเภท ซึ่งมีลักษณะของการดำเนินงาน การถือครองกรรมสิทธิ์ รวมถึงจุดเด่นและข้อจำกัดที่ต่างกัน ได้แก่

ตารางที่ 2.3-1 ประเภทการร่วมลงทุนระหว่างรัฐและเอกชน

ประเภทของการร่วมลงทุน	ลักษณะของรูปแบบการร่วมลงทุน	จุดเด่น และ ข้อจำกัด
Build Own Operate (BOO) / Build Own Operate Transfer (BOOT)	รูปแบบโครงการที่เอกชนเสมือนเป็นเจ้าของโครงการแทนภาครัฐ เมื่อโครงการสิ้นสุดลง ภาครัฐ โครงการจะถูกโอนไปให้ภาครัฐหรือไม่ ขึ้นอยู่กับข้อตกลงของทั้งสองฝ่าย ถ้าตกลงที่จะโอนโครงการคืนให้ภาครัฐจะนับว่าเป็นรูปแบบ BOOT	จุดเด่น: เอกชนสามารถดำเนินการ และมีกรรมสิทธิ์ในทรัพย์สินตามสัญญา ข้อจำกัด: ภาครัฐเอกชนแบกรับความเสี่ยงทางด้านการบริหารการเงิน และการบริหารโครงการ
Build-Operate-Transfer (BOT)	รูปแบบโครงการที่หน่วยงานเอกชนจัดสร้าง สิ่งปลูกสร้าง บริหารจัดการความเสี่ยงด้วยตนเอง โดยถือกรรมสิทธิ์ในทรัพย์สินตลอดระยะเวลา ที่ให้บริการไปจนกระทั่งสิ้นสุดระยะเวลา สัมปทานและต้องส่งมอบกรรมสิทธิ์คืนภาครัฐ	จุดเด่น: เอกชนสามารถดำเนินการ และมีกรรมสิทธิ์ในทรัพย์สินตามสัญญา ข้อจำกัด: ภาครัฐเอกชนแบกรับความเสี่ยงทางด้านการบริหารการเงิน และการบริหารโครงการ
Build Transfer Operate (BTO)	รูปแบบโครงการที่เอกชนจะลงทุนพัฒนา โครงสร้างพื้นฐานตามคุณสมบัติและมาตรฐาน ที่กำหนดโดยรัฐ และเมื่อดำเนินการพัฒนา โครงการเสร็จสิ้น เอกชนจะทำการโอนความเป็น เจ้าของทรัพย์สินให้แก่รัฐ ซึ่งเอกชนยังคงได้รับ สิทธิในการใช้ทรัพย์สินดังกล่าวในระยะเวลาหนึ่ง	จุดเด่น: กระจายความเสี่ยง และลดภาระด้านภาษีของโครงการ ข้อจำกัด: เอกชนไม่สามารถกำหนด อัตราค่าบริการเองได้ รวมถึง การดำเนินงานและการบำรุงรักษา
Design Build Operate (DBO)	รูปแบบโครงการที่รัฐจัดจ้างเอกชนในการ ออกแบบ ก่อสร้าง และดำเนินการบริหาร โครงการ โดยรัฐยังคงเป็นเจ้าของทรัพย์สิน เอกชนผู้ดำเนินโครงการอาจได้รับเงินในรูปของ ค่าจ้างบริหาร (Management fee)	จุดเด่น: รัฐเป็นฝ่ายลงทุนโครงการให้ เพราะส่วนใหญ่อาจเป็นโครงการที่มี ขนาดใหญ่มาก ข้อจำกัด: เอกชนไม่มีกรรมสิทธิ์ ในทรัพย์สิน

2.4 ภาพรวมการร่วมลงทุนในโครงการโครงสร้างพื้นฐานด้านคมนาคมและโลจิสติกส์ของไทย

การลงทุนโครงสร้างพื้นฐานด้านคมนาคมและโลจิสติกส์เป็นโครงการขนาดใหญ่ที่ต้องอาศัยความเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน การบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ และการร่วมลงทุนจากภาคเอกชน ซึ่งเป็นปัจจัยหนึ่งของความสำเร็จในการดำเนินโครงการ โดยตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบันประเทศไทยมีการร่วมลงทุนในโครงการโครงสร้างพื้นฐานด้านคมนาคมและโลจิสติกส์ระหว่างภาครัฐและเอกชนจำนวนมาก รวมถึงยังมีโครงการอื่น ๆ ที่จะมีการร่วมลงทุนบรรจุเป็นแผนในอนาคตซึ่งเป็นโอกาสสำหรับนักลงทุนที่จะเข้าร่วมลงทุนและดำเนินการโครงการโครงสร้างพื้นฐานด้านคมนาคมและโลจิสติกส์ในประเทศไทย ทั้งการคมนาคมทางถนน ทางราง ทางอากาศ และทางน้ำ

ทั้งนี้ ในส่วนนี้ จะแสดงตัวอย่างโครงการร่วมลงทุนที่น่าสนใจในช่วงที่ผ่านมา และตัวอย่างโครงการร่วมลงทุนที่สำคัญตามแผนร่วมลงทุนปี 2563 - 2570

2.4.1 ตัวอย่างโครงการร่วมลงทุนที่น่าสนใจ

โครงการระบบทางด่วนขั้นที่ 2 (ศรีรัช)

รูปแบบการลงทุน: Build Transfer Operate (BTO)

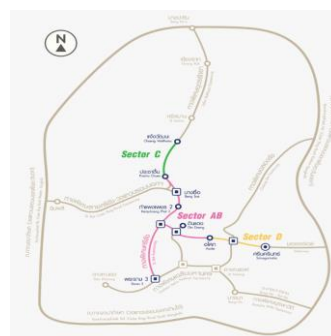
งบประมาณการลงทุน: 16,950 ล้านบาท

ระยะเวลาการร่วมลงทุน: ปี 2531 – 2578 (47 ปี)

ผู้ให้สัมปทาน: การทางพิเศษแห่งประเทศไทย

บริษัทที่ได้รับสัมปทาน: บริษัท ทางด่วนและรถไฟฟ้า

กรุงเทพ จำกัด (มหาชน) (BEM)

รูปที่ 2.4-1 โครงการระบบทางด่วนขั้นที่ 2 (ศรีรัช)

โครงการรถไฟฟ้าสายสีน้ำเงิน

รูปแบบการลงทุน: Build Transfer Operate (BTO)

งบประมาณการลงทุน: 176,512.34 ล้านบาท

ระยะเวลาการร่วมลงทุน: ปี 2556 – 2586 (30 ปี)

ผู้ให้สัมปทาน: การรถไฟฟ้าขนส่งมวลชนแห่งประเทศไทย

บริษัทที่ได้รับสัมปทาน: บริษัท ทางด่วนและรถไฟฟ้ากรุงเทพ

จำกัด (มหาชน) (BEM)

รูปที่ 2.4-2 โครงการรถไฟฟ้าสายสีน้ำเงิน

โครงการพัฒนาสนามบินอู่ตะเภาและเมืองการบินภาคตะวันออก

รูปแบบการลงทุน: Build Operate Transfer (BOT)

งบประมาณการลงทุน: 290,000 ล้านบาท

ระยะเวลาการร่วมลงทุน: ปี 2563 - 2613 (50 ปี)

ผู้ให้สัมปทาน: สำนักงานคณะกรรมการนโยบายเขตพัฒนาพิเศษ

ภาคตะวันออก (สกพอ.)

บริษัทที่ได้รับสัมปทาน: บริษัท อู่ตะเภา อินเตอร์เนชั่นแนลเอวิเอชั่น จำกัด

รูปที่ 2.4-3 โครงการสนามบินอู่ตะเภา

โครงการรถไฟความเร็วสูงเชื่อม 3 สนามบิน

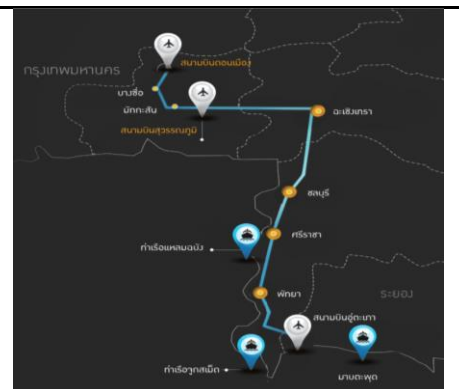
รูปแบบการลงทุน: Build Transfer Operate (BTO)

งบประมาณการลงทุน: 224,544 ล้านบาท

ระยะเวลาการร่วมลงทุน: 50 ปี

ผู้ให้สัมปทาน: การรถไฟแห่งประเทศไทย

บริษัทที่ได้รับสัมปทาน: บริษัท เอเชีย เอรา วัน จำกัด

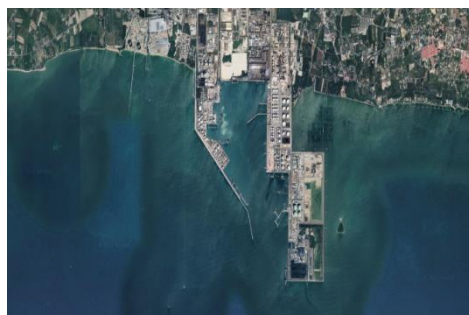
รูปที่ 2.4-4 โครงการรถไฟความเร็วสูงเชื่อม 3 สนามบิน

โครงการท่าเรือแหลมฉบัง ระยะที่ 3
รูปแบบการลงทุน: Design Build Finance Operation Maintenance (DBFOM)
งบประมาณการลงทุน: 114,000 ล้านบาท
ระยะเวลาการร่วมลงทุน: 35 ปี
ผู้ให้สัมปทาน: การท่าเรือแห่งประเทศไทย
บริษัทที่ได้รับสัมปทาน: กลุ่มกิจการร่วมค้า จีพีซี

รูปที่ 2.4-5 โครงการท่าเรือแหลมฉบัง ระยะที่ 3

โครงการท่าเรือมาบตาพุด ระยะที่ 3
รูปแบบการลงทุน: Build Operate Transfer (BOT)
งบประมาณการลงทุน: 55,400 ล้านบาท
ระยะเวลาการร่วมลงทุน: 35 ปี
ผู้ให้สัมปทาน: การนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย
บริษัทที่ได้รับสัมปทาน: กลุ่มกิจการร่วมค้ากัลฟ์และพีทีทีแทงค์

รูปที่ 2.4-6 โครงการท่าเรือมาบตาพุด ระยะที่ 3

2.4.2 ตัวอย่างโครงการร่วมลงทุนที่สำคัญตามแผนร่วมลงทุนปี 2563 - 2570

ตามแผนการจัดทำโครงการร่วมลงทุน พ.ศ. 2563 – 2570 ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจ จะมีการปรับปรุงข้อมูลโครงการร่วมลงทุนเป็นประจำทุกปี ปัจจุบันประเทศไทยมีโครงการร่วมลงทุนระหว่าง ภาครัฐและเอกชนทั้งสิ้น 117 โครงการ งบประมาณการลงทุนรวมกว่า 1,146,303 ล้านบาท¹ ซึ่งโครงการ ร่วมลงทุนของประเทศไทยส่วนใหญ่เป็นโครงการที่ให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐด้านคมนาคมและ โลจิสติกส์ ทั้งสิ้น 73 โครงการ งบประมาณการลงทุนรวมกว่า 907,675 ล้านบาท หรือคิดเป็นกว่าร้อยละ 79.18 ของงบประมาณการลงทุนรวมของโครงการทั้งหมด โดยมีตัวอย่างโครงการที่สำคัญและน่าสนใจที่อยู่ในแผน การร่วมลงทุนขั้นต่อไป ดังรูปที่ 2.4-7 ถึง 2.4-9

¹ แผนการจัดทำโครงการร่วมลงทุน พ.ศ. 2563-2570 ฉบับปรับปรุงเดือนพฤศจิกายน 2565

โครงการทางพิเศษสายกะทู้-ป่าตอง (ภูเก็ต)

เชื่อมโยงการเดินทางในจังหวัดภูเก็ตและอำนวยความสะดวกในการเดินทางให้กับคนในพื้นที่และนักท่องเที่ยว เพื่อบรรเทาปัญหาจราจรและอุบัติเหตุ

รูปแบบการลงทุน: Build Transfer Operate (BTO)

งบประมาณการลงทุน: 14,671 ล้านบาท

ระยะเวลาการร่วมลงทุน: 35 ปี

ผู้ให้สัมปทาน: การทางพิเศษแห่งประเทศไทย

รูปที่ 2.4-7 โครงการทางพิเศษสายกะทู้-ป่าตอง (ภูเก็ต)

โครงการรถไฟฟ้าสายสีม่วง ช่วงเตาปูน - ราษฎร์บูรณะ (วงแหวนกาญจนาภิเษก)

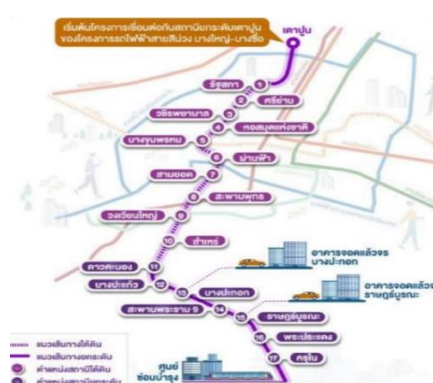
เชื่อมต่อและส่งเสริมโครงข่ายรถไฟฟ้าสายสีม่วงให้มีความสมบูรณ์รองรับการเดินทางของประชาชนในแนวเหนือใต้มากยิ่งขึ้น

รูปแบบการลงทุน: Build Transfer Operate (BTO)

งบประมาณการลงทุน: 124,788 ล้านบาท

ระยะเวลาการร่วมลงทุน: 30 ปี

ผู้ให้สัมปทาน: การรถไฟฟ้าขนส่งมวลชนแห่งประเทศไทย

รูปที่ 2.4-8 โครงการรถไฟฟ้าสายสีม่วง ช่วงเตาปูน - ราษฎร์บูรณะ

โครงการพัฒนาท่าเรือบก (Dry Port)

โครงข่ายการขนส่งสินค้าเชื่อมโยงระหว่างท่าเรือแหลมฉบังกับจุดต้นทาง - ปลายทางของการขนส่งสินค้าในประเทศ และประตูการค้าชายแดนที่สำคัญ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพกระบวนการโลจิสติกส์และลดต้นทุน

รูปแบบการลงทุน: อยู่ระหว่างการพิจารณา

งบประมาณการลงทุน: 11,988 ล้านบาท

ระยะเวลาการร่วมลงทุน: อยู่ระหว่างการพิจารณา

ผู้ให้สัมปทาน: การท่าเรือแห่งประเทศไทย

รูปที่ 2.4-9 โครงการพัฒนาท่าเรือบก (Dry Port)

นอกจากโครงการตัวอย่างข้างต้น ประเทศไทยยังคงมีการร่วมลงทุนในโครงการโครงสร้างพื้นฐานและบริการสาธารณะของไทยอื่น ๆ ที่สำคัญซึ่งสร้างประโยชน์ต่อสาธารณะ อีกหลากหลายโครงการ ซึ่งท่านสามารถเข้าชมได้ผ่านเว็บไซต์ของสำนักงานคณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจ (<https://ppp.sepo.go.th/contents/79>)

ข้อควรรู้เพิ่มเติม: สิ่งสำคัญเพื่อการร่วมลงทุนอย่างมีประสิทธิภาพ

การร่วมลงทุนระหว่างภาครัฐและเอกชนอย่างมีประสิทธิภาพ มีประเด็นที่ควรพิจารณาดังต่อไปนี้

1) การพิจารณาต้นทุนอย่างครบวงจร (Whole Life Cycle Cost)

เอกชนและหน่วยงานเจ้าของโครงการ ต้องการพิจารณาต้นทุนทั้งหมดตลอดอายุสัญญา ตั้งแต่ต้นทุนการศึกษาและพัฒนาโครงการ ต้นทุนการออกแบบ ต้นทุนการก่อสร้าง ต้นทุนการดำเนินงานและต้นทุนการบำรุงรักษา รวมทั้งคำนึงถึงต้นทุนด้านผลกระทบต่อชุมชนและสิ่งแวดล้อม เพื่อให้เอกชนผู้ร่วมลงทุนสามารถบริหารจัดการโครงการให้เกิดประโยชน์สูงสุด

2) ความคุ้มค่าทางการเงิน (Value for Money)

การร่วมลงทุนระหว่างรัฐและเอกชนต้องแสดงให้เห็นว่า โครงการดังกล่าวก่อให้เกิดความคุ้มค่าทางการเงิน ทั้งต่อภาครัฐและเอกชนผู้ร่วมลงทุน นอกจากการคำนึงถึงต้นทุนดำเนินการแล้ว ต้องมีการพิจารณาถึงคุณภาพการให้บริการประชาชนและประโยชน์ในด้านอื่น ๆ ร่วมด้วย

3) การจัดสรรความเสี่ยงระหว่างคู่สัญญาที่เหมาะสม (Risk Sharing)

สัญญาและเงื่อนไขการร่วมลงทุนต้องมีการจัดสรรความเสี่ยงอย่างเหมาะสมระหว่างภาครัฐและเอกชน โดยพิจารณาจากฝ่ายที่สามารถบริหารจัดการความเสี่ยงในแต่ละประเภทได้ดีที่สุดเป็นผู้รับความเสี่ยงนั้น ๆ โดยความเสี่ยงสามารถจำแนกได้เป็น

- ความเสี่ยงที่เกิดขึ้นในช่วงก่อนการก่อสร้างและระหว่างการก่อสร้าง เช่น ความเสี่ยงด้านพื้นที่ที่ใช้สำหรับโครงการ ความเสี่ยงด้านการส่งมอบพื้นที่ที่ใช้สำหรับโครงการ ความเสี่ยงด้านการออกแบบและความเสี่ยงด้านการก่อสร้าง เป็นต้น
- ความเสี่ยงที่เกิดขึ้นในช่วงการดำเนินงาน เช่น ความเสี่ยงในการดำเนินงานและบำรุงรักษาโครงการ ความเสี่ยงในการเชื่อมต่อกับโครงการอื่น เป็นต้น
- ความเสี่ยงอื่น ๆ เช่น ความเสี่ยงด้านสิ่งแวดล้อม ความเสี่ยงด้านพาณิชย์ ความเสี่ยงด้านการเงิน ความเสี่ยงด้านเศรษฐกิจ ความเสี่ยงด้านกฎหมาย ความเสี่ยงด้านการเมือง ความเสี่ยงจากเหตุสุดวิสัย ความเสี่ยงเฉพาะของโครงการ เป็นต้น

4) การพัฒนาระดับการให้บริการให้ดียิ่งขึ้น (Improved Level of Service)

การให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐ เป็นการผสมผสานความเชี่ยวชาญระหว่างภาครัฐและภาคเอกชน ในการให้ทรัพยากรรวมทั้งเทคโนโลยีที่ทันสมัย การร่วมลงทุนที่ดีจึงก่อให้เกิดการพัฒนาคุณภาพการให้บริการต่อสาธารณะ ส่งผลให้เกิดการเพิ่มขีดความสามารถในการลงทุนโครงสร้างพื้นฐานของประเทศ

บทที่ 3

สิทธิประโยชน์สำหรับการร่วมลงทุน

- ❖ ภาพรวมของการส่งเสริมการลงทุน
- ❖ สิทธิประโยชน์เพื่อการส่งเสริมการลงทุน
- ❖ การให้สิทธิประโยชน์เพิ่มเติม
- ❖ มาตรการพิเศษในเขตส่งเสริมการลงทุน
- ❖ ความตกลงเพื่อการส่งเสริมและคุ้มครองการลงทุน

3.1 ภาพรวมของการส่งเสริมการลงทุน

เนื่องด้วยการส่งเสริมการลงทุนจะนำมาซึ่งการพัฒนาในเทคโนโลยีและนวัตกรรม ชีตความสามารถในการแข่งขันของประเทศไทย และก่อให้เกิดการขยายตัวทางเศรษฐกิจ สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน ในฐานะหน่วยงานที่มีภารกิจในการส่งเสริมการลงทุนทั้งในประเทศและนอกประเทศจึงได้กำหนดนโยบายส่งเสริมการลงทุน เพื่อเป้าหมายเศรษฐกิจที่ขับเคลื่อนด้วยเทคโนโลยี นวัตกรรม และความคิดสร้างสรรค์ โดยมีขีดความสามารถในการแข่งขัน ปรับตัวได้รวดเร็ว และเติบโตสูง อีกทั้ง ยังคำนึงถึงความยั่งยืนทั้งด้านสิ่งแวดล้อมและสังคม

3.1.1 หลักเกณฑ์การขอรับการส่งเสริมการลงทุนของโครงการ

เพื่อการสนับสนุนในโครงการที่ขับเคลื่อนไปสู่เป้าหมายหลัก สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนได้กำหนดหลักเกณฑ์การขอรับการส่งเสริมการลงทุนของโครงการโดยทั่วไป² ซึ่งต้องมีลักษณะ ดังนี้

- 1) คุณสมบัติของโครงการ: เป็นโครงการที่พัฒนาความสามารถในการแข่งขันของภาคเกษตร ภาควัตถุศาสตร์ และภาคบริการ โดยมีคุณสมบัติ ดังนี้
 - 1.1) ต้องมีมูลค่าเพิ่มไม่น้อยกว่าร้อยละ 20 ของรายได้³
 - 1.2) ต้องมีกรรมวิธีการผลิตหรือขั้นตอนการให้บริการที่ทันสมัย และเป็นไปตามที่คณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนเห็นชอบ
 - 1.3) ต้องใช้เครื่องจักรใหม่
- 2) มาตรฐานอุตสาหกรรม: กรณีเป็นโครงการที่มีเงินลงทุน (ไม่รวมค่าที่ดินและทุนหมุนเวียน) ตั้งแต่ 10 ล้านบาทขึ้นไป ต้องดำเนินการให้ได้รับใบรับรองระบบคุณภาพมาตรฐาน ISO 9000 หรือ ISO 1400 หรือมาตรฐานสากลที่เทียบเท่าภายใน 2 ปี นับแต่วันครบเปิดดำเนินการ
- 3) การป้องกันผลกระทบต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อม: ต้องมีแนวทางและมาตรการในการป้องกัน และลดผลกระทบต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อมที่เพียงพอและมีประสิทธิภาพ กรณีเป็นโครงการที่อาจก่อให้เกิดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม คณะกรรมการจะพิจารณาเป็นพิเศษในเรื่องสถานที่ตั้งและวิธีการจัดการมลพิษ กรณีโครงการอยู่ในข่ายต้องจัดทำรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม ให้โครงการนั้นต้องปฏิบัติตามกฎหมายสิ่งแวดล้อมหรือตามมติคณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้อง และโครงการที่ตั้งในจังหวัดระยองต้องปฏิบัติตามประกาศสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนที่ ป.1/2554 เรื่อง นโยบายส่งเสริมอุตสาหกรรมในพื้นที่จังหวัดระยอง ลงวันที่ 2 พฤษภาคม 2554
- 4) เงินลงทุนขั้นต่ำ และความเป็นไปได้ของโครงการ
 - 4.1) ต้องมีเงินลงทุนขั้นต่ำของโครงการไม่น้อยกว่า 1 ล้านบาท (ไม่รวมค่าที่ดินและทุนหมุนเวียน) เว้นแต่กรณีที่กำหนดไว้เป็นการเฉพาะในบัญชีประเภทกิจการที่ให้การส่งเสริมการลงทุนตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนด
 - 4.2) ต้องมีอัตราส่วนหนี้สินต่อทุนจดทะเบียนไม่เกิน 3 ต่อ 1 สำหรับโครงการริเริ่ม ส่วนโครงการขยายจะพิจารณาตามความเหมาะสมเป็นรายกรณี

² คู่มือการขอรับการส่งเสริมการลงทุน 2566 สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน

³ ยกเว้นกิจการเกษตรและอาหาร กิจการอิเล็กทรอนิกส์และชิ้นส่วน และกิจการตัดโลหะ ต้องมีมูลค่าเพิ่มไม่น้อยกว่าร้อยละ 10 ของรายได้

- 4.3) กรณีโครงการ (ไม่รวมค่าที่ดินและทุนหมุนเวียน) ที่มีเงินลงทุนมากกว่า 2,000 ล้านบาท (ไม่รวมค่าที่ดินและทุนหมุนเวียน) ต้องเสนอรายงานความเป็นไปได้ของโครงการตามที่คณะกรรมการกำหนด⁴

3.1.2 หลักเกณฑ์การถือหุ้นของต่างชาติสำหรับโครงการที่ขอรับการส่งเสริมการลงทุน

สำหรับโครงการที่ขอรับการส่งเสริมการลงทุน ได้มีการกำหนดหลักเกณฑ์การถือหุ้นของต่างชาติไว้ โดยสำหรับโครงการลงทุนในกิจการตามที่ปรากฏในบัญชีสองและบัญชีสาม ท้ายพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว พ.ศ. 2542 นั้น (ดังรายละเอียดในบทที่ 5) อนุญาตให้ต่างชาติถือหุ้นข้างมากหรือทั้งสินได้ เว้นแต่กรณีที่มีกฎหมายอื่นกำหนดไว้เป็นการเฉพาะ นอกจากนี้ เมื่อมีเหตุผลอันสมควร คณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนอาจกำหนดสัดส่วนการถือหุ้นของต่างชาติเป็นการเฉพาะสำหรับกิจการที่ให้การส่งเสริมการลงทุนบางประเภท

⁴ รายละเอียดรายงานศึกษาความเป็นไปได้ ได้กำหนดไว้ตามประกาศสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน ที่ ป.2/2566

เรื่อง แนวทางการจัดทำรายงานการศึกษาความเป็นไปได้ของโครงการ ลงวันที่ 10 มกราคม 2566

ข้อควรรู้เพิ่มเติม: หลักเกณฑ์การพิจารณาโครงการสัมปทาน

ในกรณีของกิจการที่ขอรับการส่งเสริมการลงทุนเป็นกิจการที่ได้รับสัมปทานและกิจการแปรรูปรัฐวิสาหกิจ คณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนได้กำหนดแนวทางการพิจารณาโครงการตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 26 พฤษภาคม 2541 และ 30 พฤศจิกายน 2547 ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

- 1) โครงการสัมปทานที่เอกชนดำเนินการ ต้องเป็นไปตามเงื่อนไข ดังนี้
 - จะต้องโอนกรรมสิทธิ์ให้แก่รัฐ นั่นคือ การลงทุนในโครงการ PPP รูปแบบ Build Transfer Operate หรือ Build Operate Transfer
 - เป็นการคัดเลือกเอกชนด้วยวิธีการประมูล
 - เป็นกิจการที่เกี่ยวกับโครงสร้างพื้นฐานและบริการสาธารณะ และอยู่ในบัญชีประเภทกิจการที่ให้การส่งเสริมการลงทุน

ทั้งนี้ หากโครงการไม่เป็นไปตามเงื่อนไขข้อใดข้อหนึ่ง คณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนจะพิจารณาให้การส่งเสริมตามหลักเกณฑ์ทั่วไป โดยในการขอรับสิทธิประโยชน์เพื่อการส่งเสริมการลงทุน หน่วยงานรัฐที่เป็นเจ้าของโครงการต้องเสนอโครงการให้คณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนพิจารณาก่อนออกประกาศเชิญชวนเอกชนเพื่อเข้าร่วมประมูล และในขั้นตอนของการประมูล ต้องมีประกาศที่ระบุชัดเจนถึงสิทธิและประโยชน์ที่เอกชนจะได้รับ อย่างไรก็ตาม ในหลักการแล้ว คณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนจะไม่ให้การส่งเสริมกรณีที่เอกชนต้องจ่ายผลตอบแทนให้แก่รัฐในการรับสัมปทาน เว้นแต่เป็นผลตอบแทนที่สมเหตุสมผลกับการลงทุนที่รัฐใช้ไปในโครงการนั้น

- 2) กรณีโครงการของรัฐที่ให้เอกชนลงทุนและเป็นเจ้าของ (Build Own Operate) รวมถึงการให้เอกชนเช่าหรือบริหาร โดยจ่ายผลตอบแทนให้รัฐในลักษณะค่าเช่า คณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนจะพิจารณาให้การส่งเสริมตามหลักเกณฑ์ทั่วไป
- 3) โครงการลงทุนของรัฐวิสาหกิจตามพระราชบัญญัติทุนรัฐวิสาหกิจ พ.ศ. 2542 จะไม่อยู่ในข่ายที่จะได้รับการส่งเสริม เว้นแต่กรณีกิจการที่แปรรูปจากรัฐวิสาหกิจเป็นบริษัทจำกัด ตามพระราชบัญญัติทุนรัฐวิสาหกิจ พ.ศ. 2542 เมื่อต้องการขยายงาน จะสามารถขอรับสิทธิประโยชน์การส่งเสริมการลงทุนได้เฉพาะส่วนที่ลงทุนเพิ่ม โดยจะได้รับสิทธิประโยชน์ตามหลักเกณฑ์ทั่วไป

3.2 สิทธิประโยชน์เพื่อการส่งเสริมการลงทุน

3.2.1 ประเภทของสิทธิประโยชน์เพื่อการส่งเสริมการลงทุน

พระราชบัญญัติการส่งเสริมการลงทุน พ.ศ. 2520 และฉบับเพิ่มเติม ได้กำหนดสิทธิประโยชน์เพื่อการส่งเสริมการลงทุน โดยสามารถแบ่งออกเป็นสิทธิและประโยชน์ทางภาษีอากรและที่ไม่เกี่ยวกับภาษีอากร ทั้งนี้ เพื่อการส่งเสริมการลงทุนได้มีการยกเว้นหรือลดหย่อนทั้งภาษีเงินได้นิติบุคคลและอากรขาเข้าสำหรับปัจจัยการผลิตและเทคโนโลยี เช่น วัตถุดิบ เครื่องจักร เป็นต้น อีกทั้ง เพื่อประโยชน์ในการคำนวณภาษี ยังให้หักค่าใช้จ่ายเพิ่มเติม ในขณะเดียวกันก็มีนโยบายในการให้สิทธิและประโยชน์ที่ไม่เกี่ยวกับภาษีอากร ทั้งนี้ สิทธิประโยชน์ในรายละเอียด ดังตารางที่ 3.2-1

ตารางที่ 3.2-1 ประเภทของสิทธิประโยชน์เพื่อการส่งเสริมการลงทุน

สิทธิประโยชน์ทางภาษีอากร	สิทธิประโยชน์ที่ไม่เกี่ยวข้องกับภาษีอากร
- ยกเว้น/ลดหย่อนอากรขาเข้าสำหรับเครื่องจักร - ลดหย่อนอากรขาเข้าสำหรับวัตถุดิบหรือวัสดุจำเป็น ไม่เกินร้อยละ 90 ของอัตราปกติ - ยกเว้นอากรขาเข้าสำหรับของที่นำเข้ามา เพื่อใช้ในการวิจัยและพัฒนา - ยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคลและเงินปันผล - ลดหย่อนภาษีเงินได้นิติบุคคลร้อยละ 50 ของอัตราปกติ - ให้หักค่าขนส่ง ค่าไฟฟ้าและค่าน้ำประปาเป็น 2 เท่า ของจำนวนเงินที่ผู้ได้รับการส่งเสริมได้เสียไป เป็นค่าใช้จ่ายในการประกอบกิจการ - หักค่าติดตั้งหรือก่อสร้างสิ่งอำนวยความสะดวก ไม่เกินร้อยละ 25 ของเงินลงทุน - ยกเว้นอากรขาเข้าวัตถุดิบหรือวัสดุจำเป็น สำหรับการผลิตเพื่อการส่งออก	- อนุญาตให้นำคนต่างด้าวเข้ามาเพื่อศึกษาลู่ทางการลงทุน - อนุญาตให้นำช่างฝีมือและผู้ชำนาญการเข้ามาทำงานในกิจการที่ได้รับการส่งเสริมการลงทุน - อนุญาตให้ถือกรรมสิทธิ์ที่ดินเพื่อประกอบกิจการที่ได้รับการส่งเสริมการลงทุน - อนุญาตให้ส่งออกซึ่งเงินตราต่างประเทศ

3.2.2 สิทธิประโยชน์พื้นฐาน

คณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนได้กำหนดประเภทกิจการที่ให้การส่งเสริมการลงทุน รวมถึงเงื่อนไขสำหรับโครงการที่ได้รับการส่งเสริมการลงทุนที่ได้กำหนดในกิจการประเภทยานั้น ทั้งนี้ ประเภทกิจการที่ต่างกันจะได้รับสิทธิประโยชน์แตกต่างกัน โดยได้กำหนดประเภทกิจการที่ให้การส่งเสริมการลงทุนตามประกาศคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน ที่ 9/2565 เรื่อง มาตรการส่งเสริมการลงทุนอุตสาหกรรมที่มีความสำคัญต่อการพัฒนาประเทศ ซึ่งมีสิทธิประโยชน์ ดังตารางที่ 3.2-2

ตารางที่ 3.2-2 สิทธิประโยชน์ตามมาตรการส่งเสริมการลงทุนอุตสาหกรรมที่มีความสำคัญต่อการพัฒนาประเทศ

กลุ่มกิจการ	สิทธิประโยชน์				
	ยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคล	ยกเว้นอากรนำเข้าเครื่องจักร	ยกเว้นอากรของนำเข้าเพื่อวิจัย	ยกเว้นอากรวัตถุดิบผลิตเพื่อส่งออก	สิทธิและประโยชน์อื่นๆที่ไม่ใช่ภาษี*
A1+	10 – 13 ปี ไม่กำหนดวงเงิน	✓	✓	✓	✓
A1	8 ปี ไม่กำหนดวงเงิน	✓	✓	✓	✓
A2	8 ปี	✓	✓	✓	✓
A3	5 ปี	✓	✓	✓	✓
A4	3 ปี	✓	✓	✓	✓
B	-	✓	✓	✓	✓

หมายเหตุ: *สิทธิและประโยชน์อื่นๆที่ไม่ใช่ภาษี ได้แก่ การถือกรรมสิทธิ์ที่ดิน การนำเข้าช่างฝีมือและผู้ชำนาญการ วิชาและใบอนุญาตทำงาน การนำเข้าคนต่างด้าวเพื่อศึกษาสู่ทางการลงทุน และการส่งออกเงินตราต่างประเทศ

ทั้งนี้ ตัวอย่างของการแบ่งกลุ่มประเภทกิจการที่เกี่ยวข้องด้านคมนาคมและโลจิสติกส์ ดังตารางที่ 3.2-3
ตารางที่ 3.2-3 สิทธิประโยชน์สำหรับกิจการที่เกี่ยวข้องด้านคมนาคมและโลจิสติกส์

ประเภทกิจการ	เงื่อนไข	กลุ่มกิจการและสิทธิประโยชน์
1) กิจการขนส่งมวลชนและสินค้าขนาดใหญ่ และการขนถ่ายสินค้า		
● กิจการสนามบินพาณิชย์		A2
● กิจการขนส่งทางอากาศ	การใช้เครื่องจักรใช้แล้วจากต่างประเทศให้ปฏิบัติตามกฎระเบียบของสำนักงานการบินพลเรือนแห่งประเทศไทย	A3
● กิจการขนส่งทางเรือ		A2
● กิจการขนส่งทางราง		A2
● กิจการขนส่งทางท่อ (ยกเว้นการขนส่งน้ำทางท่อ)		B
● กิจการขนถ่ายสินค้าสำหรับเรือบรรทุกสินค้า	ต้องมีเครื่องจักรสำหรับการขนถ่ายที่ทันสมัยตามที่คณะกรรมการเห็นชอบ	A3
● กิจการสถานที่ตรวจปล่อยและบรรจุสินค้าเข้าสู่คอนเทนเนอร์เพื่อการส่งออกหรือโรงพักสินค้า เพื่อตรวจปล่อยของขาเข้าและบรรจุของขาออกที่ขนส่งโดยระบบคอนเทนเนอร์นอกเขตท่าเทียบเรือ (Inland Container Depot: ICD)		A3

ตารางที่ 3.2-3 สิทธิประโยชน์สำหรับกิจการที่เกี่ยวข้องด้านคมนาคมและโลจิสติกส์ (ต่อ)

ประเภทกิจการ	เงื่อนไข	กลุ่มกิจการและสิทธิประโยชน์
2) กิจการศูนย์บริการโลจิสติกส์		
กิจการศูนย์กระจายสินค้าด้วยระบบอัจฉริยะ	- ต้องจัดให้มีสถานที่จัดเก็บสินค้าควบคุมด้วยระบบคอมพิวเตอร์ที่ใช้เทคโนโลยีขั้นสูง เช่น ระบบการจัดเก็บสินค้าและเรียกคืนสินค้าอัตโนมัติและระบบสนับสนุนด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ เป็นต้น - ต้องมีเงินลงทุน (ไม่รวมค่าที่ดินและทุนหมุนเวียน) ไม่น้อยกว่า 1,000 ล้านบาท - ต้องดำเนินการในเรื่องต่อไปนี้ ภายใน 3 ปี นับจากวันออกบัตรส่งเสริม ○ ต้องใช้ Data Center ที่ตั้งในประเทศไทย รวมถึง กรณี Co-location ในการบริหารจัดการข้อมูล ○ ต้องมีการจ้างบุคลากรไทยที่สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีขึ้นไปในสาขาที่เกี่ยวข้องไม่น้อยกว่าร้อยละ 20 ของการจ้างงานทั้งหมด ○ ต้องมีการวิเคราะห์ข้อมูล (Data Analytics) หรือจัดการข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับ Digital Transaction โดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัลขั้นสูง และต้องดำเนินการในประเทศไทย รวมทั้งมีบุคลากรไทยร่วมดำเนินการอย่างมีนัยสำคัญ โดยมีแผนดำเนินการตามที่คณะกรรมการเห็นชอบ ○ ต้องมีการดำเนินการด้านการวิจัยและพัฒนาหรือร่วมมือในโครงการวิจัยและพัฒนา กับสถาบันการศึกษาหรือสถาบันวิจัยของประเทศไทย ตามที่คณะกรรมการเห็นชอบ	A2

ตารางที่ 3.2-3 สิทธิประโยชน์สำหรับกิจการที่เกี่ยวข้องด้านคมนาคมและโลจิสติกส์ (ต่อ)

ประเภทกิจการ	เงื่อนไข	กลุ่มกิจการ และสิทธิ ประโยชน์
2) กิจการศูนย์บริการโลจิสติกส์		
กิจการศูนย์กระจายสินค้าระหว่างประเทศ (IDC)	- ต้องมีทุนจดทะเบียนที่ชำระแล้วไม่น้อยกว่า 10 ล้านบาท - ต้องจัดให้มีสถานที่จัดเก็บสินค้าควบคุมด้วยระบบคอมพิวเตอร์ที่ทันสมัย - ต้องมีเงินลงทุน (ไม่รวมค่าที่ดินและทุนหมุนเวียน) ไม่น้อยกว่า 100 ล้านบาท - ต้องกระจายสินค้าไปต่างประเทศไม่น้อยกว่า 5 ประเทศ และสัดส่วนรายได้ค่าบริหารจัดการสินค้าที่ลูกค้านำไปกระจายในต่างประเทศมากกว่าร้อยละ 50 ของรายได้ทั้งหมด	A3
กิจการศูนย์กระจายสินค้าด้วยระบบที่ทันสมัย (DC)	- ต้องมีทุนจดทะเบียนที่ชำระแล้วไม่น้อยกว่า 10 ล้านบาท - ต้องจัดให้มีสถานที่จัดเก็บสินค้าควบคุมด้วยระบบคอมพิวเตอร์ที่ทันสมัย	B
3) กิจการนิคมหรือเขตอุตสาหกรรมโลจิสติกส์	- ต้องมีผู้มีสัญชาติไทยถือหุ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ 51 ของทุนจดทะเบียน - ต้องมีที่ดินไม่น้อยกว่า 200 ไร่ และมีการลงทุนก่อสร้างคลังสินค้าให้เช่าหรือขาย โดยมีพื้นที่รวมกันไม่น้อยกว่า 50,000 ตารางเมตร - ต้องตั้งในพื้นที่รัศมีไม่เกิน 50 กิโลเมตรจากบริเวณท่าเรือท่าอากาศยานด่านชายแดนศุลกากรสถานีตรวจปล่อยและบรรจุสินค้าเข้าสู่คอนเทนเนอร์ (ICD) หรืออยู่ในเขตประกอบการเสรีหรือเขตปลอดอากร (Free Zone) - ต้องจัดให้มีพื้นที่บางส่วนหรือทั้งหมดเป็นเขตประกอบการเสรีหรือเขตอากร (Free Zone) - ต้องจัดให้มีสถานีเปลี่ยนถ่ายขึ้น-ลงตู้คอนเทนเนอร์หรือสถานีรถบรรทุกและสถานีเก็บ และรับฝากตู้คอนเทนเนอร์ไม่น้อยกว่า 50 ตู้ - ต้องมีระบบโทรคมนาคมหลักที่มีการวางสายสื่อสารแบบความเร็วสูงจากเขตอุตสาหกรรมโลจิสติกส์ไปยังศูนย์กลางสื่อสารโทรคมนาคมในประเทศและระหว่างประเทศ	A3

ตารางที่ 3.2-3 สิทธิประโยชน์สำหรับกิจการที่เกี่ยวข้องด้านคมนาคมและโลจิสติกส์ (ต่อ)

ประเภทกิจการ	เงื่อนไข	กลุ่มกิจการและสิทธิประโยชน์
4) กิจการต่อเรือหรือซ่อมเรือ	(ขนาดตั้งแต่ 50 ตันกรอส หรือขนาดต่ำกว่า 50 ตันกรอส (เฉพาะเรือโลหะ หรือไฟเบอร์กลาสที่มีการติดตั้งเครื่องยนต์ หรือระบบขับเคลื่อน และอุปกรณ์ - ต้องได้รับใบรับรองระบบคุณภาพตามมาตรฐาน ISO 14000 ภายใน 2 ปี นับแต่วันครบเปิดดำเนินการ	A2
5) กิจการการผลิตขบวนรถ และ/หรือ ตู้รถ ที่มีการออกแบบทางวิศวกรรม เช่น ตู้รถโดยสาร ตู้สินค้า เป็นต้น	ต้องเป็นไปตามมาตรฐานสากลหรือข้อกำหนดของหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้อง	A1
6) กิจการการผลิตขบวนรถ และ/หรือตู้รถ เช่น ตู้รถโดยสาร ตู้สินค้า เป็นต้น		A2
7) กิจการซ่อมไฟ หรือชิ้นส่วน หรืออุปกรณ์สำหรับระบบราง	ต้องมีการซ่อมบำรุงหนัก (Overhaul) และ/หรือ การซ่อมแซมที่ใช้เทคโนโลยีขั้นสูง	A3 (ไม่กำหนดวงเงิน ยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคล)
8) กิจการผลิตชิ้นส่วน หรืออุปกรณ์สำหรับระบบราง	- ต้องมีกรรมวิธีการผลิตตามที่คณะกรรมการเห็นชอบ - ต้องเป็นการผลิตชิ้นส่วน หรืออุปกรณ์สำหรับระบบราง อาทิ โครงสร้างหลัก ตู้โดยสาร ห้องควบคุมรถและอุปกรณ์ โบกี้ ระบบห้ามล้อ และ/หรือชิ้นส่วนสำคัญ อุปกรณ์เชื่อมต่อผู้โดยสาร เป็นต้น	A2
9) กิจการสถานีบริการอัดประจุไฟฟ้า (Charging Station)	- ต้องเสนอแผนการจัดหาอุปกรณ์และชิ้นส่วน - ต้องเสนอแผนการพัฒนาระบบอัดประจุไฟฟ้าอัจฉริยะ หรือแผนการเชื่อมโยงระบบอัดประจุไฟฟ้าเข้ากับแพลตฟอร์มบูรณาการหรือ แพลตฟอร์มส่วนกลางสำหรับบริหารจัดการเครือข่ายระบบอัดประจุไฟฟ้า - ต้องปฏิบัติตามกฎหมายหรือข้อกำหนดด้านมาตรฐานความปลอดภัยของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง - ให้ได้รับสิทธิและประโยชน์ ดังนี้ ○ กรณีที่มีหัวจ่ายประจุไฟฟ้าไม่น้อยกว่า 40 หัวจ่าย โดยเป็นประเภท Quick Charge ซึ่งหมายถึงแบบจ่ายไฟฟ้ากระแสตรง (DC) ไม่น้อยกว่าร้อยละ 25	A3
	○ กรณีอื่น ๆ	A4

ตารางที่ 3.2-3 สิทธิประโยชน์สำหรับกิจการที่เกี่ยวข้องด้านคมนาคมและโลจิสติกส์ (ต่อ)

ประเภทกิจการ	เงื่อนไข	กลุ่มกิจการและสิทธิประโยชน์
10) กิจการสถานีบริการสับเปลี่ยนแบตเตอรี่ (Battery Swapping Station)	- ต้องเสนอแผนการจัดหาอุปกรณ์และชิ้นส่วน - ต้องเสนอแผนการพัฒนาระบบอัดประจุไฟฟ้าอัจฉริยะ หรือแผนการเชื่อมโยงระบบอัดประจุไฟฟ้าเข้ากับแพลตฟอร์มบูรณาการหรือ แพลตฟอร์มส่วนกลางสำหรับบริหารจัดการเครือข่ายระบบอัดประจุไฟฟ้า - ต้องปฏิบัติตามกฎหมายหรือข้อกำหนดด้านมาตรฐานความปลอดภัยของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง - ไม่ได้รับสิทธิและประโยชน์ตามมาตรา 28 สำหรับแบตเตอรี่	A3
11) กิจการผลิตอากาศยานหรือชิ้นส่วน	ต้องเป็นการผลิตอากาศยานหรือชิ้นส่วน เช่น ลำตัวอากาศยาน ชิ้นส่วนประกอบสำคัญของอากาศยาน บริภัณฑ์และชิ้นส่วนอื่น ๆ เป็นต้น	A1

3.3 การให้สิทธิประโยชน์เพิ่มเติม

นอกเหนือจากการกำหนดกลุ่มอุตสาหกรรมเป้าหมายในการสนับสนุนการลงทุน คณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน ยังได้กำหนดนโยบายในการให้สิทธิประโยชน์เพิ่มเติม โดยหนึ่งในนโยบายที่สำคัญ คือ มาตรการเพื่อสนับสนุนการลงทุนในพื้นที่เป้าหมาย วัตถุประสงค์เพื่อยกระดับขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศในพื้นที่ที่มีศักยภาพ รวมถึงเพื่อกระจายความเจริญสู่ภูมิภาค และลดความเหลื่อมล้ำ โดยสิทธิและประโยชน์เพิ่มเติมสำหรับกิจการที่ตั้งสถานประกอบการในพื้นที่เป้าหมาย โดยพื้นที่เป้าหมาย ได้แก่ จังหวัดที่มีรายได้ต่อหัวต่ำ 20 จังหวัด นิคม/เขตอุตสาหกรรมที่ได้รับส่งเสริม จังหวัดในพื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจพิเศษ 4 ภาค ได้แก่ NEC, NeEC, CWEC และ SEC เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษจังหวัดชายแดนภาคใต้ และเมืองต้นแบบในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยพื้นที่เป้าหมายที่มีสิทธิประโยชน์เพิ่มเติม มีดังต่อไปนี้

3.3.1 สิทธิประโยชน์เพิ่มเติมเพื่อพัฒนาพื้นที่อุตสาหกรรม

นโยบายในการให้สิทธิประโยชน์เพิ่มเติมสำหรับกิจการที่ตั้งสถานประกอบการในนิคมอุตสาหกรรมหรือเขตอุตสาหกรรมที่ได้รับการส่งเสริมมีวัตถุประสงค์เพื่อยกระดับศักยภาพในการแข่งขันของประเทศ โดยจะได้รับสิทธิประโยชน์เพิ่มเติมในการยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคลเพิ่มเติมอีก 1 ปี เว้นแต่ประเภทกิจการที่มีเงื่อนไขบังคับให้ตั้งในนิคมอุตสาหกรรมหรือเขตอุตสาหกรรมที่ได้รับการส่งเสริม โดยสามารถสรุปสิทธิประโยชน์ในการได้รับการยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคลของกิจการประเภทต่าง ๆ ที่ตั้งสถานประกอบการในพื้นที่อุตสาหกรรม ได้ดังตารางที่ 3.3-1

ตารางที่ 3.3-1 สิทธิประโยชน์เพิ่มเติมสำหรับกิจการที่ตั้งสถานประกอบการในนิคมอุตสาหกรรมหรือเขตอุตสาหกรรมที่ได้รับการส่งเสริม

ประเภทกิจการ	สิทธิและประโยชน์		
	ยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคล	ยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคลเพิ่มเติม	รวมจำนวนปี
A1+	10 – 13 ปี ไม่กำหนดวงเงิน	1 ปี	11 – 13 ปี ไม่กำหนดวงเงิน
A1	8 ปี ไม่กำหนดวงเงิน	-	8 ปี ไม่กำหนดวงเงิน
A2	8 ปี	-	8 ปี
A3	5 ปี	1 ปี	6 ปี
A4	3 ปี	1 ปี	4 ปี
B	-	-	-

หมายเหตุ: ไม่รวมถึงประเภทกิจการที่มีเงื่อนไขบังคับว่าต้องตั้งในนิคมอุตสาหกรรมหรือเขตอุตสาหกรรมที่ได้รับการส่งเสริม

3.3.2 สิทธิประโยชน์เพิ่มเติมเพื่อการกระจายความเจริญสู่ภูมิภาค

กิจการที่ตั้งสถานประกอบการในพื้นที่ 20 จังหวัดที่มีรายได้ต่อหัวต่ำ ได้แก่ กาฬสินธุ์ ชัยภูมิ นครพนม น่าน บึงกาฬ บัณฑิตบุรี พัทลุง แพร่ มหาสารคาม มุกดาหาร ยโสธร ร้อยเอ็ด ศรีสะเกษ สกลนคร สระแก้ว สุรินทร์ หนองบัวลำภู อุบลราชธานี และอำนาจเจริญ ได้รับอนุญาตให้ได้รับยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคลเพิ่มเติมอีก 3 ปี ยกเว้นประเภทกิจการกลุ่ม A1 และ A2 ให้ได้รับการลดหย่อนภาษีเงินได้นิติบุคคลร้อยละ 50 ของอัตราปกติ เพิ่มเติมอีก 5 ปี นับจากการยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคลสิ้นสุดลง อีกทั้ง ยังให้หักค่าใช้จ่ายเพิ่มเติมซึ่งได้แก่ ค่าขนส่ง ค่าไฟฟ้า ค่าประปา และค่าติดตั้งหรือก่อสร้างสิ่งอำนวยความสะดวก โดยสามารถสรุปสิทธิและประโยชน์เพิ่มเติมสำหรับกิจการที่ตั้งสถานประกอบการในพื้นที่ 20 จังหวัดที่มีรายได้ต่อหัวต่ำได้ดังตารางที่ 3.3-2

ตารางที่ 3.3-2 สิทธิประโยชน์เพิ่มเติมสำหรับกิจการที่ตั้งสถานประกอบการในพื้นที่ 20 จังหวัดที่มีรายได้ต่อหัวต่ำ

ประเภท กิจการ	สิทธิและประโยชน์				
	ยกเว้นภาษีเงิน ได้นิติบุคคล	ยกเว้นภาษีเงิน ได้นิติบุคคล เพิ่มเติม	ลดหย่อนภาษีเงิน ได้นิติบุคคลร้อยละ 50 ระยะเวลา 5 ปี	รวม	หักค่าใช้จ่าย*
A1+	10 – 13 ปี	3 ปี	-	13 ปี ¹	✓
A1	8 ปี	-	✓	8 ปี ²	✓
A2	8 ปี	-	✓	8 ปี ³	✓
A3	5 ปี	3 ปี	-	8 ปี	✓
A4	3 ปี	3 ปี	-	6 ปี	✓
B	-	3 ปี	-	3 ปี	✓

หมายเหตุ: * - หักค่าขนส่ง ไฟฟ้า และประปา ได้ 2 เท่า เป็นระยะเวลา 10 ปี

- หักค่าติดตั้งหรือก่อสร้างสิ่งอำนวยความสะดวกจากได้ร้อยละ 25 ของเงินที่ลงทุน

3.4 มาตรการพิเศษในเขตส่งเสริมการลงทุน

สำหรับมาตรการส่งเสริมการลงทุนพิเศษในเขตส่งเสริมการลงทุน ได้แก่ เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก (EEC) เขตเศรษฐกิจพิเศษ (NEC, NeEC, CWeC, SEC) พื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ และพื้นที่โครงการเมืองต้นแบบในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ พื้นที่ 20 จังหวัดที่มีรายได้ต่อหัวต่ำ และเขตวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี โดยมีรายละเอียดของเขตส่งเสริมการลงทุนที่สำคัญ ดังนี้

3.4.1 เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก (EEC)

เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก (Eastern Economic Corridor: EEC) ถือเป็นเขตพื้นที่ที่มีศักยภาพในการแข่งขันสูง เนื่องจากเป็นเขตเศรษฐกิจที่เป็นที่ตั้งของนิคมอุตสาหกรรมขนาดใหญ่ ท่าเรือ และสนามบิน จึงเป็นพื้นที่ที่มีการประกอบกิจกรรมทางเศรษฐกิจสูง โดยครอบคลุมพื้นที่ 3 จังหวัด คือ ฉะเชิงเทรา ชลบุรี และระยอง ทั้งนี้ หลักเกณฑ์ในการได้รับสิทธิและประโยชน์เพิ่มเติมสำหรับเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก ได้กำหนดไว้ ดังนี้

- 1) ต้องเป็นกิจการเป้าหมายในเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก ประกอบด้วยกิจการในกลุ่ม A1+, A1, A2, A3 และ A4 ยกเว้นกิจการที่ไม่เข้าข่ายที่ขอรับการส่งเสริมภายใต้มาตรการนี้ ได้แก่
 - 1.1) ประเภท 1.1.4 กิจการประมงน้ำลึก
 - 1.2) ประเภท 8.2.3 กิจการบริการวางจรวดสัญญาณความเร็วสูงระหว่างประเทศภาคพื้นน้ำ
 - 1.3) ประเภท 10.9.1 กิจการเรือเฟอร์รี่ หรือเดินเรือท่องเที่ยว หรือให้บริการเรือท่องเที่ยว
 - 1.4) ประเภท 10.10.2 กิจการขนส่งทางอากาศ
 - 1.5) ประเภท 10.10.3 กิจการขนส่งทางเรือ
 - 1.6) ประเภท 10.10.4 กิจการขนส่งทางราง
- 2) ต้องตั้งโครงการอยู่ในจังหวัดฉะเชิงเทรา ชลบุรี และระยอง โดยสามารถแบ่งออกเป็น 2 เขตพื้นที่ได้แก่
 - 2.1) เขตส่งเสริมเศรษฐกิจพิเศษ เพื่อกิจการพิเศษในเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก ได้แก่
 - เมืองการบินภาคตะวันออก (EECa)
 - เขตนวัตกรรมระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก (EECi)
 - เขตส่งเสริมอุตสาหกรรมและนวัตกรรมดิจิทัล (EECd)
 - ศูนย์นวัตกรรมทางการแพทย์ครบวงจร ธรรมศาสตร์ (แพทย์) (EECmd)
 - เขตส่งเสริมการแพทย์จีโนมิกส์ มหาวิทยาลัยบูรพา (บางแสน) (EECg)
 - ศูนย์นวัตกรรมดิจิทัลและเทคโนโลยีขั้นสูงบ้านฉาง จังหวัดระยอง (EECtp)
 - 2.2) นิคมอุตสาหกรรมหรือเขตอุตสาหกรรมที่ได้รับการส่งเสริมในพื้นที่จังหวัดฉะเชิงเทรา จังหวัดชลบุรี และจังหวัดระยอง

อย่างไรก็ตาม กิจกรรมเป้าหมายที่เป็นไปตามหลักเกณฑ์ข้างต้นจะได้รับสิทธิประโยชน์เพิ่มเติมจาก 2 กรณี คือ กรณีที่มีการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์หรือการวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรม และกรณีที่ตั้งโครงการอยู่ในพื้นที่เฉพาะ โดยในแต่ละกรณีให้ได้รับสิทธิและประโยชน์เพิ่มเติมได้อย่างใดอย่างหนึ่ง อย่างไรก็ตาม หากโครงการดำเนินการตามเกณฑ์การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ การวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีหรือนวัตกรรม และเกณฑ์ที่ตั้งพร้อมกัน สามารถได้รับสิทธิและประโยชน์ด้านภาษีเงินได้นิติบุคคลเพิ่มเติมควบคู่กันได้ โดยสามารถสรุปสิทธิและประโยชน์ของกิจการที่ขอรับการส่งเสริมการลงทุนในเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออกได้ ดังตารางที่ 3.4-1

ตารางที่ 3.4-1 สิทธิและประโยชน์ของกิจการที่ขอรับการส่งเสริมการลงทุนในเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก

ประเภท กิจการ	สิทธิและประโยชน์ พื้นฐาน	สิทธิและประโยชน์เพิ่มเติม			
		กรณีมีการพัฒนา ทรัพยากรมนุษย์/ วิจัยและพัฒนา	กรณีตั้งอยู่ในพื้นที่เฉพาะ		
			EECI EECd EECa EECmd EECg EECTp		นิคม/เขตอุตสาหกรรม
A1+	ยกเว้นภาษีเงินได้ นิติบุคคล 10 - 13 ปี	ยกเว้นภาษีเงินได้ นิติบุคคลเพิ่มเติม 2 ปี	ยกเว้นภาษีเงินได้ นิติบุคคลเพิ่มเติม 1 ปี	หรือ	ยกเว้นภาษีเงินได้ นิติบุคคลเพิ่มเติม 1 ปี
A1	ยกเว้นภาษีเงินได้	ลดหย่อนภาษีเงินได้	ลดหย่อนภาษีเงินได้		-
A2	นิติบุคคล 8 ปี	นิติบุคคลร้อยละ 50	นิติบุคคลร้อยละ 50		
A3	ยกเว้นภาษีเงินได้	ของอัตราปกติ	ของอัตราปกติ		ยกเว้นภาษีเงินได้
A4	นิติบุคคล 3 - 5 ปี	เพิ่มเติม 3 ปี	เพิ่มเติม 2 ปี		นิติบุคคลเพิ่มเติม 1 ปี

หมายเหตุ: 1) กรณีโครงการใดได้รับสิทธิและประโยชน์ยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคลรวมแล้วเกิน 8 ปี จะไม่ให้ได้รับสิทธิและประโยชน์ลดหย่อนภาษีเงินได้นิติบุคคลตามมาตรา 35 (1) เพิ่มเติมอีก

- 2) กรณีโครงการกลุ่มกิจการ A1+ ได้รับสิทธิและประโยชน์ยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคลรวมแล้วไม่เกิน 13 ปี กรณีโครงการกลุ่มกิจการ A1 – A4 ได้รับสิทธิและประโยชน์ยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคลรวมแล้วไม่เกิน 8 ปี
- 3) กรณีที่ได้รับสิทธิและประโยชน์ลดหย่อนภาษีเงินได้นิติบุคคล จะได้รับสูงสุดไม่เกิน 5 ปี

ทั้งนี้ โครงการที่อยู่ในข่ายการได้รับสิทธิและประโยชน์ของมาตรการส่งเสริมการลงทุนในพื้นที่เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก (EEC) จะต้องเป็นไปตามเงื่อนไขของแต่ละกรณี⁵

⁵ เป็นไปตามประกาศสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน ที่ 17/2565 เรื่อง มาตรการส่งเสริมการลงทุนในเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก

3.4.2 เขตระเบียงเศรษฐกิจพิเศษ

ระเบียงเศรษฐกิจพิเศษเป็นหนึ่งในเขตส่งเสริมการลงทุน โดยคณะกรรมการได้กำหนดพื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจพิเศษตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษ พ.ศ. 2564 ซึ่งประกอบไปด้วย 4 พื้นที่ ได้แก่ พื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคเหนือ (Northern Economic Corridor: NEC-Creative LANNA) พื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (Northeastern Economic Corridor: NeEC – Bioeconomy) พื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคกลาง - ตะวันตก (Central-Western Economic Corridor: CWEIC) และพื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคใต้ (Southern Economic Corridor: SEC)

ทั้งนี้ หลักเกณฑ์ในการได้รับสิทธิและประโยชน์เพิ่มเติม ได้กำหนดไว้ดังนี้

- 1) ต้องตั้งโครงการอยู่ในพื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจพิเศษ ทั้ง 4 พื้นที่ ได้แก่ พื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคเหนือ (NEC) พื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (NeEC) พื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคกลาง-ตะวันตก (CWEIC) และพื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคใต้ (SEC)
- 2) ต้องเป็นกิจการกลุ่ม A1+, A1, A2, A3 และ A4 ในคลัสเตอร์อุตสาหกรรมเป้าหมายในพื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจพิเศษ ดังตารางที่ 3.4-2

ตารางที่ 3.4-2 ภาพรวมอุตสาหกรรมเป้าหมายในเขตระเบียงเศรษฐกิจพิเศษ

ระเบียงเศรษฐกิจ	จังหวัด	อุตสาหกรรมเป้าหมาย
NEC	เชียงใหม่ เชียงราย ลำพูน ลำปาง	- อุตสาหกรรมเกษตรและอาหาร - อุตสาหกรรมดิจิทัล - อุตสาหกรรมสร้างสรรค์ - อุตสาหกรรมท่องเที่ยวและท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ
NeEC	ขอนแก่น นครราชสีมา อุดรธานี หนองคาย	- อุตสาหกรรมเกษตรและอาหาร - อุตสาหกรรมชีวภาพ
CWEIC	อยุธยา นครปฐม สุพรรณบุรี กาญจนบุรี	- อุตสาหกรรมเกษตรและอาหาร - อุตสาหกรรมเครื่องใช้ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์
SEC	ระนอง สุราษฎร์ธานี ชุมพร นครศรีธรรมราช	- อุตสาหกรรมเกษตรและอาหาร - อุตสาหกรรมชีวภาพ - อุตสาหกรรมท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ

อย่างไรก็ตาม กิจกรรมในอุตสาหกรรมเป้าหมายที่เป็นไปตามหลักเกณฑ์ข้างต้นจะได้รับสิทธิประโยชน์เพิ่มเติมจาก 2 กรณี คือ กรณีที่มีการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์หรือการวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรม และกรณีที่ตั้งโครงการอยู่ในพื้นที่เฉพาะ โดยในแต่ละกรณีให้ได้รับสิทธิและประโยชน์เพิ่มเติมได้อย่างใดอย่างหนึ่ง อย่างไรก็ตาม หากโครงการดำเนินการตามเกณฑ์การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ การวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีหรือนวัตกรรม และเกณฑ์ที่ตั้งพร้อมกัน สามารถได้รับสิทธิและประโยชน์ด้านภาษีเงินได้นิติบุคคลเพิ่มเติมควบคู่กันได้ โดยสามารถสรุปสิทธิและประโยชน์ของกิจการที่ขอรับการส่งเสริมการลงทุนในเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออกได้ดังตารางที่ 3.4-3

ตารางที่ 3.4-3 สิทธิและประโยชน์ของกิจการที่ขอรับการส่งเสริมการลงทุนในเขตระเบียงเศรษฐกิจพิเศษ

ประเภท กิจการ	สิทธิและประโยชน์ พื้นฐาน	สิทธิและประโยชน์เพิ่มเติม			
		กรณีมีการพัฒนา ทรัพยากรมนุษย์/ วิจัยและพัฒนา	กรณีตั้งอยู่ในพื้นที่เฉพาะ		
			เขตวิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี ที่ได้รับการส่งเสริม		นิคม/เขตอุตสาหกรรม
A1+	ยกเว้นภาษีเงินได้ นิติบุคคล 10 - 13 ปี	ยกเว้นภาษีเงินได้ นิติบุคคลเพิ่มเติม 2 ปี	ยกเว้นภาษีเงินได้ นิติบุคคลเพิ่มเติม 2 ปี	หรือ	ยกเว้นภาษีเงินได้ นิติบุคคลเพิ่มเติม 1 ปี
A1	ยกเว้นภาษีเงินได้	ลดหย่อนภาษีเงินได้	ลดหย่อนภาษีเงินได้		-
A2	นิติบุคคล 8 ปี	นิติบุคคลร้อยละ 50	นิติบุคคลร้อยละ 50		
A3	ยกเว้นภาษีเงินได้	ของอัตราปกติ	ของอัตราปกติ		ยกเว้นภาษีเงินได้
A4	นิติบุคคล 3 - 5 ปี	เพิ่มเติม 3 ปี	เพิ่มเติม 5 ปี		นิติบุคคลเพิ่มเติม 1 ปี

หมายเหตุ: 1) กรณีโครงการใดได้รับสิทธิและประโยชน์ยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคลรวมแล้วเกิน 8 ปี จะไม่ให้ได้รับสิทธิและประโยชน์ลดหย่อนภาษีเงินได้นิติบุคคลตามมาตรา 35 (1) เพิ่มเติมอีก

2) กรณีโครงการกลุ่มกิจการ A1+ ได้รับสิทธิและประโยชน์ยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคลรวมแล้วไม่เกิน 13 ปี กรณีโครงการกลุ่มกิจการ A1 – A4 ได้รับสิทธิและประโยชน์ยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคลรวมแล้วไม่เกิน 8 ปี

3) กรณีที่ได้รับสิทธิและประโยชน์ลดหย่อนภาษีเงินได้นิติบุคคล จะได้รับสูงสุดไม่เกิน 5 ปี

ทั้งนี้ โครงการที่อยู่ในข่ายการได้รับสิทธิและประโยชน์ของมาตรการส่งเสริมการลงทุนในพื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจพิเศษ จะต้องเป็นไปตามเงื่อนไขของแต่ละกรณี⁶ (ศึกษาเพิ่มเติมได้จากคู่มือการขอรับการส่งเสริมการลงทุน 2566 ที่ https://www.boi.go.th/upload/content/BOI_A_Guide_Web_Th.pdf)

⁶ เป็นไปตามประกาศสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน ที่ 18/2565 เรื่อง มาตรการส่งเสริมการลงทุนในพื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจพิเศษ

3.5 ความตกลงเพื่อการส่งเสริมและคุ้มครองการลงทุน

หนังสือสัญญาระหว่างประเทศที่รัฐบาลของ 2 ประเทศหรือมากกว่าร่วมกันจัดทำขึ้น เพื่อกำหนดพันธกรณีในการให้ความคุ้มครองการลงทุนที่ได้รับอนุญาตเข้ามาในประเทศตามกฎหมายท้องถิ่นของประเทศนั้น ๆ ประกอบด้วย การให้ความคุ้มครองภายหลังจากการเข้ามาจัดตั้งการลงทุน (post-establishment) ในประเทศ ทั้งนี้ การคุ้มครองนักลงทุนเฉพาะผลกระทบจาก “มาตรการที่ออกโดยรัฐ” เท่านั้น และไม่คุ้มครองความเสี่ยงที่เกิดจากการประกอบธุรกิจตามปกติของนักลงทุนเอกชน อีกทั้งกรณีที่มีการผิดสัญญาโดยคู่สัญญาเป็นเอกชน และไม่มีการแทรกแซงโดยรัฐ กรณีดังกล่าวจะไม่สามารถได้รับการคุ้มครองภายใต้ความตกลงฯ นี้ได้

โดยประเทศไทยมีความตกลงเพื่อการส่งเสริมและคุ้มครองการลงทุนกับประเทศต่าง ๆ ซึ่งมีผลใช้บังคับแล้วจำนวน 35 ประเทศ และอยู่ระหว่างเจรจาจัดทำอีกกว่า 50 ประเทศ⁷ กระทรวงการต่างประเทศมียุทธศาสตร์การจัดทำความตกลงฯ ที่สำคัญ คือ สนับสนุนให้นักลงทุนไทยไปลงทุนในประเทศที่มีศักยภาพด้านการลงทุนในสาขาต่าง ๆ และดึงดูดการลงทุนทางตรงจากต่างประเทศ รวมถึงเสริมสร้างและฟื้นฟูความเชื่อมั่นของนักลงทุนต่างชาติในประเทศไทย โดยมุ่งสร้างบรรยากาศการลงทุนและระบบกฎหมายที่โปร่งใสและมั่นคง

ทั้งนี้ สำหรับการร่วมลงทุนในโครงการโครงสร้างพื้นฐานและบริการสาธารณะของภาครัฐ อยู่ภายใต้ความตกลงเพื่อการส่งเสริมและคุ้มครองการลงทุน เนื่องจากเป็นสัมปทานทางธุรกิจซึ่งได้รับตามกฎหมายหรือภายใต้สัญญา รวมถึงสัมปทานในการค้นหา เาะปลูก สกัด หรือแสวงประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติ

3.5.1 ผู้ที่สามารถใช้สิทธิจากความตกลงฯ

- 1) นักลงทุนบุคคลธรรมดาถือสัญชาติ ไทย และสัญชาติของภาคีคู่สัญญาอีกฝ่ายหนึ่ง
- 2) นิติบุคคล รวมถึงบริษัท บริษัท สมาคมธุรกิจ และองค์กรอื่น ๆ ซึ่งก่อตั้งหรือจัด ตั้งขึ้นโดยวิธีอื่นใด โดยถูกต้องตามกฎหมายของไทย หรือของรัฐบาลภาคีคู่สัญญาอีกฝ่ายหนึ่งภายใต้กฎหมายไทย และมีสำนักงาน รวมทั้งมีกิจกรรมทางเศรษฐกิจที่แท้จริงในดินแดนของไทยนั้น

⁷ กรมเศรษฐกิจระหว่างประเทศ กระทรวงการต่างประเทศ, ความตกลงเพื่อการส่งเสริมและคุ้มครองการลงทุนเป็นมากกว่าที่คุณคิด (Agreement for the Promotion and Protection of investment หรือ Bilateral Investment Treaty (BIT))

3.5.2 สิทธิประโยชน์หลักของนักลงทุนภายใต้ความตกลงฯ

เมื่อนักลงทุนได้รับผลกระทบจากการกระทำ มาตรการ หรือกฎระเบียบของประเทศที่เข้าไปลงทุน สามารถเรียกร้องขอรับความคุ้มครองจากรัฐบาลประเทศผู้รับการลงทุนได้ ซึ่งอาจเรียกตามสิทธิ ไม่ว่าจะเป็น การกระทำที่ชอบด้วยเหตุผล ได้แก่ มาตรการเพื่อรักษาสิ่งแวดล้อม กฎระเบียบเพื่อส่งเสริมสุขภาพ อนามัย และความปลอดภัย เป็นต้น หรือเป็นการกระทำที่ไม่ชอบธรรม ได้แก่ การยกเลิกใบอนุญาตโดยไม่มีเหตุผล อันควร การยกเลิกสัญญา การผิดพันธะสัญญา เป็นต้น ล้วนเป็นเหตุการณ์ที่นักลงทุนสามารถใช้สิทธิ การคุ้มครองที่ได้รับจากความตกลงฯ ซึ่งมีขอบเขต ดังนี้

- 1) สิทธิที่จะได้รับการปฏิบัติไม่ด้อยกว่าคนชาติ หรือคนชาติอื่น ๆ ที่ได้รับความอนุเคราะห์ยิ่ง (National Treatment/Most-Favoured-Nation)
- 2) สิทธิที่จะได้รับการปฏิบัติที่เป็นธรรม เท่าเทียมกัน และ การคุ้มครองอย่างเต็มที่ (Fair and Equitable Treatment)
- 3) สิทธิที่จะได้รับการคุ้มครองจากการเวนคืนและการชดเชยค่าเสียหายจากการเวนคืน (Expropriation and Compensation)
- 4) สิทธิที่จะได้รับการชดเชยความสูญเสียจากเหตุการณ์รุนแรงที่เกิดในประเทศที่ลงทุน (Compensation for Damage or Losses)
- 5) สิทธิในการโอนเงินและผลกำไรโดยเสรีในสกุลเงินที่ใช้ได้โดยเสรี (Free Transfers of Investments and Returns)
- 6) สิทธิรับรองการรับช่วงสิทธิตามความตกลงฯ โดยผู้ที่ชดเชยความเสียหายให้กับนักลงทุน สามารถรับช่วงสิทธิเข้ามาเป็นคู่กรณีกับรัฐบาลได้ (Subrogation)
- 7) สิทธิในการระงับข้อพิพาทโดยใช้กระบวนการอนุญาโตตุลาการ โดยไม่จำเป็นต้องใช้ศาลท้องถิ่น (Settlement of Disputes)

บทที่ 4

ขั้นตอนการลงทุนในภาพรวมและในส่วนของภาคเอกชน

❖ ขั้นตอนหลักของการร่วมลงทุนตามพระราชบัญญัติการร่วมลงทุนระหว่างรัฐและเอกชน พ.ศ. 2562

❖ ขั้นตอนการลงทุนในส่วนของภาคเอกชนผู้ร่วมลงทุน

ในส่วนนี้ จะแสดงขั้นตอนของการร่วมลงทุนทั้งหมด 2 ส่วน คือ 1) ขั้นตอนหลักของการร่วมลงทุนตามพระราชบัญญัติการร่วมลงทุนระหว่างรัฐและเอกชน พ.ศ. 2562 เพื่อแสดงถึงขั้นตอนของการร่วมลงทุนในภาพรวมและ 2) ขั้นตอนการลงทุนในส่วนของภาคเอกชนผู้ร่วมลงทุน เพื่อแสดงถึงขั้นตอนของการร่วมลงทุนที่เอกชนมีส่วนร่วม ให้มีความกระชับเข้าใจง่ายขึ้น

4.1 ขั้นตอนหลักของการร่วมลงทุนตามพระราชบัญญัติการร่วมลงทุนระหว่างรัฐและเอกชน พ.ศ. 2562

โครงการการร่วมลงทุนระหว่างรัฐและเอกชนตามพระราชบัญญัติการร่วมลงทุนระหว่างรัฐและเอกชน พ.ศ. 2562 ประกอบด้วยขั้นตอนหลักจำนวนทั้งสิ้น 5 ขั้นตอน โดยสามารถสรุปได้ ดังต่อไปนี้

- 1) ขั้นตอนที่ 1 การเสนอโครงการ
 - 1.1) ขั้นตอนย่อยที่ 1.1 การจัดทำรายงานการศึกษาและวิเคราะห์โครงการ
 - 1.2) ขั้นตอนย่อยที่ 1.2 การจัดทำหลักการของโครงการร่วมลงทุน
 - 1.3) ขั้นตอนย่อยที่ 1.3 การเสนอหลักการของโครงการร่วมลงทุนและรายงานการศึกษาและวิเคราะห์โครงการ
- 2) ขั้นตอนที่ 2 การคัดเลือกเอกชน
 - 2.1) ขั้นตอนย่อยที่ 2.1 การจัดทำร่างเอกสาร
 - 2.2) ขั้นตอนย่อยที่ 2.2 การคัดเลือกเอกชน
- 3) ขั้นตอนที่ 3 การทำสัญญา
 - 3.1) ขั้นตอนย่อยที่ 3.1 การดำเนินการด้านสัญญา
- 4) ขั้นตอนที่ 4 การกำกับดูแลโครงการร่วมลงทุน
 - 4.1) ขั้นตอนย่อยที่ 4.1 การกำกับและติดตามความก้าวหน้าโครงการ
 - 4.2) ขั้นตอนย่อยที่ 4.2 การดำเนินการกรณีมีการละเลยข้อผูกพันตามสัญญา
- 5) ขั้นตอนที่ 5 การแก้ไขสัญญาร่วมลงทุนและการทำสัญญาใหม่
 - 5.1) ขั้นตอนย่อยที่ 5.1 การแก้ไขสัญญาร่วมลงทุน
 - 5.2) ขั้นตอนย่อยที่ 5.2 การดำเนินการภายหลังสัญญาร่วมลงทุนสิ้นสุด

4.1.1 ขั้นตอนที่ 1 การเสนอโครงการ

ในขั้นตอนนี้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องคือ หน่วยงานเจ้าของโครงการซึ่งต้องเป็นผู้จัดทำรายงานการศึกษาและวิเคราะห์โครงการตามที่ประกาศคณะกรรมการนโยบายการร่วมลงทุนระหว่างรัฐและเอกชนกำหนด โดยนำความเห็นของหน่วยงานของรัฐและเอกชนมาประกอบการพิจารณาและวิเคราะห์โครงการ

ต่อมาหน่วยงานเจ้าของโครงการจึงจัดทำหลักการของโครงการร่วมลงทุนเสนอรัฐมนตรีกระทรวงเจ้าสังกัดเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบ พร้อมกับรายงานการศึกษาและวิเคราะห์โครงการ เมื่อรัฐมนตรีกระทรวงเจ้าสังกัดให้ความเห็นชอบแล้ว จึงส่งหลักการของโครงการร่วมลงทุนและรายงานฯ ที่ได้รับความเห็นชอบให้สำนักงานคณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจ (สคร.) นำเสนอต่อคณะกรรมการนโยบายการร่วมลงทุนระหว่างรัฐและเอกชน (คณะกรรมการนโยบายฯ) พิจารณาให้ความเห็นชอบ และเมื่อได้รับความเห็นชอบแล้วให้รัฐมนตรีกระทรวงเจ้าสังกัดนำเรื่องเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อยกมติหลักการของโครงการร่วมลงทุนต่อไป (กรณีโครงการที่มีมูลค่าต่ำกว่า 5,000 ล้านบาท ไม่ต้องนำเสนอคณะรัฐมนตรี) โดยมีขั้นตอนการดำเนินการย่อย คือ

4.1.1.1 ขั้นตอนย่อยที่ 1.1 การจัดทำรายงานการศึกษาและวิเคราะห์โครงการ

หน่วยงานเจ้าของโครงการต้องวิเคราะห์ความสอดคล้องกับแผนการจัดทำโครงการร่วมลงทุนตามมาตรา 12 รวมถึงการคำนวณมูลค่าของโครงการร่วมลงทุนและจัดทำรายงานการศึกษาและวิเคราะห์โครงการ โดยในขั้นตอนนี้ภาคเอกชนสามารถร่วมแสดงความคิดเห็นในรายงานการศึกษาและวิเคราะห์โครงการ

4.1.1.2 ขั้นตอนย่อยที่ 1.2 การจัดทำหลักการของโครงการร่วมลงทุน

4.1.1.3 ขั้นตอนย่อยที่ 1.3 การเสนอหลักการของโครงการร่วมลงทุนและรายงานการศึกษาและวิเคราะห์โครงการ

ในขั้นตอนนี้ให้มีความเห็นของสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเสนอประกอบการพิจารณาไปพร้อมกัน ซึ่งหน่วยงานเหล่านี้จะเข้ามามีส่วนสำคัญผ่านกระบวนการตรวจสอบ และการพิจารณาเห็นชอบในหลักการของโครงการร่วมลงทุนและรายงานการศึกษาและวิเคราะห์โครงการ ซึ่งมีรายละเอียดสำคัญ เช่น วัตถุประสงค์ของโครงการ ขอบเขตของโครงการ รูปแบบการร่วมลงทุนระหว่างรัฐและเอกชน และมาตรการสนับสนุน เป็นต้น ในขั้นตอนการการเสนอโครงการจึงมุ่งเน้นไปที่การเสริมความถูกต้องครบถ้วนของรายงานการศึกษาและวิเคราะห์โครงการที่หน่วยงานเจ้าของโครงการและที่ปรึกษาจะต้องดำเนินการร่วมกัน

ข้อควรรู้เพิ่มเติม:

ภาคเอกชนควรร่วมแสดงความคิดเห็นในรายงานการศึกษาและวิเคราะห์โครงการ ซึ่งประกอบด้วย ความเป็นมาของโครงการ หลักการและเหตุผล สำคัญของโครงการ รายละเอียดความพร้อมในการจัดทำและดำเนินโครงการ ความเป็นไปได้ของโครงการในด้านเทคนิค ความเสี่ยงของโครงการ ทางเลือก และรูปแบบการร่วมลงทุนระหว่างรัฐและเอกชน และความพร้อมของหน่วยงานภาครัฐ เพื่อให้หน่วยงานเจ้าของโครงการนำความเห็นของหน่วยงานของรัฐและภาคเอกชน มาประกอบการพิจารณาจัดทำรายงานการศึกษาและวิเคราะห์โครงการด้วย

4.1.2 ขั้นตอนที่ 2 การคัดเลือกเอกชน

ภายหลังจากคณะรัฐมนตรีอนุมัติหลักการของโครงการร่วมลงทุนแล้ว หน่วยงานเจ้าของโครงการจะแต่งตั้งคณะกรรมการคัดเลือก เพื่อดำเนินการคัดเลือกเอกชนเพื่อดำเนินโครงการ

ทั้งนี้ หน่วยงานเจ้าของโครงการจะต้องรับฟังความคิดเห็นจากภาคเอกชน เพื่อประกอบการจัดทำร่างประกาศเชิญชวน ร่างเอกสารการคัดเลือกเอกชน และร่างสัญญาร่วมลงทุนให้เรียบร้อย แล้วจึงเสนอคณะกรรมการคัดเลือกเพื่อให้ความเห็นชอบ เมื่อคณะกรรมการคัดเลือกให้ความเห็นชอบ ให้หน่วยงานเจ้าของโครงการและคณะกรรมการคัดเลือกดำเนินการคัดเลือกเอกชน ต่อมาจึงดำเนินการคัดเลือกเอกชนตามกระบวนการ หากดำเนินการเรียบร้อยแล้วจนได้ผู้ชนะการคัดเลือกแล้ว จึงเจรจารายละเอียดกับเอกชนที่ได้รับคัดเลือกเพื่อดำเนินการด้านสัญญา ซึ่งมีขั้นตอนย่อย ดังนี้

4.1.2.1 ขั้นตอนย่อยที่ 2.1 การจัดทำร่างเอกสาร

ในขั้นตอนนี้ หน่วยงานเจ้าของโครงการต้องดำเนินการ คือ

- การแต่งตั้งคณะกรรมการคัดเลือก
- การจัดทำร่างประกาศเชิญชวน ร่างเอกสารสำหรับการคัดเลือกเอกชน และร่างสัญญาร่วมลงทุน
- การรับฟังความคิดเห็น
- การจัดทำข้อตกลงคุณธรรม

4.1.2.2 ขั้นตอนย่อยที่ 2.2 การคัดเลือกเอกชน

ในขั้นตอนนี้ หน่วยงานเจ้าของโครงการต้องดำเนินการ คือ

- การประกาศเชิญชวน ซึ่งต้องประกาศผ่านช่องทางต่าง ๆ และคัดเลือกผู้มีคุณสมบัติเบื้องต้น
- การคัดเลือกและเจรจากับเอกชนที่ได้รับการคัดเลือก
- การคัดเลือกเอกชนโดยไม่ใช้วิธีการประมูล (ในกรณีที่คณะรัฐมนตรีอนุมัติให้ใช้วิธีการคัดเลือกเอกชนโดยไม่ใช้วิธีประมูล)

ข้อควรรู้เพิ่มเติม: ความสำคัญของขั้นตอนการคัดเลือกเอกชน

การดำเนินงานในส่วนนี้ ให้ความสำคัญในการกำหนดเงื่อนไขและกติกาของการร่วมลงทุนให้เป็นมาตรฐาน ตั้งแต่การกำหนดเงื่อนไขข้อเสนอ การพิจารณาคุณสมบัติและการดำเนินการ เพื่อประโยชน์อย่างน้อย 3 ด้านคือ

- 1) การรับรองว่าผู้ร่วมลงทุนเป็นภาคเอกชนที่มีขีดความสามารถ และให้ข้อเสนอการลงทุนที่น่าสนใจเอื้อต่อประโยชน์สาธารณะมากที่สุด
- 2) การรับรองหลักสากลด้านการส่งเสริมการแข่งขัน ในขณะเดียวกันก็สามารถรักษาเงื่อนไขด้านหลักประสิทธิภาพ และความชำนาญของผู้ร่วมลงทุนในเวลาเดียวกัน
- 3) การสร้างความชัดเจนโปร่งใสในกระบวนการคัดเลือกผู้ร่วมลงทุน

4.1.3 ขั้นตอนที่ 3 การทำสัญญา

เมื่อได้ผลการคัดเลือกเอกชนและร่างสัญญาร่วมลงทุนที่ผ่านการเจรจากับเอกชนที่ได้รับการคัดเลือกแล้ว ให้องค์กรเจ้าของโครงการนำร่างสัญญาร่วมลงทุนดังกล่าวให้สำนักงานอัยการสูงสุดพิจารณา และเสนอรัฐมนตรีกระทรวงเจ้าสังกัดให้ความเห็นชอบ ก่อนนำเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาผลการคัดเลือกเอกชน และเงื่อนไขสำคัญของสัญญาร่วมลงทุนและเมื่อคณะรัฐมนตรีให้ความเห็นชอบแล้วให้องค์กรเจ้าของโครงการลงนามในสัญญาร่วมลงทุนกับเอกชนที่ได้รับการคัดเลือกต่อไป ซึ่งมีขั้นตอนย่อยคือ

4.1.3.1 ขั้นตอนย่อยที่ 3.1 การดำเนินการด้านสัญญา

หน่วยงานเจ้าของโครงการและเอกชนดำเนินงาน ดังนี้

- จัดทำเงื่อนไขสำคัญของสัญญาร่วมลงทุน
- การตรวจร่างสัญญาโดยสำนักงานอัยการสูงสุด
- การขอความเห็นชอบผลการคัดเลือกเอกชน ร่างสัญญาร่วมลงทุน และเงื่อนไขสำคัญของสัญญา
- การลงนามในสัญญา

ภายหลังจากที่เอกชนลงนามในสัญญาร่วมลงทุนแล้วเสร็จ จะต้องมีการเปิดเผยข้อมูลโครงการร่วมลงทุนให้กับสาธารณชนทราบเป็นการทั่วไป รวมถึงต้องมีการจัดทำข้อมูลโครงการให้หน่วยงานที่มีหน้าที่และอำนาจตรวจสอบได้ตลอดเวลา

ขั้นตอนนี้มุ่งเน้นไปที่การกำหนดเงื่อนไขการร่วมลงทุน เงื่อนไขข้อสัญญา และขอบข่ายความรับผิดชอบของภาครัฐ และเอกชนผู้ร่วมลงทุนโดยนับเป็นขั้นตอนสำคัญที่กำหนดความสำเร็จของโครงการ ในขณะเดียวกันก็เป็นขั้นตอนสำคัญที่จะกำหนดว่าการดำเนินโครงการจะดำเนินการได้อย่างราบรื่น หรือประสบกับปัญหาอุปสรรคจากกรณีพิพาทต่าง ๆ ซึ่งมักมีสาเหตุมาจากปัญหาการกำหนดเงื่อนไขสัญญาที่ไม่รัดกุม สร้างข้อผูกมัดโดยไม่จำเป็น เนื้อหาไม่ชัดเจน หรือเกิดการสำคัญผิดในสาระสำคัญของสัญญาจากภาครัฐ หรือผู้ร่วมลงทุน อันจะนำมาสู่ปัญหาความล่าช้าของโครงการในภาพรวม

4.1.4 ขั้นตอนที่ 4 การกำกับดูแลโครงการร่วมลงทุน

เมื่อมีการลงนามในสัญญาร่วมลงทุนแล้ว กำหนดให้รัฐมนตรีกระทรวงเจ้าสังกัดแต่งตั้งคณะกรรมการกำกับดูแลขึ้น มีหน้าที่และอำนาจกำกับดูแลและติดตามโครงการร่วมลงทุน เสนอแนะแนวทางการแก้ไขปัญหาที่อาจเกิดขึ้นจากการดำเนินโครงการ และขอให้หน่วยงานเจ้าของโครงการ เอกชนคู่สัญญา หรือหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องกับโครงการ ชี้แจง แสดงความเห็น หรือจัดส่งข้อมูลหรือเอกสารที่เกี่ยวข้อง รวมถึงรายงานผลการดำเนินงาน ความคืบหน้า ปัญหา และแนวทางการแก้ไขต่อรัฐมนตรีกระทรวงเจ้าสังกัดเพื่อทราบ และพิจารณาให้ความเห็นประกอบการแก้ไขสัญญาร่วมลงทุน มีขั้นตอนย่อย ดังนี้

4.1.4.1 ขั้นตอนย่อยที่ 4.1 การกำกับและติดตามความก้าวหน้าโครงการ

ระหว่างที่เอกชนดำเนินงานโครงการตามที่สัญญากำหนด หน่วยงานเจ้าของโครงการรวมถึงกระทรวงเจ้าสังกัด จะต้องมีการดำเนินงานต่อไปนี้ เพื่อให้การดำเนินงานของโครงการร่วมลงทุนเป็นไปตามที่กำหนด คือ

- การแต่งตั้งคณะกรรมการกำกับดูแล
- คณะกรรมการกำกับดูแลมีการกำกับ ติดตาม และรายงานผลการดำเนินงาน
- การให้ความเห็นของคณะกรรมการกำกับดูแลกรณีการแก้ไขสัญญาร่วมลงทุน

4.1.4.2 ขั้นตอนย่อยที่ 4.2 การดำเนินการกรณีมีการละเลยข้อผูกพันตามสัญญา

คณะกรรมการกำกับดูแลจะดำเนินการขั้นตอนนี้เฉพาะที่ปรากฏว่าหน่วยงานเจ้าของโครงการละเลยหรือไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไขข้อผูกพันของสัญญาร่วมลงทุนโดยไม่มีเหตุอันสมควร โดยคณะกรรมการกำกับดูแลจะทำรายงานพร้อมความเห็นเสนอรัฐมนตรีกระทรวงเจ้าสังกัดเพื่อสั่งการให้หน่วยงานเจ้าของโครงการดำเนินการตามสัญญาร่วมลงทุน หากกรณีรัฐมนตรีกระทรวงเจ้าสังกัดไม่ดำเนินการใด คณะกรรมการกำกับดูแลจะรายงานต่อสำนักงานคณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจเพื่อเสนอคณะกรรมการนโยบายฯ พิจารณา แต่หากเป็นกรณีที่มีเหตุร้ายแรง คณะกรรมการนโยบายฯ จะเสนอเรื่องพร้อมความเห็นให้คณะรัฐมนตรีพิจารณา

จะเห็นว่าขั้นตอนนี้เกี่ยวข้องกับการกำกับดูแลโครงการร่วมลงทุนโดยคณะกรรมการกำกับดูแล ซึ่งกฎหมายได้ระบุให้มีการกำหนดกระบวนการกำกับดูแล และติดตามผลการดำเนินโครงการร่วมลงทุนและรายงานต่อรัฐมนตรีกระทรวงเจ้าสังกัดตามช่วงระยะอย่างเหมาะสม ดังนั้น การพัฒนาระบบบริหารจัดการการกำกับดูแลโครงการร่วมลงทุน และการทำงานร่วมกับเอกชนคู่สัญญาที่มีประสิทธิภาพ ทั้งในด้านความสามารถในการกำกับและตรวจสอบ และการสนับสนุนผู้ร่วมลงทุนให้ดำเนินการได้อย่างราบรื่น ประสบปัญหาน้อยที่สุด อันจะส่งผลต่อการประเมินความสำเร็จของโครงการในอนาคต

4.1.5 ขั้นตอนที่ 5 การแก้ไขสัญญาร่วมลงทุนและการทำสัญญาใหม่

การแก้ไขสัญญาร่วมลงทุนแบ่งเป็น 2 กรณี ได้แก่ (1) กรณีแก้ไขสัญญาโดยหลักการของโครงการร่วมลงทุนหรือเงื่อนไขสำคัญของสัญญาร่วมลงทุนคงเดิมตามที่คณะรัฐมนตรีอนุมัติไว้แล้ว (2) กรณีแก้ไขสัญญาโดยหลักการของโครงการร่วมลงทุนหรือเงื่อนไขสำคัญของสัญญาร่วมลงทุนแตกต่างจากที่คณะรัฐมนตรีอนุมัติไว้ และเมื่อสัญญาร่วมลงทุนเดิมสิ้นสุด หน่วยงานเจ้าของโครงการจะต้องจัดทำแนวทางการดำเนินโครงการต่อเนื่องจากโครงการร่วมลงทุนภายหลังจากสัญญาร่วมลงทุนสิ้นสุด ซึ่งเป็นการดำเนินการก่อนสิ้นสุดสัญญาร่วมลงทุนอย่างน้อย 5 ปี ทั้งนี้ การแก้ไขสัญญาและการดำเนินการภายหลังจากสัญญาร่วมลงทุนสิ้นสุดหน้าที่หน่วยงานเจ้าของโครงการที่ต้องดำเนินการ โดยมีขั้นตอนย่อยคือ

4.1.5.1 ขั้นตอนย่อยที่ 5.1 การแก้ไขสัญญาร่วมลงทุน

ในขั้นตอนนี้หน่วยงานเจ้าของโครงการและเอกชนผู้ร่วมลงทุนอาจมีการร่วมดำเนินการ ประกอบด้วย

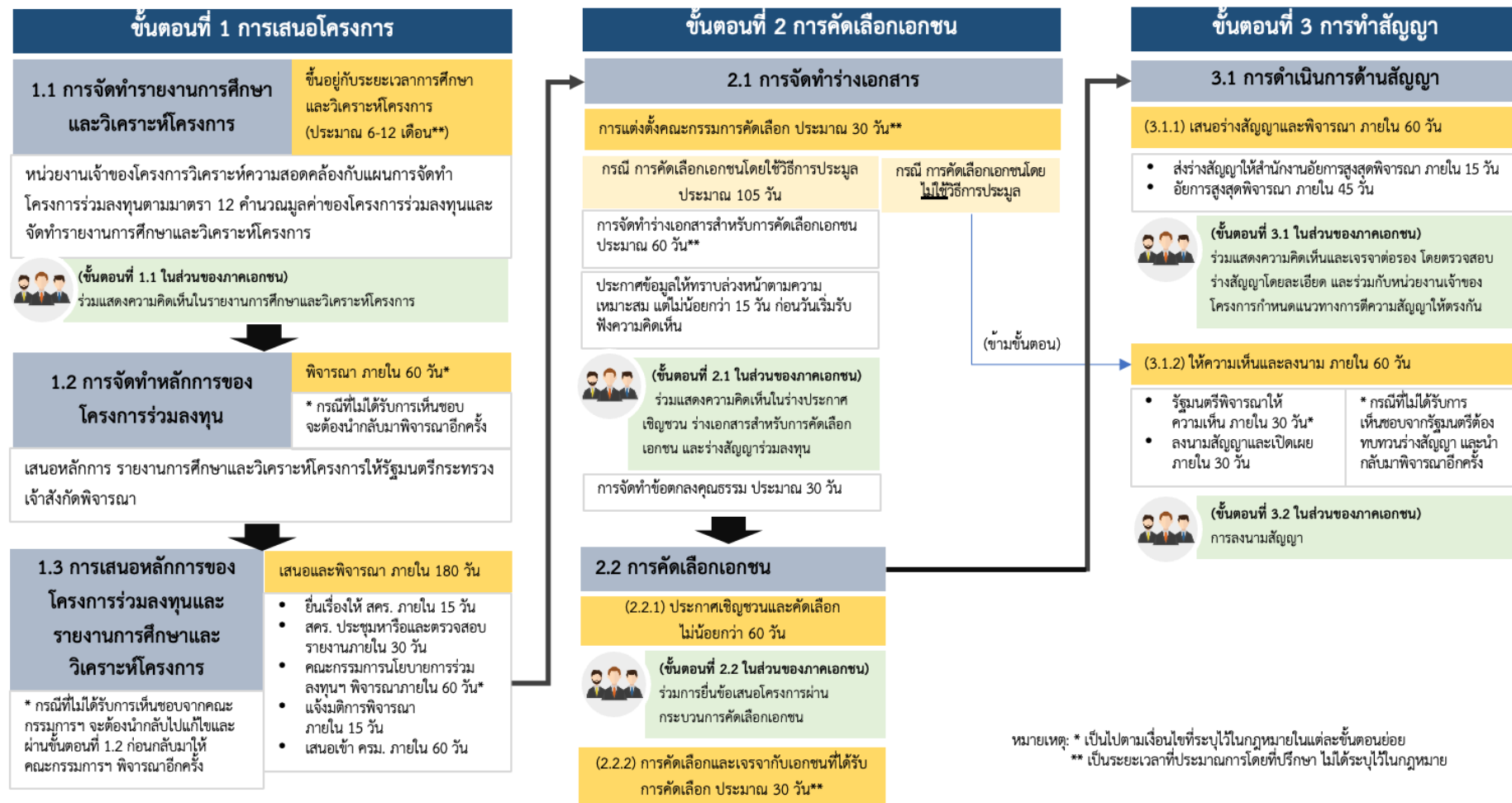
- การตรวจสอบการแก้ไขสัญญาร่วมลงทุน
- การขอความเห็นชอบรัฐมนตรีกระทรวงเจ้าสังกัด
- การขอความเห็นชอบคณะรัฐมนตรี กรณีการแก้ไขสัญญาที่หลักการหรือเงื่อนไขสำคัญของสัญญาแตกต่างจากที่คณะรัฐมนตรีอนุมัติไว้

4.1.5.2 ขั้นตอนย่อยที่ 5.2 การดำเนินการภายหลังจากสัญญาร่วมลงทุนสิ้นสุด

ในกรณีเมื่อสัญญาโครงการร่วมลงทุนเดิมใกล้จะสิ้นสุด หน่วยงานเจ้าของโครงการต้องดำเนินการ ดังนี้

- การจัดทำแนวทางการดำเนินโครงการต่อเนื่องจากโครงการร่วมลงทุนภายหลังจากสัญญาร่วมลงทุนสิ้นสุด อย่างน้อย 5 ปี ก่อนที่สัญญาเดิมจะสิ้นสุด
- การขอความเห็นชอบรัฐมนตรีกระทรวงเจ้าสังกัด

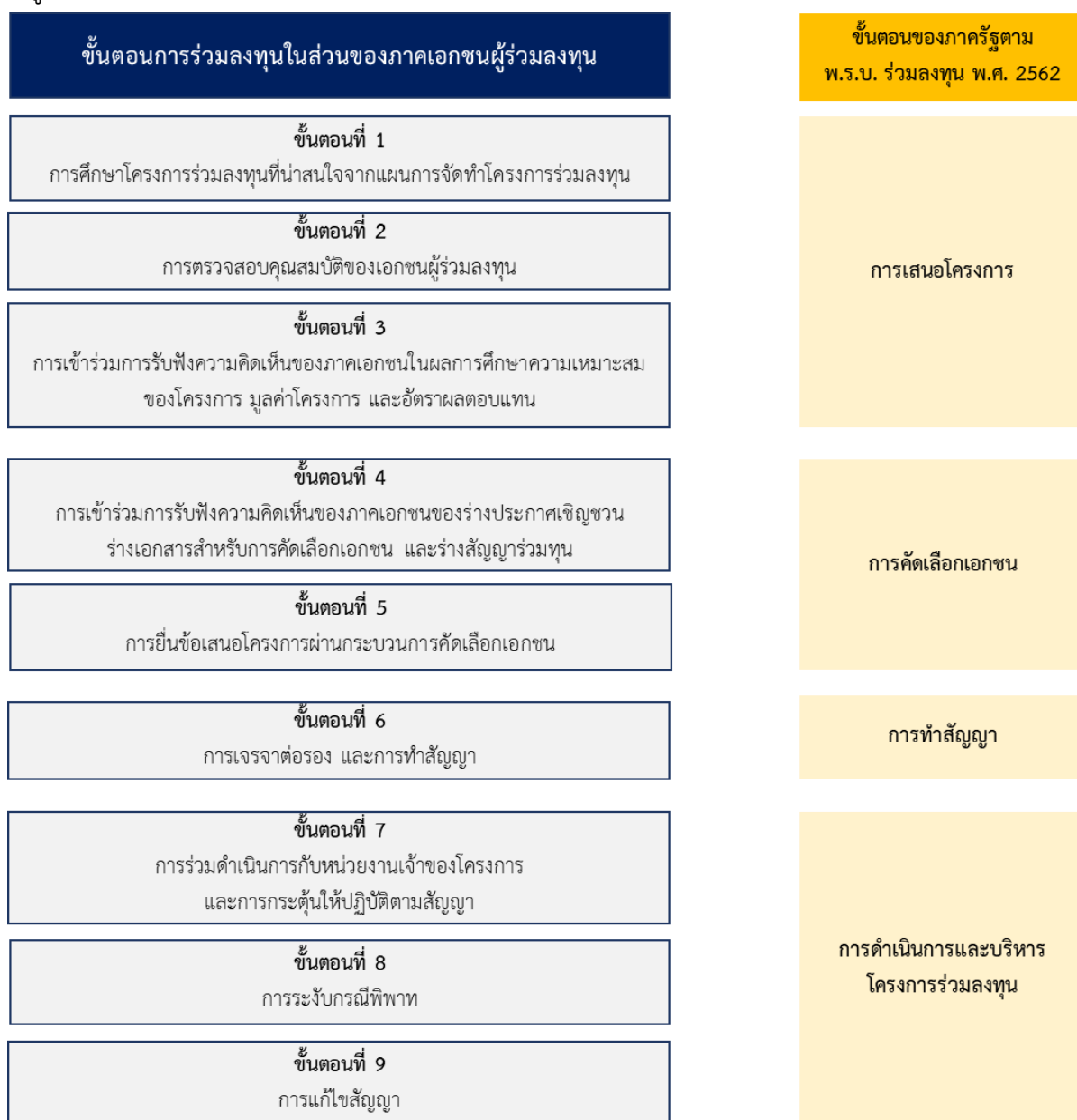
จะเห็นได้ว่าขั้นตอนนี้เกี่ยวข้องกับการแก้ไขสัญญาและกระบวนการในระยะเปลี่ยนผ่านช่วงการดำเนินโครงการร่วมลงทุนและช่วงการทำสัญญาใหม่ ซึ่งการดำเนินงานจะต้องสอดคล้องกับการดำเนินงานในช่วงระยะถัดไป ดังนั้น การพัฒนาระบบบริหารจัดการในระยะเปลี่ยนผ่าน และแนวปฏิบัติในระหว่าง การแก้ไขสัญญาหรือการทำสัญญาใหม่ ให้สามารถดำเนินงานโครงการได้อย่างต่อเนื่องไม่ติดขัด รวมถึง การปรับใช้เกณฑ์การประเมินโครงการที่ได้มาตรฐาน และเป็นธรรมต่อเอกชนผู้ร่วมลงทุน เพื่อจะช่วยป้องกัน ปัญหาข้อพิพาท

รูปที่ 4.1-1 สรุปกรอบระยะเวลาการเสนอโครงการร่วมลงทุนจนถึงขั้นตอนการทำสัญญาร่วมลงทุน

4.2 ขั้นตอนการลงทุนในส่วนของภาคเอกชนผู้ร่วมลงทุน

คู่มือสำหรับนักลงทุนฉบับนี้มีความมุ่งหมายสำคัญคือการนำเสนอขั้นตอนตามพระราชบัญญัติการร่วมลงทุนระหว่างรัฐและเอกชน พ.ศ. 2562 ซึ่งระบุขั้นตอนการดำเนินการที่มีความสลับซับซ้อนเนื่องจากได้รวมเอาขั้นตอนการร่วมลงทุนที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมของหน่วยงานเจ้าของโครงการทั้งหมด ให้ความกระจ่างเข้าใจง่าย โดยเลือกเฉพาะขั้นตอนที่เกี่ยวข้องกับภาคเอกชนผู้ร่วมลงทุนมาสรุปเพื่อให้ทราบถึงลำดับขั้นตอน แนวทางการเตรียมความพร้อมเพื่อการร่วมลงทุน รวมถึงกฎหมายและประกาศของ สคร. ที่เกี่ยวข้อง โดยขั้นตอนการร่วมลงทุนที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับผู้ร่วมลงทุนภาคเอกชน มีผังขั้นตอนการดำเนินงานดังรูปที่ 4.2-1

รูปที่ 4.2-1 ขั้นตอนการลงทุนที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับผู้ร่วมลงทุนภาคเอกชน

4.2.1 ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาโครงการร่วมลงทุนที่น่าสนใจจากแผนการจัดทำโครงการร่วมลงทุน

4.2.1.1 สารสำคัญ

ในขั้นตอนนี้ ภาคเอกชนผู้สนใจร่วมลงทุนโครงการด้านการคมนาคมขนส่งและโลจิสติกส์ในประเทศไทย สามารถสำรวจรายการโครงการที่มีความน่าสนใจ ตรงกับรูปแบบการประกอบธุรกิจ มีขอบเขตการดำเนินงาน และมูลค่าการลงทุนที่เหมาะสมกับขีดความสามารถ หรือแผนงานธุรกิจของตน ซึ่งสามารถสืบค้นรายการโครงการ ที่มีแนวโน้มว่าจะเริ่มดำเนินการร่วมลงทุนได้จากเอกสารแผนการจัดทำโครงการร่วมลงทุน โดยโครงการร่วมลงทุน ทุกโครงการจะสามารถขออนุมัติดำเนินการได้ก็ต่อเมื่อถูกบรรจุอยู่ในแผนการจัดทำโครงการร่วมลงทุนแล้วเท่านั้น โดยเอกสารฉบับปัจจุบันจัดทำขึ้นโดยสำนักงานคณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจ (สคร.) สามารถ Download เอกสารได้จาก <https://ppp.sepo.go.th/contents/79>

4.2.1.2 ข้อเสนอแนะการดำเนินการ

- 1) เข้าถึง Website ของสำนักงานคณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจ และ Download เอกสารแผนการจัดทำโครงการร่วมลงทุน พ.ศ. 2563 - 2570 ฉบับปรับปรุงเดือนพฤศจิกายน 2565 ซึ่งเป็นฉบับปัจจุบัน
- 2) เลือกศึกษาข้อมูลโครงการใน Sector ที่ดำเนินธุรกิจ/สนใจ
- 3) ตรวจสอบรายละเอียดของโครงการที่ทาง สคร. ได้ระบุข้อมูลโครงการเบื้องต้น ประมาณการด้านการเงินการลงทุน รูปแบบการร่วมลงทุน และประมาณการระยะเวลาการดำเนินการ

4.2.2 ขั้นตอนที่ 2 การตรวจสอบคุณสมบัติของเอกชนผู้ร่วมลงทุน

4.2.2.1 สารสำคัญ

ในขั้นตอนนี้ ภาคเอกชนผู้สนใจร่วมลงทุนตรวจสอบคุณลักษณะของนิติบุคคลว่ามีคุณสมบัติครบถ้วน และ/หรือ มีลักษณะต้องห้ามตามแนวปฏิบัติที่กำหนดหรือไม่ ซึ่งสามารถอ้างอิงรายการคุณลักษณะ และลักษณะต้องห้ามตามประกาศคณะกรรมการนโยบายร่วมลงทุนระหว่างรัฐและเอกชน เรื่อง ลักษณะของเอกชนที่ไม่สมควรให้ร่วมลงทุนในโครงการร่วมลงทุน พ.ศ. 2562 และตามประกาศคณะกรรมการนโยบายร่วมลงทุนระหว่างรัฐและเอกชน เรื่อง ลักษณะของเอกชนที่ไม่สมควรให้ร่วมลงทุนในโครงการร่วมลงทุน ฉบับที่ 2 พ.ศ. 2564 ทั้งนี้ รายละเอียดคุณสมบัติของเอกชนปรากฏอยู่ในบทที่ 5 เรื่อง เงื่อนไข คุณลักษณะ/คุณลักษณะต้องห้ามของนักลงทุนต่างชาติ

4.2.2.2 ข้อเสนอแนะการดำเนินการ

- 1) เข้าถึง Website ของสำนักงานคณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจ และ Download เอกสารประกาศคณะกรรมการนโยบายร่วมลงทุนลักษณะของเอกชนที่ไม่สมควรให้ร่วมลงทุนในโครงการร่วมลงทุน พ.ศ. 2562 และประกาศคณะกรรมการนโยบายการร่วมลงทุนระหว่างรัฐและเอกชน เรื่อง ลักษณะของเอกชนที่ไม่สมควรให้ร่วมลงทุนในโครงการร่วมลงทุน (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2564

- 2) ตรวจสอบลักษณะต้องห้ามตามประกาศในข้อ 3 (1) ถึง (4) โดยตามประกาศข้อที่ 4 กำหนดให้กรรมการ และผู้มีอำนาจในการจัดการในกรณีที่ภาคเอกชนเป็นนิติบุคคลจะต้องไม่ปรากฏลักษณะต้องห้ามตามข้อที่ 3 (1) – (4) (ดูรายละเอียดบทที่ 5 หัวข้อ 5.2)
- 3) ในกรณีสนใจยื่นข้อเสนอเป็นกลุ่มนิติบุคคลจะกรรมการ และผู้มีอำนาจในการจัดการของนิติบุคคลทั้งหมดจะต้องไม่ปรากฏลักษณะต้องห้ามตามข้อที่ 3 (1) – (4)

4.2.3 ขั้นตอนที่ 3 การศึกษาความเหมาะสมของโครงการ มูลค่าโครงการ และอัตราผลตอบแทน

4.2.3.1 สำคัญ

ในขั้นตอนนี้ เอกชนอาจดำเนินการจัดทำโครงการศึกษาวิเคราะห์ความเหมาะสมของโครงการมูลค่าโครงการ และอัตราผลตอบแทนในโครงการร่วมลงทุนที่สนใจ โดยใช้หน่วยวิเคราะห์ทางธุรกิจภายในหรือว่าจ้างบริษัทที่ปรึกษา เนื่องจากผลการศึกษาวิเคราะห์ความเหมาะสมของโครงการที่จัดทำโดยหน่วยงานเจ้าของโครงการจะมุ่งเน้นการศึกษาวิเคราะห์ในมุมของมูลค่าของสาธารณะและภาครัฐเป็นสำคัญ ด้วยเหตุนี้ การศึกษาความเหมาะสมและความคุ้มค่าโดยภาคเอกชนเองจึงเป็นสิ่งที่ควรกระทำโดยเฉพาะในโครงการขนาดใหญ่ที่มีเงินลงทุนสูง และมีตัวแปรด้านเศรษฐกิจและสังคมที่อ่อนไหวมีโอกาสกระทบกับรายได้ของโครงการ

4.3.2.2 ข้อเสนอแนะการดำเนินการ

- 1) ประเมินว่าโครงการร่วมลงทุนที่สนใจมีปัจจัยความเสี่ยงด้านการลงทุน และการเงินที่สูงเพียงพอต่อการศึกษาวิเคราะห์ความเหมาะสมของโครงการหรือไม่
- 2) ดำเนินการศึกษาวิเคราะห์ความเหมาะสมของโครงการ มูลค่าโครงการ และอัตราผลตอบแทน โดยใช้หน่วยวิเคราะห์ทางธุรกิจภายในหรือว่าจ้างบริษัทที่ปรึกษา
- 3) สอบทานผลการศึกษากับผลการศึกษาความเหมาะสมของโครงการร่วมลงทุนของหน่วยงานเจ้าของโครงการ
- 4) ประเมินปัจจัยความเสี่ยงจากผลการศึกษาเพื่อประกอบการตัดสินใจว่าควรที่จะเข้าร่วมลงทุนหรือไม่

4.2.4 ขั้นตอนที่ 4 การเข้าร่วมการรับฟังความคิดเห็นของภาคเอกชน

4.2.4.1 สำคัญ

พระราชบัญญัติการร่วมลงทุนระหว่างรัฐและเอกชน พ.ศ. 2562 ได้กำหนดให้หน่วยงานเจ้าของโครงการมีหน้าที่จัดการรับฟังความคิดเห็นของภาคเอกชนก่อนเริ่มกระบวนการเชิญชวนและคัดเลือกเอกชน โดยคณะกรรมการนโยบายการร่วมลงทุนได้กำหนดรายละเอียดของหัวข้อที่หน่วยงานเจ้าของโครงการจะต้องจัดรับฟังความคิดเห็นไว้ในประกาศคณะกรรมการนโยบายฯ เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการรับฟังความคิดเห็นของภาคเอกชน พ.ศ. 2563 ในข้อที่ 3 (ก) และ (ข) ดังต่อไปนี้

- 1) ขั้นตอนการจัดทำรายงานการศึกษาและวิเคราะห์โครงการ อย่างน้อยต้องประกอบด้วย
 - 1.1) สาระสำคัญของโครงการ
 - 1.2) ความพร้อมในการจัดทำและดำเนินโครงการ
 - 1.3) ความเป็นไปได้ของโครงการ
 - 1.4) ความเสี่ยงของโครงการ
 - 1.5) ทางเลือกและรูปแบบการร่วมลงทุนระหว่างรัฐและเอกชน
 - 1.6) ความพร้อมของหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องกับการจัดทำและดำเนินโครงการ
- 2) ขั้นตอนการจัดทำร่างประกาศเชิญชวน ร่างเอกสารสำหรับการคัดเลือกเอกชนและร่างสัญญา
ร่วมลงทุน อย่างน้อยต้องประกอบด้วย
 - 2.1) สาระสำคัญของร่างประกาศเชิญชวน
 - 2.2) สาระสำคัญของร่างเอกสารสำหรับการคัดเลือกเอกชน
 - 2.3) สาระสำคัญของร่างสัญญาร่วมลงทุน

การเข้าร่วมรับฟังความคิดเห็นจะช่วยให้บริษัทมีข้อมูลที่เพียงพอต่อการตัดสินใจเข้าร่วมลงทุน รวมถึงการจัดทำข้อเสนอเข้าสู่กระบวนการคัดเลือกเอกชน นอกจากนี้ในเวทีรับฟังความคิดเห็นบริษัทจะมีส่วนร่วมในการร่วมปรับปรุงรายละเอียดการคัดเลือกเอกชน และรูปแบบการร่วมลงทุนบางส่วนซึ่งจะเป็นข้อได้เปรียบในขั้นตอนการยื่นข้อเสนอคัดเลือกเอกชน

4.2.4.2 ข้อเสนอแนะการดำเนินการ

- 1) ตรวจสอบช่องทางการจัดรับฟังความคิดเห็นในโครงการร่วมลงทุนที่สนใจ โดยหน่วยงานเจ้าของโครงการจะต้องจัดโดยใช้ช่องที่กำหนดเอาไว้ในคณะกรรมการนโยบายฯ เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการรับฟังความคิดเห็นของภาคเอกชน พ.ศ. 2563 ข้อที่ 5 ซึ่งกำหนดให้ดำเนินการด้วยวิธีการอย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลายอย่าง ดังนี้
 - 1.1) การประกาศให้แสดงความคิดเห็นผ่านทางไปรษณีย์ ทางไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ ทางโทรศัพท์ โทรสาร หรือทางระบบเครือข่ายสารสนเทศอื่น ๆ ตามที่หน่วยงานเจ้าของโครงการเห็นสมควร
 - 1.2) การจัดประชุมสัมมนาในวงกว้าง
 - 1.3) การจัดประชุมระดับกลุ่มบุคคลที่เกี่ยวข้องหรือมีส่วนได้เสีย
 - 1.4) วิธีการอื่นที่หน่วยงานเจ้าของโครงการเห็นสมควร
- 2) ในกรณีที่ท่านเป็นนิติบุคคลต่างประเทศท่านสามารถรับทราบข้อมูลการจัดรับฟังความคิดเห็นได้ผ่านทางสถานทูตประเทศของท่าน
- 3) เข้าร่วมการรับฟังความคิดเห็นและจัดเก็บข้อมูลที่เป็นต่อการตัดสินใจร่วมลงทุน และการจัดทำข้อเสนอ รวมถึงแสดงความเห็นในประเด็นที่ท่านหรือบริษัทเห็นว่าช่วยสร้างความได้เปรียบให้กับการยื่นข้อเสนอ

- 4) ประกาศคณะกรรมการนโยบายฯ เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการรับฟังความคิดเห็นของภาคเอกชน พ.ศ. 2563 ข้อ 6 (1) กำหนดให้หน่วยงานเจ้าของโครงการจะต้องรวบรวมและจัดทำสรุปความคิดเห็นจากการรับฟังความคิดเห็นของภาคเอกชน ซึ่งอย่างน้อยต้องประกอบด้วย รายชื่อเอกชนที่เข้าร่วมรับฟังความคิดเห็นและรายชื่อเอกชนที่ให้ความคิดเห็นทั้งหมด วิธีการในการรับฟังความคิดเห็นของภาคเอกชน ประเด็นในการรับฟังความคิดเห็นของภาคเอกชนทั้งหมดข้อคัดค้านหรือความคิดเห็นของภาคเอกชนในแต่ละประเด็น และคำชี้แจงของหน่วยงานเจ้าของโครงการรายประเด็น ซึ่งท่านควรจัดหาเอกสารข้างต้นมาวิเคราะห์เพื่อสร้างความได้เปรียบในการยื่นข้อเสนอ

4.2.5 ขั้นตอนที่ 5 การยื่นข้อเสนอโครงการผ่านกระบวนการคัดเลือกเอกชน

4.2.5.1 สารสำคัญ

หน่วยงานเจ้าของโครงการเริ่มกระบวนการคัดเลือกเอกชนโดยเริ่มจากการประกาศเชิญชวนที่มีรายละเอียดข้อเสนอที่ภาคเอกชนผู้สนใจยื่นข้อเสนอจะต้องจัดเตรียม รวมถึงระบุเงื่อนไขการเป็นผู้ชนะการยื่นข้อเสนอที่ชัดเจนตามที่กำหนดรายละเอียดในประกาศ สำนักงานคณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจ (สคร.)

4.2.5.2 ข้อเสนอแนะการดำเนินการ

- 1) ตรวจสอบช่องทางการประกาศเชิญชวน ซึ่งได้ระบุให้หน่วยงานเจ้าของโครงการจะต้องประกาศเชิญชวนอย่างเปิดเผยไม่น้อยกว่า 60 วันก่อนวันเปิดรับซองเอกสารข้อเสนอ โดยอย่างน้อยต้องผ่านช่องทาง ดังนี้
 - 1.1) ประกาศเผยแพร่ในระบบเครือข่ายสารสนเทศของหน่วยงานเจ้าของโครงการ
 - 1.2) ประกาศ ณ ที่ทำการของหน่วยงานเจ้าของโครงการ
 - 1.3) ประกาศทางวิทยุกระจายเสียงหรือวิทยุโทรทัศน์ที่ออกอากาศทั่วประเทศไม่น้อยกว่า 3 วัน
 - 1.4) ประกาศในหนังสือพิมพ์รายวันที่มีการจำหน่ายแพร่หลายทั่วไปในประเทศอย่างน้อย 1 ฉบับติดต่อกันไม่น้อยกว่า 3 วัน
 - 1.5) หน่วยงานเจ้าของโครงการประกาศเชิญชวนโดยแจ้งไปยังสถานทูตที่เกี่ยวข้องประจำประเทศไทย และจะโฆษณาโดยวิธีอื่นด้วยก็ได้

[ซึ่งระบุไว้ใน ประกาศคณะกรรมการนโยบายการร่วมลงทุนระหว่างรัฐและเอกชน เรื่อง หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการคัดเลือกเอกชน พ.ศ. 2563 รายละเอียดเพิ่มเติมสามารถดาวน์โหลดได้ที่ https://ppp.sepo.go.th/tiny_mce/plugins/filemanager/thumbs//ppp150663-5.PDF]
- 2) ในกรณีที่บริษัทเป็นนิติบุคคลต่างประเทศจะสามารถรับทราบข้อมูลการจัดรับฟังความคิดเห็นได้ผ่านทางสถานทูตของประเทศนั้น ๆ

- 3) จัดเตรียมเอกสารข้อเสนอด้านคุณสมบัติ เทคนิค และการเงิน โดยมีรายละเอียดสอดคล้องกับรายการตามรายการขั้นต่ำของเอกสารข้อเสนอการร่วมลงทุน ตามประกาศของคณะกรรมการนโยบายการร่วมลงทุนระหว่างรัฐและเอกชน เรื่อง รายละเอียดของร่างประกาศเชิญชวน ร่างสัญญาสำหรับการคัดเลือกเอกชน และสาระสำคัญของร่างสัญญาร่วมลงทุน พ.ศ. 2563 โดยรายละเอียดเอกสารข้อเสนอการร่วมลงทุนในเบื้องต้นที่บริษัทจะต้องดำเนินการมีดังตารางที่ 4.2-1

ตารางที่ 4.2-1 รายละเอียดเอกสารข้อเสนอการร่วมลงทุนในเบื้องต้นที่บริษัทจะต้องดำเนินการ

เอกสารข้อเสนอการร่วมลงทุน
(1) สรุปสาระสำคัญของโครงการร่วมลงทุน ซึ่งรวมถึงผลผลิตที่เอกชนจะต้องส่งมอบ (Output Specification) และระดับในการบริการ (Level of Service) ที่เอกชนจะต้องส่งมอบโดยคำนึงถึงสิทธิและประโยชน์ของผู้รับบริการโครงการ
(2) คุณสมบัติของผู้ยื่นข้อเสนอ
(3) รายละเอียดที่กำหนดให้ผู้ยื่นข้อเสนอแสดงหลักฐานเกี่ยวกับฐานะการเงิน บุคลากร โดยบุคลากรหลักที่จะดำเนินงานตามโครงการซึ่งต้องเป็นผู้มีประสบการณ์ในงานตามโครงการ ทั้งนี้ ในเอกสารสำหรับการคัดเลือกเอกชนต้องกำหนดรายละเอียดคุณสมบัติของผู้มีประสบการณ์จากจำนวนปีทำงาน และจำนวนโครงการขั้นต่ำ พร้อมทั้งกำหนดให้แสดงรายละเอียดของประสบการณ์ดังกล่าวข้างต้น ซึ่งรวมถึงวงเงินของโครงการที่เคยดำเนินการมาแล้ว
(4) ในกรณีที่โครงการได้มีการจัดตั้งบริษัทขึ้นใหม่เพื่อดำเนินงานหลังจากที่คณะรัฐมนตรีอนุมัติให้เข้าร่วมลงทุนแล้ว ให้ระบุให้ชัดเจนว่าผู้ยื่นข้อเสนอต้องให้คำรับรองว่าจะค้ำประกันและ/หรือประกันการดำเนินงานของบริษัทที่จัดตั้งขึ้นใหม่ด้วย
(5) หน้าที่และความรับผิดชอบของหน่วยงานของรัฐและเอกชนในการดำเนินโครงการร่วมลงทุนและกรณีสิทธิ์ในทรัพย์สินของโครงการร่วมลงทุนในช่วงระยะเวลาของสัญญาร่วมลงทุน
(6) รายละเอียดที่กำหนดให้ผู้ยื่นข้อเสนอแสดงแผนทางธุรกิจเป็นข้อเสนอทางการเงินของโครงการ ● การคาดคะเนทางการเงิน โดยแสดงงบกำไรขาดทุน งบกระแสเงินสด และงบดุล ● อัตราส่วนทางการเงินตามที่หน่วยงานเจ้าของโครงการกำหนด เช่น อัตราส่วนสภาพคล่อง อัตราส่วนหนี้สิน อัตราส่วนแสดงสมรรถภาพในการดำเนินการ อัตราส่วนความสามารถทำกำไร ● ผลตอบแทนทางการเงินจากการลงทุน ● การจัดหาเงินทุน
(7) รายละเอียดที่กำหนดให้ผู้ยื่นข้อเสนอต้องระบุแผนการดำเนินงานและผลประโยชน์ ที่จะเสนอให้แก่รัฐ ทั้งในรูปตัวเงินและผลประโยชน์อื่น ๆ โดยชัดเจน

ตารางที่ 4.2-1 รายละเอียดเอกสารข้อเสนอการร่วมลงทุนในเบื้องต้นที่บริษัทจะต้องดำเนินการ (ต่อ)

เอกสารข้อเสนอการร่วมลงทุน
(8) เงื่อนไขสำคัญในการเข้าร่วมลงทุน ● ผลประโยชน์ที่จะให้แก่รัฐ ● ระยะเวลาของสัญญาร่วมลงทุน ● ภาษี ● การจัดสรรและโอนความเสี่ยงในงานตามขอบเขตของโครงการระหว่างรัฐและเอกชน ● หลักประกันสัญญาโดยให้ระบุเงื่อนไขในการคืนหรือรับหลักประกันสัญญาด้วย ● ค่าธรรมเนียมการลงนามในสัญญาร่วมลงทุน ● เหตุสุดวิสัย ● สกูลเงินโดยในกรณีที่มีการใช้สกุลเงินต่างประเทศ จะต้องกำหนดให้มีการเสนอ มาตรการบริหาร ความเสี่ยงจากอัตราแลกเปลี่ยน ● กฎหมายที่จะใช้บังคับ ● การระงับข้อพิพาท ● ภาษาที่จะใช้ในสัญญาร่วมลงทุน ● ร่างสัญญาร่วมลงทุนซึ่งอย่างน้อยต้องมีสาระสำคัญครบถ้วนตามที่กำหนดไว้
(9) เรื่องอื่นตามที่หน่วยงานเจ้าของโครงการหรือคณะกรรมการคัดเลือกกำหนดให้จัดทำเอกสารสำหรับการคัดเลือก

หมายเหตุ: ในกรณีที่โครงการได้มีการจัดตั้งบริษัทขึ้นใหม่เพื่อดำเนินงานหลังจากที่คณะรัฐมนตรีอนุมัติให้เข้าร่วมลงทุนแล้ว ให้ระบุให้ชัดเจนว่า ผู้ยื่นข้อเสนอต้องให้คำรับรองว่าจะค้ำประกันและ/หรือประกันการดำเนินงานของบริษัทที่จัดตั้งขึ้นใหม่ด้วย [รายละเอียดตามประกาศ คณะกรรมการนโยบายการร่วมลงทุนระหว่างรัฐและเอกชน เรื่อง รายละเอียดของร่างประกาศเชิญชวน ร่างสัญญาสำหรับการคัดเลือก เอกชน และสาระสำคัญของร่างสัญญาร่วมลงทุน พ.ศ. 2563 เพิ่มเติมสามารถดาวน์โหลดได้ที่ https://ppp.sepo.go.th/tiny_mce/plugins/filemanager/thumbs//ppp150663-4.PDF]

4.2.6 ขั้นตอนที่ 6 การเจรจาต่อรอง และการทำสัญญา

4.2.6.1 สารสำคัญ

ประกาศสำนักงานคณะกรรมการนโยบายการร่วมลงทุนระหว่างรัฐและเอกชน เรื่อง หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการคัดเลือกเอกชน พ.ศ. 2563 กำหนดให้คณะกรรมการคัดเลือกตามมาตรา 36 แห่งพระราชบัญญัติการร่วมลงทุนระหว่างรัฐและเอกชน พ.ศ. 2562 ดำเนินการเจรจาต่อรองกับผู้ชนะการยื่นข้อเสนอ โดยในขั้นตอนนี้บริษัทสามารถเจรจาต่อรองในรายละเอียดเกี่ยวกับการดำเนินโครงการ รวมถึงการปรับแก้ไขร่างสัญญาขั้นตอนสุดท้ายก่อนการทำสัญญา

4.2.6.2 ข้อเสนอแนะการดำเนินการ

- 1) ทำความเข้าใจรายละเอียดการดำเนินการร่วมกับหน่วยงานเจ้าของโครงการขอข่ายความรับผิดชอบ การกำหนดอัตราผลตอบแทน เงื่อนไขการปฏิบัติตามสัญญาและพันธกรณีที่เกี่ยวข้องของทั้งสองฝ่าย
- 2) ตรวจสอบร่างสัญญาโดยละเอียด และร่วมกับหน่วยงานเจ้าของโครงการกำหนดแนวทางการตีความสัญญาให้ตรงกัน
- 3) ภายหลังหน่วยงานเจ้าของโครงการเสนอเรื่องต่อรัฐมนตรีกระทรวงเจ้าสังกัดเพื่อขอความเห็นชอบผลการคัดเลือก ร่างสัญญาร่วมลงทุน และเงื่อนไขสำคัญของสัญญา และได้นำเสนอคณะรัฐมนตรีเห็นชอบด้วยแล้ว การทำสัญญาร่วมลงทุนจึงดำเนินการลงนามในสัญญาได้

4.2.7 ขั้นตอนที่ 7 การร่วมดำเนินการกับหน่วยงานเจ้าของโครงการ และการให้ปฏิบัติตามสัญญา

4.2.7.1 สารสำคัญ

พระราชบัญญัติการร่วมลงทุนระหว่างรัฐและเอกชน พ.ศ. 2562 กำหนดให้ภายหลังได้รับอนุมัติ ดำเนินการโครงการร่วมลงทุนโดยคณะรัฐมนตรีแล้ว ให้รัฐมนตรีกระทรวงเจ้าสังกัดแต่งตั้งคณะกรรมการกำกับดูแลตามมาตรา 43 โดยมีหน้าที่สำคัญในการกำกับให้คู่สัญญาทั้งฝ่ายรัฐและเอกชนดำเนินการตามเงื่อนไขในสัญญาตามกรอบเวลาโครงการที่กำหนด โดยในกรณีนี้พบว่าหน่วยงานเจ้าของโครงการมีพฤติกรรมที่ไม่ปฏิบัติให้เป็นไปตามสัญญา คณะกรรมการกำกับดูแลมีหน้าที่เสนอเรื่องต่อรัฐมนตรีกระทรวงเจ้าสังกัดเพื่อพิจารณา สั่งการให้มีการปฏิบัติตามสัญญา

4.2.7.2 ข้อเสนอแนะการดำเนินการ

- 1) การประสานงานอย่างใกล้ชิดกับหน่วยงานเจ้าของโครงการที่ติดตามความคืบหน้าในการดำเนินการตามแผนงานโครงการแต่ละขั้นตอนในสัญญา
- 2) เมื่อเกิดแนวโน้มที่โครงการจะมีความล่าช้า หรือเกิดการปรับเปลี่ยนขอบเขตงาน ให้ดำเนินการตามเงื่อนไขในสัญญาในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการจัดการงานล่าช้า และการเปลี่ยนแปลงขอบเขตงานอย่างเคร่งครัด
- 3) ในกรณีที่ความล่าช้าอาจเกิดจากพฤติกรรมการดำเนินงานของหน่วยงานเจ้าของโครงการให้เอกชนคู่สัญญาประสานงานอย่างใกล้ชิดกับและคณะกรรมการกำกับดูแลตามมาตรา 43 เพื่อกระตุ้นการดำเนินการของหน่วยงานเจ้าของโครงการให้เป็นไปตามสัญญาผ่านกลไกการรายงานต่อรัฐมนตรีเจ้าสังกัด

4.2.8 ขั้นตอนที่ 8 การระงับกรณีพิพาท

4.2.8.1 สาระสำคัญ

ในกรณีที่เกิดข้อพิพาทระหว่างการดำเนินโครงการร่วมลงทุนให้ปฏิบัติตามเงื่อนไขในสัญญาในส่วนของ การจัดการข้อพิพาท ทั้งนี้วิธีการระงับข้อพิพาทของแต่ละโครงการจะมีวิธีการที่แตกต่างกันออกไปตามแต่ละ โครงการ แต่มีแนวปฏิบัติร่วมกันคือ การระงับข้อพิพาทขั้นต้นจะต้องกระทำภายนอกชั้นศาลโดยวิธีการฉันทมิตร อย่างไรก็ตาม หากวิธีการระงับข้อพิพาทภายนอกชั้นศาลไม่สามารถยุติข้อพิพาทได้ ให้ดำเนินการยุติข้อพิพาท โดยใช้กลไกตุลาการตามปกติ

ทั้งนี้ การระงับข้อพิพาทโดยใช้กลไกภายนอกชั้นศาลนั้น หากผลการเจรจาปรากฏว่าจะต้องมีการ เปลี่ยนแปลงเงื่อนไขที่เกี่ยวข้องกับสาระสำคัญของสัญญาร่วมลงทุน การแก้ไขสัญญาเพื่อระงับข้อพิพาท หน่วยงานเจ้าของโครงการจะจัดทำบันทึกข้อตกลงการแก้ไขสัญญาเป็นลายลักษณ์อักษรร่วมกับบริษัทเอกชน คู่สัญญา เพื่อใช้เป็นข้อมูลและหลักฐานประกอบเพื่อเสนอต่อคณะรัฐมนตรีอนุมัติการแก้ไขสัญญาที่กระทบต่อ สาระสำคัญของสัญญาต่อไปตามขั้นตอนของพระราชบัญญัติการร่วมลงทุนระหว่างรัฐและเอกชน พ.ศ. 2562 โดยบริษัทในฐานะภาคเอกชนร่วมลงทุนควรจัดทำบันทึกประเด็นพิพาท (Legal Dispute Report) เพื่อใช้ ยืนยันเมื่อมีการสืบถามถึงมูลเหตุของการแก้ไขสัญญาซึ่งเป็นข้อมูลสำคัญรายการหนึ่งที่จะช่วยให้กระบวนการ อนุมัติแก้ไขสัญญาทำได้รวดเร็วมากยิ่งขึ้น

4.2.8.2 ข้อเสนอแนะการดำเนินการ

- 1) ประสานงานอย่างใกล้ชิดกับคณะทำงานของหน่วยงานเจ้าของโครงการเพื่อระงับข้อพิพาท ในเบื้องต้น
- 2) ให้เลือกใช้กลไกการระงับข้อพิพาทฉันทมิตร นอกกระบวนการศาลเป็นอันดับแรก โดยการเจรจา แก้ไขสัญญา หรือกระบวนการต่อรองอื่นที่เหมาะสม
- 3) คู่สัญญาทั้งสองฝ่ายจะต้องจัดทำบันทึกข้อพิพาท และบันทึกข้อตกลงการแก้ไขสัญญา เพื่อใช้อ้างอิงในกรณีที่มีการสืบถามเกี่ยวกับสาเหตุของการแก้ไขสัญญา และเป็นการแสดงความจำนงร่วมกันของคู่สัญญาทั้ง 2 ฝ่าย ว่าต้องการแก้ไขสัญญาเพื่อประโยชน์ร่วมกันของหน่วยงานเจ้าของโครงการ ภาคเอกชน และสาธารณะประโยชน์
- 4) หากกลไกการระงับข้อพิพาทฉันทมิตร นอกกระบวนการศาลไม่สามารถระงับข้อพิพาทได้ จึงใช้กลไกทางตุลาการในการยุติข้อพิพาท และถือเป็นที่สุด

ข้อควรรู้เพิ่มเติม:

“การระงับข้อพิพาทด้วยอนุญาโตตุลาการ ในสัญญาระหว่างภาครัฐและเอกชนที่เกี่ยวข้องกับนิติบุคคลต่างชาติ”

กลไกภายใต้ความตกลงระหว่างรัฐที่เกี่ยวข้องกับการลงทุน เช่น ความตกลงเพื่อการส่งเสริมและคุ้มครองการลงทุน (Bilateral Investment Treaty: BIT) หรือความตกลงเขตการค้าเสรี (FTA) มีข้อกำหนดแก่นักลงทุนต่างชาติในการระงับข้อพิพาท ได้แก่

- กระบวนการระงับข้อพิพาททางเลือก (Alternative Dispute Resolutions) ซึ่งเป็นการระงับข้อพิพาทนอกศาลโดยอาจใช้วิธีการเจรจาและการหารือ การไกล่เกลี่ย และการประนีประนอมข้อพิพาท
- กระบวนการอนุญาโตตุลาการระหว่างประเทศ (International Arbitration) ภายใต้องค์กรและกฎระเบียบและวิธีดำเนินการที่กำหนดในความตกลงฯ ที่ความตกลงกำหนด อาทิ ICSID และ UNCITRAL Arbitration Rules

ขั้นตอนการดำเนินการ

- (1) นักลงทุนแจ้งต่อรัฐภาคีคู่พิพาทขอให้ระงับข้อพิพาทโดยวิธีอนุญาโตตุลาการ (Notice of arbitration)
- (2) ทั้งสองฝ่ายเลือกคณะอนุญาโตตุลาการและแต่งตั้งองค์คณะอนุญาโตตุลาการ โดยส่วนใหญ่แต่งตั้งจำนวน 3 คน
- (3) คณะอนุญาโตตุลาการพิจารณาข้อพิพาทตามกฎหมายที่กำหนดไว้ในความตกลงให้นำมาใช้บังคับกับข้อพิพาท (Applicable law) ซึ่งอาจเป็นกฎหมายของประเทศใดก็ได้ โดยในขั้นตอนการพิจารณานี้อาจใช้เวลาหลายปี
- (4) เมื่อคณะอนุญาโตตุลาการชี้ขาดข้อพิพาทแล้ว โดยทั่วไปคำชี้ขาดนั้นถือเป็นที่สุด ไม่สามารถอุทธรณ์ได้ หากชี้ขาดว่ารัฐได้ละเมิดพันธกรณีตามความตกลงฯ คณะอนุญาโตตุลาการอาจให้รัฐชำระค่าชดเชยให้กับนักลงทุนตามจำนวนที่กำหนด และผู้ประสงค์จะบังคับตามคำชี้ขาดจะต้องยื่นคำร้องต่อศาลที่มีเขตอำนาจให้มีคำพิพากษาบังคับตามคำชี้ขาด (เช่น ศาลในประเทศภาคีของอนุสัญญาที่ยอมรับตามคำชี้ขาด)

อย่างไรก็ตาม มติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 14 กรกฎาคม พ.ศ. 2558 ได้กำหนดให้สัญญาที่ต้องดำเนินการตามพระราชบัญญัติการให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐ พ.ศ. 2556 และสัญญาสัมปทานที่หน่วยงานของรัฐเป็นผู้ให้สัมปทาน หน่วยงานรัฐไม่ควรเขียนผูกมัดในสัญญาให้มอบข้อพิพาทให้อนุญาโตตุลาการเป็นผู้ชี้ขาด แต่หากมีปัญหาหรือความจำเป็น หรือเป็นข้อเรียกร้องของคู่สัญญาอีกฝ่ายหนึ่งมีอาจหลีกเลี่ยงได้ ให้เสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาอนุมัติเป็นราย ๆ ไป

[รายละเอียดเพิ่มเติมสามารถดาวน์โหลดได้ที่ <http://www.law.moi.go.th/pdf/Scan0025.pdf>]

4.2.9 ขั้นตอนที่ 9 การแก้ไขสัญญาโดยกระทบในสาระสำคัญ

4.2.9.1 สาระสำคัญ

ในกรณีที่จะต้องมีการแก้ไขสัญญาเพื่อระงับข้อพิพาท หรือแก้ไขปัญหาในกระบวนการบริหารโครงการร่วมลงทุน หน่วยงานเจ้าของโครงการจะต้องเสนอเหตุผลและความจำเป็นในการขอแก้ไขต่อคณะกรรมการกำกับดูแลเพื่อพิจารณาให้ความเห็น ก่อนส่งร่างสัญญาร่วมลงทุนฉบับแก้ไขที่ได้เจรจากับเอกชนคู่สัญญาแล้วให้สำนักงานอัยการสูงสุดพิจารณา แล้วจึงนำเสนอรายละเอียดต่าง ๆ ต่อรัฐมนตรีกระทรวงเจ้าสังกัดพิจารณาให้ความเห็นชอบการแก้ไขสัญญาร่วมลงทุน ทั้งนี้ ในกรณีที่คณะกรรมการกำกับดูแลเห็นว่า การแก้ไขสัญญาร่วมลงทุนดังกล่าวมีหลักการหรือเงื่อนไขสำคัญแตกต่างจากที่คณะรัฐมนตรีได้อนุมัติไว้ เมื่อรัฐมนตรีกระทรวงเจ้าสังกัดให้ความเห็นชอบแล้ว ให้เสนอคณะกรรมการนโยบายการร่วมลงทุนพิจารณาให้ความเห็นชอบการแก้ไขสัญญาในส่วนที่แตกต่างจากที่คณะรัฐมนตรีได้อนุมัติไว้ แล้วจึงให้รัฐมนตรีกระทรวงเจ้าสังกัดนำเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาต่อไป (ในกรณีที่คณะกรรมการกำกับดูแลพิจารณาแล้วเห็นว่าเป็นการแก้ไขสัญญาร่วมลงทุนในส่วนที่ มิใช่สาระสำคัญ ให้หน่วยงานเจ้าของโครงการเสนอต่อรัฐมนตรีกระทรวงเจ้าสังกัดเพื่อพิจารณาเห็นชอบ และเมื่อรัฐมนตรีกระทรวงเจ้าสังกัดเห็นชอบแล้วจึงลงนามในสัญญาร่วมลงทุนฉบับแก้ไขต่อไป)

4.2.9.2 ข้อเสนอแนะการดำเนินการ

- 1) ตรวจสอบความครบถ้วนของประเด็นแก้ไขเพิ่มเติมสัญญาร่วมลงทุนในบันทึกข้อตกลงการแก้ไขสัญญา และร่างสัญญาให้ครอบคลุมความต้องการของบริษัทก่อนเข้าสู่กระบวนการจัดส่งให้คณะกรรมการกำกับดูแลตามมาตรา 43 และอัยการสูงสุดให้ความเห็นชอบ เนื่องจากกระบวนการพิจารณาทั้งสิ้นอาจใช้เวลานานจากการรอนำวาระเข้าสู่ที่ประชุมของคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาอนุมัติ การแก้ไขสัญญาในแต่ละครั้งจึงกระทบต่อกรอบเวลาการดำเนินโครงการร่วมลงทุนในภาพรวม
- 2) การแก้ไขสัญญาที่กระทบกับหลักการสำคัญของโครงการร่วมลงทุนควรจัดทำเท่าที่จำเป็น เนื่องจากมีกระบวนการที่ใช้ระยะเวลานานจากการรอนำเรื่องเข้าสู่วาระการพิจารณาโดยคณะรัฐมนตรี ซึ่งจะกระทบกับการบริหารโครงการ และอัตราผลตอบแทนที่ท่านจะได้รับอาจคลาดเคลื่อนเนื่องจากอัตราค่าเปลี่ยนแปลงของเงินเฟ้อ และปัจจัยทางเศรษฐกิจ และการเงินอื่น ๆ

บทที่ 5

เงื่อนไข คุณลักษณะ/คุณลักษณะต้องห้ามของนักลงทุนต่างชาติ

- ❖ การขออนุญาตประกอบธุรกิจของนักลงทุนต่างชาติในประเทศไทย
- ❖ คุณสมบัติของบริษัทเอกชนในการร่วมลงทุนระหว่างรัฐและเอกชน
- ❖ เงื่อนไขการดำเนินโครงการและการขออนุญาตประกอบกิจการเพิ่มเติม

สำหรับนักลงทุนต่างชาติต้องดำเนินการขออนุญาตประกอบธุรกิจในประเทศไทยตามพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว พ.ศ. 2542 รวมถึงภาคเอกชนผู้สนใจร่วมลงทุนสำรวจคุณลักษณะของนิติบุคคล ว่ามีคุณสมบัติครบถ้วน และ/หรือมีลักษณะต้องห้ามตามแนวปฏิบัติที่กำหนดหรือไม่ ซึ่งสามารถอ้างอิงรายการคุณลักษณะ และลักษณะต้องห้ามตามประกาศคณะกรรมการนโยบายการร่วมลงทุนระหว่างรัฐและเอกชน เรื่อง ลักษณะของเอกชนที่ไม่สมควรให้ร่วมลงทุนในโครงการร่วมลงทุน พ.ศ. 2562 และตามประกาศคณะกรรมการนโยบายการร่วมลงทุนระหว่างรัฐและเอกชน เรื่อง ลักษณะของเอกชนที่ไม่สมควรให้ร่วมลงทุนในโครงการร่วมลงทุน (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2564 โดยสามารถสรุปสาระสำคัญได้ดังนี้

5.1 การขออนุญาตประกอบธุรกิจของนักลงทุนต่างชาติในประเทศไทย

พระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว พ.ศ. 2542 เป็นกฎหมายที่กำหนดหลักเกณฑ์เพื่อกำกับดูแลการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าวในประเทศไทย โดยอนุญาตให้คนต่างด้าวสามารถประกอบธุรกิจในประเทศไทยได้ ยกเว้นธุรกิจที่อยู่ในบัญชีท้ายพระราชบัญญัติ ซึ่งห้ามมิให้คนต่างด้าวประกอบธุรกิจหรือกำหนดให้คนต่างด้าวต้องดำเนินการขอใบอนุญาตการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว หรือขอหนังสือรับรองการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าวก่อน จึงจะประกอบธุรกิจได้ ซึ่งคนต่างด้าวตามพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว พ.ศ. 2542 จะหมายถึงบุคคล ดังต่อไปนี้

- บุคคลธรรมดาที่ไม่มีสัญชาติไทย
- นิติบุคคลที่จดทะเบียนภายใต้กฎหมายต่างประเทศ
- นิติบุคคลที่จดทะเบียนตามกฎหมายไทย โดยมีบุคคล/นิติบุคคลต่างด้าวเป็นเจ้าของทุนหรือถือหุ้นตั้งแต่ร้อยละ 50 ขึ้นไป

ทั้งนี้ ธุรกิจควบคุมที่อยู่ในบัญชีท้ายพระราชบัญญัติฯ จะจำแนกออกเป็น 3 บัญชี ดังนี้

- **บัญชี 1** ธุรกิจเกี่ยวกับอาชีพพื้นฐานและความเป็นอยู่ของคนไทย ซึ่งไม่อนุญาตให้คนต่างด้าวประกอบธุรกิจด้วยเหตุผลพิเศษ เช่น การทำนา ทำไร่ ทำสวน การเลี้ยงสัตว์ การค้าที่ดิน
- **บัญชี 2** ธุรกิจเกี่ยวกับความมั่นคงปลอดภัยของประเทศ หรือมีผลกระทบต่อศิลปวัฒนธรรมจารีตประเพณี ทัศนกรรมพื้นบ้าน ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ซึ่งจะต้องได้รับอนุญาตจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์ โดยการอนุมัติของคณะรัฐมนตรี
- **บัญชี 3** ธุรกิจที่คนไทยยังไม่พร้อมที่จะแข่งขันในการประกอบกิจการกับคนต่างด้าว ซึ่งจะต้องได้รับอนุญาตจากอธิบดีกรมพัฒนาธุรกิจการค้า โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว เช่น การทำกิจการบริการทางวิศวกรรม การทำกิจการบริการทางสถาปัตยกรรม การก่อสร้าง

แต่หากเป็นธุรกิจนอกบัญชี หรือธุรกิจตามบัญชีท้ายพระราชบัญญัติฯ ที่ได้รับการยกเว้นตามมาตรา 10 (ยกเว้นโดยสนธิสัญญาที่ประเทศไทยเป็นภาคีหรือมีความผูกพันตามพันธกรณี) นักลงทุนต่างชาติสามารถประกอบธุรกิจได้โดยไม่ต้องขออนุญาต แต่จะต้องมีทุนขั้นต่ำไม่น้อยกว่า 2 ล้านบาท

ตารางที่ 5.1-1 หลักเกณฑ์การประกอบธุรกิจของนักลงทุนต่างชาติในกิจการที่เกี่ยวข้องกับด้านคมนาคมและโลจิสติกส์ในประเทศไทย

ประเด็น	ประเภทธุรกิจ	
	(1) ธุรกิจเกี่ยวกับความมั่นคงปลอดภัยของประเทศ (ตามบัญชี 2)	(2) ธุรกิจที่คนไทยยังไม่มีความพร้อมที่จะแข่งขันในการประกอบกิจการกับคนต่างด้าว (ตามบัญชี 3)
กิจการด้านคมนาคมและโลจิสติกส์	การขนส่งทางบก ทางน้ำ หรือทางอากาศในประเทศ รวมถึงกิจการการบินในประเทศ	การก่อสร้าง ยกเว้น (ก) การก่อสร้างสิ่งซึ่งเป็นการให้บริการพื้นฐานแก่ประชาชนด้านการสาธารณสุขโรค หรือการคมนาคมที่ต้องใช้เครื่องมือ เครื่องจักร เทคโนโลยีหรือความชำนาญในการก่อสร้างเป็นพิเศษ โดยมีทุนขั้นต่ำของคนต่างด้าวตั้งแต่ 500 ล้านบาทขึ้นไป (ข) การก่อสร้างประเภทอื่นตามที่กำหนดในกฎกระทรวง
การขอรับอนุญาต	ได้รับอนุญาตจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์ โดยการอนุมัติของคณะรัฐมนตรี	ได้รับอนุญาตจากอธิบดีกรมพัฒนาธุรกิจการค้า โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว

ตารางที่ 5.1-1 หลักเกณฑ์การประกอบธุรกิจของนักลงทุนต่างชาติในกิจการที่เกี่ยวข้องกับด้านคมนาคมและโลจิสติกส์ในประเทศไทย (ต่อ)

ประเด็น	ประเภทธุรกิจ	
	(1) ธุรกิจเกี่ยวกับความมั่นคงปลอดภัยของประเทศ (ตามบัญชี 2)	(2) ธุรกิจที่คนไทยยังไม่มีความพร้อมที่จะแข่งขันในการประกอบกิจการกับคนต่างด้าว (ตามบัญชี 3)
เงื่อนไข	☒ ต้องมีคนไทยหรือนิติบุคคลที่ไม่ใช่คนต่างด้าวถือหุ้นอยู่ไม่น้อยกว่าร้อยละ 40 ของทุนของคนต่างด้าวที่เป็นนิติบุคคลนั้น โดยอาจผ่อนผันสัดส่วนให้น้อยลงได้ตามกรณี แต่ต้องไม่น้อยกว่าร้อยละ 25 และต้องมีกรรมการที่เป็นคนไทยไม่น้อยกว่า 2 ใน 5 ของจำนวนกรรมการทั้งหมด	☒ คนต่างด้าวหรือนิติบุคคลคนต่างด้าวสามารถถือหุ้นได้ร้อยละ 100*
ทุนขั้นต่ำ	☒ ผู้ได้รับใบอนุญาตหรือหนังสือรับรองต้องมีทุนขั้นต่ำไม่น้อยกว่าร้อยละ 25 ของค่าเฉลี่ยต่อปีของประมาณการรายจ่าย 3 ปี (สำหรับผู้ได้รับหนังสือรับรองตามบัตรส่งเสริมไม่ต้องมีทุนขั้นต่ำ) <u>ตัวอย่าง:</u> ประมาณการรายจ่ายเฉลี่ยต่อปี (ภายในระยะเวลา 3 ปี) เท่ากับ 100 ล้านบาท ทุนขั้นต่ำจะเท่ากับ 25 ล้านบาท ดังนั้น ถ้าเป็นบริษัทที่จดทะเบียนในประเทศไทยที่ทุนจดทะเบียนไม่ถึง 25 ล้านบาท ต้องเพิ่มทุน แต่หากเป็นบริษัทที่ไม่ได้จดทะเบียนในประเทศไทยต้องนำเงินเข้ามา 25 ล้านบาท	

หมายเหตุ: *เว้นแต่กรณีมีกฎหมายอื่นกำหนดเรื่อง การถือหุ้น การเป็นหุ้นส่วนหรือการลงทุนของคนต่างด้าว การอนุญาตหรือการห้ามคนต่างด้าวในการประกอบธุรกิจบางประเภท หรือกำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าวไว้เป็นประการใด ให้ใช้บังคับตามกฎหมายดังกล่าวและมีให้นำความในพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว พ.ศ. 2542 ไปใช้บังคับ

ข้อควรรู้เพิ่มเติม

ประเภทธุรกิจที่กำหนดในบัญชีท้ายพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว พ.ศ. 2542 หมายความว่า “บัญชีหนึ่ง” ธุรกิจที่ไม่อนุญาตให้คนต่างด้าวประกอบกิจการด้วยเหตุผลพิเศษ

- (1) การทำกิจการหนังสือพิมพ์ การทำกิจการสถานีวิทยุกระจายเสียง หรือสถานีวิทยุโทรทัศน์
- (2) การทำนา ทำไร่ หรือทำสวน
- (3) การเลี้ยงสัตว์
- (4) การทำป่าไม้และการแปรรูปไม้จากป่าธรรมชาติ
- (5) การทำเหมืองแร่และการจัดการจับสัตว์น้ำในน่านน้ำไทยและในเขตเศรษฐกิจจำเพาะของประเทศไทย
- (6) การสกัดสมุนไพรไทย
- (7) การค้าและการขายทอดตลาดโบราณวัตถุของไทยหรือที่มีคุณค่าทางประวัติศาสตร์ของประเทศ
- (8) การทำหรือหล่อพระพุทธรูป และการทำบาตร
- (9) การค้าที่ดิน

“บัญชีสอง” ธุรกิจที่เกี่ยวกับความปลอดภัยหรือความมั่นคงของประเทศหรือมีผลกระทบต่อศิลปวัฒนธรรม จารีตประเพณี ทัศนกรรมพื้นบ้าน หรือทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

หมวด 1 ธุรกิจที่เกี่ยวกับความปลอดภัยหรือความมั่นคงของประเทศ

- (1) การผลิต การจำหน่าย และการซ่อมบำรุง
 - I. อาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน ดินปืน วัตถุระเบิด
 - II. ส่วนประกอบของอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน ดินปืน วัตถุระเบิด
 - III. อาวุธยุทโธปกรณ์ เรือ อากาศยาน หรือยานพาหนะทางการทหาร
 - IV. อุปกรณ์หรือส่วนประกอบของอุปกรณ์สงครามทุกประเภท
- (2) การขนส่งทางบก ทางน้ำ หรือทางอากาศในประเทศ รวมถึงกิจการการบินในประเทศ

หมวด 2 ธุรกิจที่มีผลกระทบต่อศิลปวัฒนธรรม จารีตประเพณี และทัศนกรรมพื้นบ้าน

- (1) การค้าของเก่า หรือศิลปวัตถุ ซึ่งเป็นงานศิลปกรรม ทัศนกรรมของไทย
- (2) การผลิตเครื่องไม้แกะสลัก
- (3) การเลี้ยงไหม การผลิตเส้นไหมไทย การทอผ้าไหมไทย หรือการพิมพ์ลวดลายผ้าไหมไทย
- (4) การผลิตเครื่องดนตรีไทย
- (5) การผลิตเครื่องทอง เครื่องเงิน เครื่องถม เครื่องทองลงหิน หรือเครื่องเงิน
- (6) การผลิตถ้วยชามหรือเครื่องปั้นดินเผาที่เป็นศิลปวัฒนธรรมไทย

หมวด 3 ธุรกิจที่มีผลกระทบต่อทรัพยากรธรรมชาติหรือสิ่งแวดล้อม

- (1) การผลิตน้ำตาลจากอ้อย
- (2) การทำนาเกลือ รวมทั้งการทำเกลือสินเธาว์
- (3) การทำเกลือหิน
- (4) การทำเหมือง รวมทั้งการระเบิดหรือย่อยหิน
- (5) การแปรรูปไม้เพื่อทำเครื่องเรือนและเครื่องใช้สอย

“บัญชีสาม” ธุรกิจที่คนไทยยังไม่มีความพร้อมที่จะแข่งขันในการประกอบกิจการกับคนต่างด้าว

- (1) การสีข้าว และการผลิตแป้งจากข้าวและพืชไร่
- (2) การทำการประมง เฉพาะการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ
- (3) การทำป่าไม้จากป่าปลูก
- (4) การผลิตไม้อัด แผ่นไม้วีเนียร์ ชิปบอร์ด หรือฮาร์ดบอร์ด
- (5) การผลิตปูนขาว
- (6) การทำกิจการบริการทางบัญชี
- (7) การทำกิจการบริการทางกฎหมาย
- (8) การทำกิจการบริการทางสถาปัตยกรรม
- (9) การทำกิจการบริการทางวิศวกรรม
- (10) การก่อสร้าง ยกเว้น
 - I. การก่อสร้างสิ่งซึ่งเป็นการให้บริการพื้นฐานแก่ประชาชนด้านการสาธารณสุขโรคหรือการคมนาคมที่ต้องใช้เครื่องมือ เครื่องจักร เทคโนโลยีหรือความชำนาญในการก่อสร้างเป็นพิเศษ โดยมีทุนขั้นต่ำของคนต่างด้าวตั้งแต่ 500 ล้านบาทขึ้นไป
 - II. การก่อสร้างประเภทอื่นตามที่กำหนดในกฎกระทรวง
- (11) การทำกิจการนายหน้าหรือตัวแทน ยกเว้น
 - I. การเป็นนายหน้าหรือตัวแทนซื้อขายหลักทรัพย์หรือการบริการที่เกี่ยวข้องกับการซื้อขายล่วงหน้าซึ่งสินค้าเกษตรหรือตราสารทางการเงินหรือหลักทรัพย์
 - II. การเป็นนายหน้าหรือตัวแทนซื้อขายหรือจัดหาสินค้าหรือบริการที่จำเป็นต่อการผลิตหรือการให้บริการของวิสาหกิจในเครือเดียวกัน
 - III. การเป็นนายหน้าหรือตัวแทนซื้อขาย จัดซื้อหรือจัดจำหน่ายหรือจัดหาตลาดทั้งในประเทศและต่างประเทศเพื่อการจำหน่ายซึ่งสินค้าที่ผลิตในประเทศหรือนำเข้ามาจากต่างประเทศอันมีลักษณะ เป็นการประกอบธุรกิจระหว่างประเทศ โดยมีทุนขั้นต่ำของคนต่างด้าวตั้งแต่ 100 ล้านบาทขึ้นไป
 - IV. การเป็นนายหน้าหรือตัวแทนประเภทอื่นตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

(12) การขายทอดตลาด ยกเว้น

- I. การขายทอดตลาดที่มีลักษณะเป็นการประมูลซื้อขายระหว่างประเทศที่มีใช้การประมูลซื้อขายของเก่า วัตถุโบราณ หรือศิลปวัตถุซึ่งเป็นงานศิลปกรรม หัตถกรรม หรือโบราณวัตถุของไทย หรือที่มีคุณค่าทางประวัติศาสตร์ของประเทศ
- II. การขายทอดตลาดประเภทอื่นตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

(13) การค้าภายในเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์หรือผลผลิตทางการเกษตรพื้นเมืองที่ยังไม่มีกฎหมายห้ามไว้ ยกเว้นการซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้าในตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้าแห่งประเทศไทย โดยไม่มีการส่งมอบหรือรับมอบสินค้าเกษตรภายในประเทศ

(14) การค้าปลีกสินค้าทุกประเภทที่มีทุนขั้นต่ำรวมทั้งสิ้นน้อยกว่า 100 ล้านบาท หรือที่มีทุนขั้นต่ำของแต่ละร้านน้อยกว่า 20 ล้านบาท

(15) การค้าส่งสินค้าทุกประเภทที่มีทุนขั้นต่ำของแต่ละร้านค่าน้อยกว่า 100 ล้านบาท

(16) การทำกิจการโฆษณา

(17) การทำกิจการโรงแรม เว้นแต่บริการจัดการโรงแรม

(18) การนำเข้าเที่ยว

(19) การขายอาหารหรือเครื่องดื่ม

(20) การทำกิจการเพาะขยายหรือปรับปรุงพันธุ์พืช

(21) การทำธุรกิจบริการอื่น ยกเว้นธุรกิจบริการที่กำหนดในกฎกระทรวง

[รายละเอียดตามพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว พ.ศ. 2542 เพิ่มเติมสามารถดาวน์โหลดได้ที่
<http://web.krisdika.go.th/data/law/law2/%A1102/%A1102-20-9999-update.pdf>]

โดยนักลงทุนต่างชาติมีช่องทางในการขออนุญาตประกอบธุรกิจตามท้ายพระราชบัญญัติฯ ดังนี้

- **กรณีที่ 1 ใบอนุญาตการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว** การยื่นขอใบอนุญาตประกอบธุรกิจของคนต่างด้าวตามมาตรา 17 สำหรับธุรกิจบัญชี 2 และบัญชี 3
- **กรณีที่ 2 หนังสือรับรองการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว** การยื่นขอหนังสือรับรองการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าวตามมาตรา 12 สำหรับธุรกิจที่ได้รับการส่งเสริมการลงทุนตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมการลงทุน หรือกฎหมายว่าด้วยการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย หรือกฎหมายอื่น
- **กรณีที่ 3 หนังสือรับรองการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว กรณีได้รับสิทธิตามสนธิสัญญาหรือความตกลงระหว่างประเทศ** การยื่นขอหนังสือรับรองการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าวตามมาตรา 11 สำหรับธุรกิจที่อยู่ภายใต้สนธิสัญญา หรือความตกลงระหว่างประเทศที่ประเทศไทยเป็นภาคีหรือมีพันธกรณี

สำหรับกรณีธุรกิจเกี่ยวข้องกับกิจการด้านคมนาคมและโลจิสติกส์นั้น อาจดำเนินการได้ใน 2 แนวทาง ได้แก่ (1) การขอใบอนุญาตการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว และ (2) การขอหนังสือรับรองการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าวในกรณีที่ได้รับการส่งเสริมการลงทุนตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมการลงทุน โดยมีรายละเอียด ดังนี้

5.1.1 ขั้นตอนการขอใบอนุญาตประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว

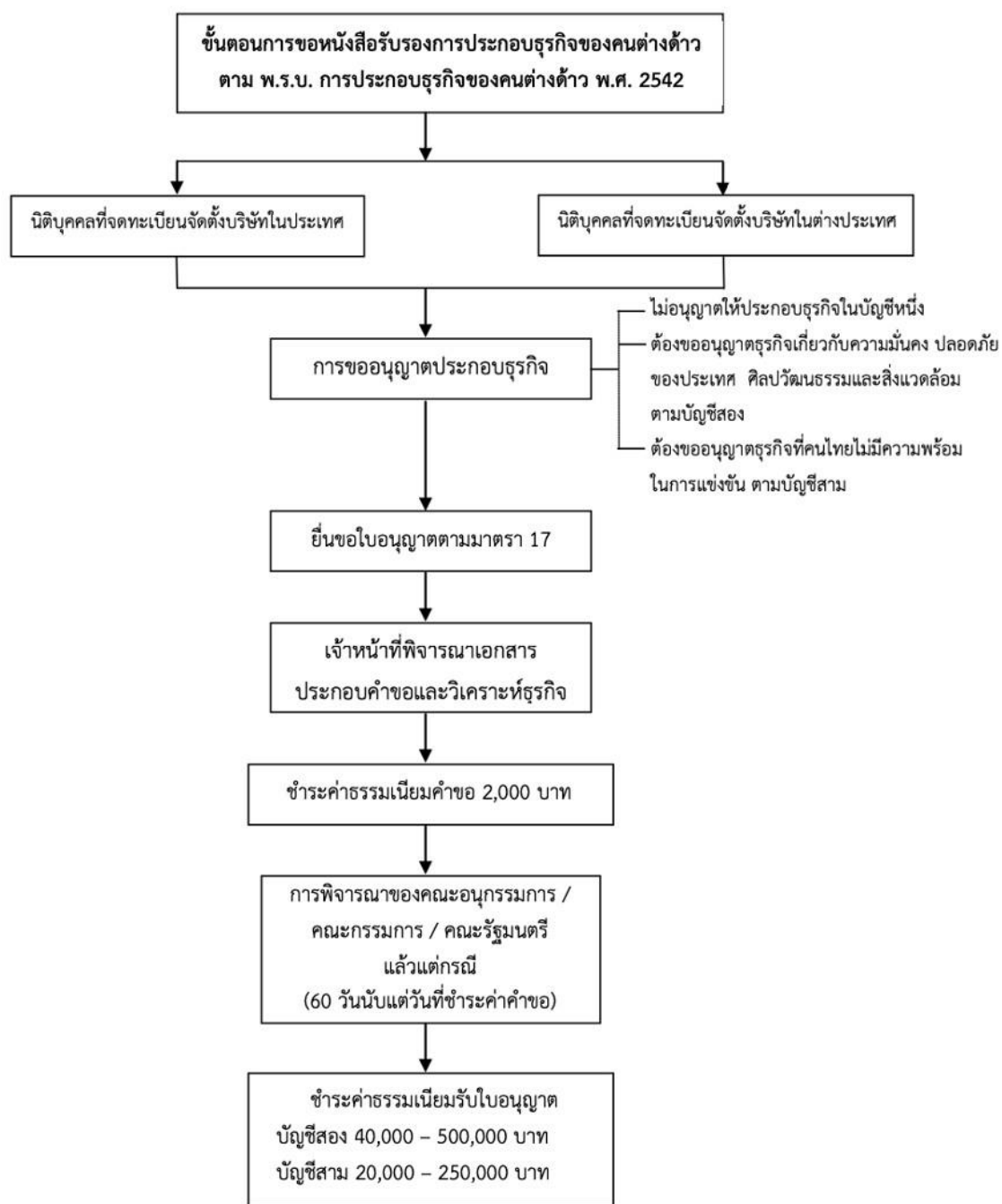
กรณีนักลงทุนต่างชาติที่ประสงค์จะประกอบธุรกิจในบัญชี 2 ด้านการขนส่งทางบก การขนส่งทางน้ำ การขนส่งทางอากาศในประเทศ หรือกิจการการบินในประเทศ ต้องขอรับใบอนุญาตประกอบธุรกิจของคนต่างด้าวจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์ โดยการอนุมัติของคณะรัฐมนตรี

แต่หากนักลงทุนต่างชาติประสงค์จะประกอบธุรกิจในบัญชี 3 ด้านการก่อสร้างสิ่งซึ่งเป็นการให้บริการพื้นฐานแก่ประชาชนด้านการคมนาคมที่ต้องใช้เครื่องมือ เครื่องจักร เทคโนโลยีหรือความชำนาญในการก่อสร้างเป็นพิเศษ โดยมีทุนขั้นต่ำของคนต่างด้าว น้อยกว่า 500 ล้านบาท กรณีดังกล่าวให้ขอรับใบอนุญาตประกอบธุรกิจของคนต่างด้าวจากได้รับอนุญาตจากอธิบดีกรมพัฒนาธุรกิจการค้า โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว ทั้งนี้ หากเป็นการก่อสร้างสิ่งซึ่งเป็นการให้บริการพื้นฐานแก่ประชาชนด้านการคมนาคมที่ต้องใช้เครื่องมือ เครื่องจักร เทคโนโลยีหรือความชำนาญในการก่อสร้างเป็นพิเศษ ที่มีทุนขั้นต่ำของคนต่างด้าวตั้งแต่ 500 ล้านบาท กรณีดังกล่าวไม่ต้องขอรับอนุญาตจากอธิบดีกรมพัฒนาธุรกิจการค้า

โดยกรมพัฒนาธุรกิจการค้าจะทำสรุปเสนอต่อคณะกรรมการพิจารณาถ้อยคำขอรับใบอนุญาตประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว และคณะกรรมการการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าวเพื่อขอความเห็นชอบ โดยการพิจารณาอนุญาตต้องแล้วเสร็จภายใน 60 วัน เมื่อคณะกรรมการเห็นชอบแล้ว กรมพัฒนาธุรกิจการค้าจะแจ้งผลการพิจารณาให้ทราบและดำเนินการออกใบอนุญาตประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว ภายใน 15 วัน เมื่อได้รับอนุญาตแล้วจึงจะประกอบธุรกิจได้

โดยขั้นตอนการขอใบอนุญาตการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าวนั้น สามารถสรุปได้ดังต่อไปนี้

- 1) ยื่นคำขออนุญาตประกอบธุรกิจ ณ สำนักบริหารการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว กรมพัฒนาธุรกิจการค้า กระทรวงพาณิชย์ และหน่วยงานจะนำไปเสนอต่อรัฐมนตรีหรืออธิบดีตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนด เพื่อพิจารณาอนุมัติหรืออนุญาต โดยจะแล้วเสร็จภายในกำหนด 60 วันนับแต่วันที่ยื่นคำขอ และสามารถขยายระยะเวลาการพิจารณาออกไปอีกไม่เกิน 60 วันนับแต่วันครบกำหนดเวลาดังกล่าว
- 2) เมื่อได้รับการอนุมัติแล้วจะออกใบอนุญาตภายใน 15 วันนับแต่วันที่คณะรัฐมนตรีอนุมัติหรืออธิบดีกรมพัฒนาธุรกิจการค้าอนุญาต

รูปที่ 5.1-1 ขั้นตอนการขออนุญาตประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว
ตามพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว พ.ศ. 2542

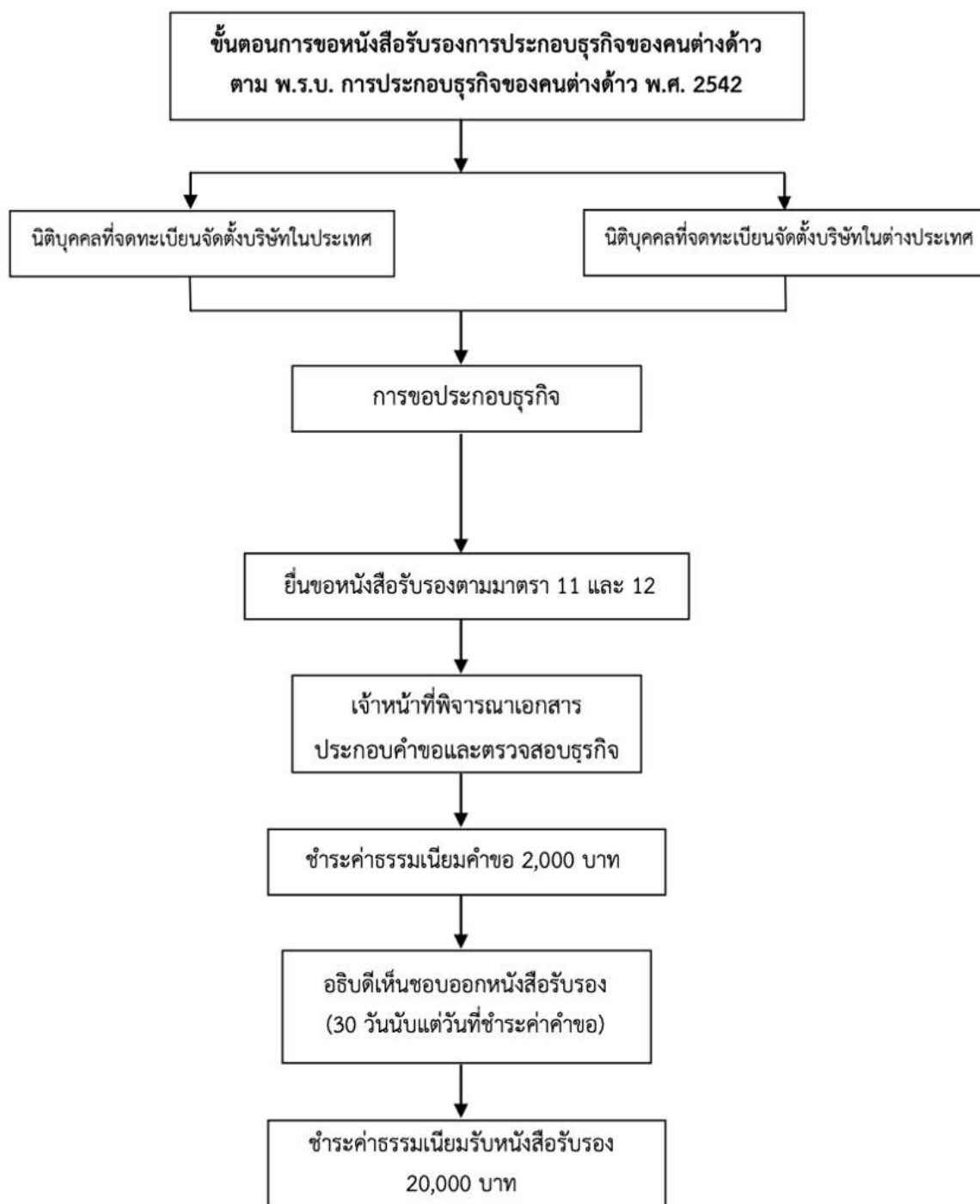
5.1.2 ขั้นตอนการขอหนังสือรับรองการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าวกรณีที่ได้รับการส่งเสริมการลงทุนตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมการลงทุน

หากธุรกิจของนักลงทุนต่างชาติที่ได้รับการส่งเสริมการลงทุนตามพระราชบัญญัติการส่งเสริมการลงทุน พ.ศ. 2520 และธุรกิจดังกล่าวเป็นธุรกิจตามบัญชีสอง หรือบัญชีสาม ทำयพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว พ.ศ. 2542 ให้นักลงทุนต่างชาติดังกล่าวแจ้งต่ออธิบดีกรมพัฒนาธุรกิจการค้าเพื่อขอหนังสือรับรอง โดยเมื่อได้ตรวจสอบความถูกต้องของบัตรส่งเสริมการลงทุนดังกล่าวแล้ว ก็ให้อธิบดีออกหนังสือรับรองโดยเร็ว แต่ต้องไม่เกิน 30 วันนับแต่วันที่รับแจ้งการได้รับบัตรส่งเสริมการลงทุน กรณีนี้ให้นักลงทุนต่างชาติดังกล่าวได้รับยกเว้นจากการบังคับใช้พระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว พ.ศ. 2542 ตลอดระยะเวลาที่ธุรกิจนั้นได้รับการส่งเสริมการลงทุน⁸ (เว้นแต่กรณีตามมาตรา 21 มาตรา 22 มาตรา 39 มาตรา 40 และมาตรา 42)

ปัจจุบันคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนได้ออกประกาศคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนที่ 8/2565 เรื่อง นโยบายและหลักเกณฑ์การส่งเสริมการลงทุน ซึ่งกำหนดหลักเกณฑ์การถือหุ้นของต่างชาติเอาไว้ว่า กรณีโครงการลงทุนในกิจการตามที่ปรากฏในบัญชีสอง และบัญชีสาม ทำยพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว พ.ศ. 2542 คณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนจะอนุญาตให้ต่างชาติถือหุ้นข้างมากหรือทั้งสิ้นได้ เว้นแต่กรณีที่มีกฎหมายอื่นกำหนดไว้เป็นการเฉพาะ หรือเมื่อมีเหตุอันสมควร คณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนอาจกำหนดสัดส่วนการถือหุ้นของต่างชาติเป็นการเฉพาะ สำหรับกิจการที่ให้การส่งเสริมการลงทุนบางประเภทก็ได้⁹

⁸ พระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว พ.ศ. 2542 มาตรา 12

⁹ ประกาศคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนที่ 8/2565 เรื่อง นโยบายและหลักเกณฑ์การส่งเสริมการลงทุน ข้อ 7

รูปที่ 5.1-2 ขั้นตอนการขอหนังสือรับรองการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว
ตามพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว พ.ศ. 2542

5.2 คุณสมบัติของบริษัทเอกชนในการร่วมลงทุนระหว่างรัฐและเอกชน

คุณสมบัติของบริษัทเอกชนที่เข้าร่วมโครงการร่วมลงทุนได้ถูกกำหนดตาม ประกาศคณะกรรมการนโยบายการร่วมลงทุนระหว่างรัฐและเอกชน เรื่อง ลักษณะของเอกชนที่ไม่สมควรให้ร่วมลงทุนในโครงการร่วมลงทุน พ.ศ. 2562 และประกาศคณะกรรมการนโยบายการร่วมลงทุนระหว่างรัฐและเอกชน เรื่อง ลักษณะของเอกชนที่ไม่สมควรให้ร่วมลงทุนในโครงการร่วมลงทุน (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2564 ดังนี้

- 1) เป็นบุคคลซึ่งถูกแจ้งเวียนชื่อให้เป็นผู้ทำงานของหน่วยงานของรัฐตามกฎหมายว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ
- 2) เป็นบุคคลที่ยื่นคำร้องขอให้ฟื้นฟูกิจการ หรือถูกศาลมีคำสั่งให้ฟื้นฟูกิจการ หรือถูกศาลสั่งพิทักษ์ทรัพย์ หรือเป็นบุคคลล้มละลาย หรือเคยเป็นบุคคลล้มละลายทุจริต เว้นแต่บุคคลที่ยื่นคำร้องขอให้ฟื้นฟูกิจการ หรือถูกศาลมีคำสั่งให้ฟื้นฟูกิจการนั้น เป็นนิติบุคคลที่หน่วยงานของรัฐมีทุนรวมอยู่ด้วยเกินกว่าร้อยละ 25 และเป็นหรือเคยเป็นคู่สัญญากับหน่วยงานของรัฐในกิจการเกี่ยวกับโครงสร้างพื้นฐานและบริการสาธารณะตามมาตรา 7 แห่งพระราชบัญญัติการร่วมลงทุนระหว่างรัฐและเอกชน พ.ศ. 2562
- 3) เคยได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ
- 4) เป็นผู้ถูกหน่วยงานของรัฐบอกเลิกสัญญาร่วมลงทุนตามกฎหมายที่มีบทบัญญัติเกี่ยวกับการให้เอกชนร่วมลงทุนระหว่างรัฐและเอกชนเนื่องจากผิดสัญญา

รายละเอียดตามประกาศคณะกรรมการนโยบายการร่วมลงทุนระหว่างรัฐและเอกชน เกี่ยวกับ ลักษณะของเอกชนที่ไม่สมควรให้ร่วมลงทุนในโครงการร่วมลงทุนเพิ่มเติม สามารถดาวน์โหลดได้ที่

https://ppp.sepo.go.th/tinymce/plugins/filemanager/thumbs//sepo_ppp_220464.pdf

https://ppp.sepo.go.th/tinymce/plugins/filemanager/thumbs//ppp160962_1.pdf

ข้อควรรู้เพิ่มเติม

การจดทะเบียนบริษัทในประเทศไทยสำหรับชาวต่างชาติ มี 2 กรณี

กรณีที่ 1 การจดทะเบียนบริษัท “สัญชาติไทย” คือ คนไทยถือหุ้นอย่างน้อยร้อยละ 51

และคนต่างชาติถือหุ้นไม่เกินร้อยละ 49 โดยสามารถประกอบธุรกิจได้ทุกอย่างตามที่กฎหมายกำหนด

กรณีที่ 2 การจดทะเบียนบริษัท “สัญชาติอื่น” คือ คนต่างชาติถือหุ้นร้อยละ 50-100

โดยจะต้องขอเป็นใบประกอบธุรกิจต่างดาวแทน

หมายเหตุ : หากคนต่างชาติถือหุ้นในบริษัทจำกัด ตั้งแต่ร้อยละ 40-49 หรือต่ำกว่าร้อยละ 40 ของทุนจดทะเบียนแล้วเป็นผู้มีอำนาจลงนามหรือทำการแทนบริษัทจำกัดด้วยทางผู้ถือหุ้นที่มีสัญชาติไทยทุกคนจะต้องนำส่งหลักฐานแสดงที่มาของเงินลงทุนและต้องสอดคล้องกับเงินทุนที่ชำระแล้วของผู้ถือหุ้นแต่ละรายด้วย

ข้อควรรู้เพิ่มเติม

ขั้นตอนการจดทะเบียนบริษัท

- (1) การตั้งชื่อบริษัทและจองผ่านกรมพัฒนาธุรกิจการค้า หรือในเว็บไซต์ <https://reserve.dbd.go.th/> (การจองชื่อเพื่อจดทะเบียนบริษัทได้ทั้งหมด 3 ชื่อและรู้ผลภายใน 30 นาที เมื่อจองชื่อได้แล้ว จะต้องยื่นจดทะเบียนหนังสือบริคณห์สนธิ ภายใน 30 วัน หากล่าช้ากว่านั้นต้องทำการจองใหม่)
- (2) ยื่นหนังสือบริคณห์สนธิ (กรณีผู้ก่อตั้งบริษัทตั้งแต่ 3 คนขึ้นไป) แสดงถึงรายละเอียดวัตถุประสงค์ ที่อยู่ ข้อมูลของผู้ก่อตั้ง จำนวนหุ้นและอื่น ๆ
[ดูรายละเอียด www.dbd.go.th/download/downloads/03_boj/form_boj2.pdf]
- (3) การบริหารจัดการเรื่องซื้อหุ้นบริษัท
- (4) การประชุมบริษัท มีกำหนดเวลาอย่างน้อย 7 วันหลังจากออกหนังสือแจ้ง
โดยวาระสำคัญในการประชุม คือ การกำหนดจำนวนหุ้นบริมสิทธิ การเลือกตั้งคณะกรรมการบริษัทรวมถึง อำนาจคณะกรรมการในการบริหารจัดการ การตั้งระเบียบข้อบังคับ การรับรองสัญญาเพื่อกำหนด ค่าตอบแทนสำหรับผู้ก่อตั้งซึ่งผู้ริเริ่มธุรกิจจะต้องทำขึ้นก่อนการจดทะเบียนบริษัท ตลอดจนการเลือก ผู้สอบบัญชีที่ได้รับอนุญาตสำหรับการรับรองงบการเงิน การตรวจสอบงบการเงิน
- (5) การประชุมเพื่อเลือกคณะกรรมการบริษัท และกรรมการบริษัทจัดการเรียกให้ผู้เริ่มก่อการและผู้จองหุ้น ชำระค่าหุ้นอย่างน้อยร้อยละ 25 ของมูลค่าหุ้น
- (6) จัดทำคำขอจดทะเบียนตั้งบริษัทและเอกสารประกอบ โดยนำไปจดทะเบียนเป็นบริษัทภายใน 3 เดือน นับจากการประชุมตั้งบริษัท

ข้อควรรู้เพิ่มเติม

“ค่าธรรมเนียมการจดทะเบียนหนังสือบริคณห์สนธิ” ค่าธรรมเนียมในการชำระขั้นต่ำ 500 บาท และสูงสุด 250,000 บาท (คิดจากเงินทุนที่มีกำหนดอยู่ที่ 100,000 ละ 50 บาท)

“ค่าธรรมเนียมสำหรับยื่นจดทะเบียนบริษัท”

- ขั้นต่ำ 5,000 ขึ้นไปและสูงสุด 250,000 บาท (คิดตามทุนสำหรับการจดทะเบียน 100,000 ละ 500 บาท)
- ค่ารับรองสำเนาเอกสาร 50 บาท
- ค่าใบสำคัญเพื่อแสดงการจดทะเบียน ฉบับละ 100 บาท
- ค่าธรรมเนียมสำหรับออกหนังสือรับรอง ฉบับละ 200 บาท

5.3 เงื่อนไขการดำเนินโครงการและการขออนุญาตประกอบกิจการเพิ่มเติม

5.3.1 การจัดทำรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม

โครงการ กิจการ หรือการดำเนินการทางด้านคมนาคมบางประเภทจำเป็นต้องดำเนินการจัดทำรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม ซึ่งภายใต้ประกาศกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เรื่อง กำหนดโครงการ กิจการ หรือการดำเนินการ ซึ่งต้องจัดทำรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม และหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการจัดทำรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม และที่แก้ไขเพิ่มเติม กำหนดไว้ดังตารางที่ 5.3-1

ตารางที่ 5.3-1 รายละเอียดของประเภทโครงการ กิจการ หรือการดำเนินการด้านคมนาคมที่ต้องจัดทำรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม

ประเภทโครงการ กิจการ หรือการดำเนินการด้านคมนาคม	ขนาด
ระบบทางพิเศษ ตามกฎหมายว่าด้วยการทางพิเศษ หรือโครงการที่มีลักษณะเช่นเดียวกับทางพิเศษ	ทุกขนาด
ทางหลวงหรือถนน ตามกฎหมายว่าด้วยทางหลวง ที่ตัดผ่าน - พื้นที่เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าและเขตห้ามล่าสัตว์ป่า - อุทยานแห่งชาติ และ พื้นที่ชั้นคุณภาพลุ่มน้ำชั้น 2 - พื้นที่ป่าชายเลนในเขตป่าสงวนแห่งชาติ - พื้นที่ชายฝั่งทะเลในระยะ 50 เมตร ห่างจากระดับน้ำทะเลขึ้นสูงสุดตามปกติทางธรรมชาติ - พื้นที่ที่อยู่ในหรือใกล้พื้นที่ชุ่มน้ำที่มีความสำคัญระหว่างประเทศหรือแหล่งมรดกโลกในระยะทาง 2 กิโลเมตร - พื้นที่ที่ตั้งโบราณสถาน แหล่งโบราณคดี แหล่งประวัติศาสตร์ หรืออุทยานประวัติศาสตร์	ทุกขนาด
ระบบขนส่งมวลชนที่ใช้ราง	ทุกขนาด
ท่าเทียบเรือ ยกเว้นโครงการ กิจการ หรือการดำเนินการเพื่อความมั่นคงแห่งชาติตามกฎหมายว่าด้วยสภาพความมั่นคงแห่งชาติที่ได้รับความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรี	ที่รองรับเรือขนาดตั้งแต่ 500 ตันกรอสขึ้นไป หรือมีความยาวหน้าท่าตั้งแต่ 100 เมตร แต่ไม่ถึง 300 เมตร หรือมีพื้นที่ท่าเทียบเรือรวมตั้งแต่ 1,000 ตารางเมตร แต่ไม่ถึง 10,000 ตารางเมตร
ระบบขนส่งทางอากาศ เฉพาะการก่อสร้างหรือขยายสนามบิน หรือที่ขึ้นลงชั่วคราวของอากาศยานตามกฎหมายว่าด้วยการเดินอากาศ	ที่มีความยาวของทางวิ่ง ตั้งแต่ 1,100 เมตรขึ้นไป แต่ไม่ถึง 3,000 เมตร

5.3.2 การขออนุญาตประกอบกิจการ

การประกอบกิจการทางด้านคมนาคมและโลจิสติกส์บางประเภทจำเป็นที่จะต้องขออนุญาตหรือได้รับใบอนุญาตเพื่อประกอบกิจการ หรือจะต้องได้รับสัมปทานเพิ่มเติมตามที่กฎหมาย ระเบียบ และประกาศของหน่วยงานที่รับผิดชอบกำหนด ดังตัวอย่างตามที่แสดงในตารางที่ 5.3-2

ตารางที่ 5.3-2 กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการขอใบอนุญาตประกอบกิจการทางด้านคมนาคมและโลจิสติกส์

กิจการ	ใบอนุญาต /สัมปทาน	กฎหมายที่เกี่ยวข้อง	หน่วยงาน ที่เกี่ยวข้อง
ทางถนน			
ทางหลวง	ต้องได้รับสัมปทาน จากคณะรัฐมนตรี	พระราชบัญญัติทางหลวงสัมปทาน พ.ศ. 2542	กรมทางหลวง
ที่พักริมทาง	ขออนุญาต เป็นผู้ลงทุน ต่อผู้อำนวยการ กรมทางหลวง	กฎกระทรวงการอนุญาต การกำหนด อัตราค่าตอบแทน ระยะเวลา และ เงื่อนไขการลงทุนจัดให้มีหรือเข้า บริการจัดการท่าเรือ เรือหรือพาหนะ สำหรับขนส่งข้ามฟาก ที่พักริมทาง หรือสิ่งก่อสร้างอื่นใดในเขตทางหลวง พิเศษ ทางหลวงแผ่นดิน และทางหลวง สัมปทาน พ.ศ. 2563	กรมทางหลวง
กิจการการขนส่งทางถนน			
การขนส่งประจำทาง	ใบอนุญาต ประกอบการ ขนส่งประจำทาง	กฎกระทรวง ฉบับที่ 63 (พ.ศ. 2564) ออกตามความในพระราชบัญญัติ การขนส่งทางบก พ.ศ. 2522	กรมการขนส่ง ทางบก
การขนส่งไม่ประจำทาง	ใบอนุญาต ประกอบการ ขนส่งไม่ประจำทาง	กฎกระทรวง ฉบับที่ 63 (พ.ศ. 2564) ออกตามความในพระราชบัญญัติ การขนส่งทางบก พ.ศ. 2522	กรมการขนส่ง ทางบก

ตารางที่ 5.3-2 กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการขอใบอนุญาตประกอบกิจการทางด้านคมนาคมและโลจิสติกส์ (ต่อ)

กิจการ	ใบอนุญาต /สัมปทาน	กฎหมายที่เกี่ยวข้อง	หน่วยงาน ที่เกี่ยวข้อง
กิจการการขนส่งทางถนน (ต่อ)			
การขนส่งโดยรถขนาดเล็ก	ใบอนุญาต ประกอบการขนส่ง โดยรถขนาดเล็ก	กฎกระทรวง ฉบับที่ 63 (พ.ศ. 2564) ออกตามความในพระราชบัญญัติการขนส่งทางบก พ.ศ. 2522	กรมการขนส่งทางบก
การขนส่งส่วนบุคคล	ใบอนุญาต ประกอบการขนส่ง ส่วนบุคคล	กฎกระทรวง ฉบับที่ 63 (พ.ศ. 2564) ออกตามความในพระราชบัญญัติการขนส่งทางบก พ.ศ. 2522	กรมการขนส่งทางบก
การการขนส่งระหว่างประเทศ	ใบอนุญาต ประกอบการขนส่ง ระหว่างประเทศ	กฎกระทรวงการประกอบการขนส่งระหว่างประเทศ พ.ศ. 2559	กรมการขนส่งทางบก
สถานีขนส่งผู้โดยสาร	ใบอนุญาตจัดตั้ง และดำเนินการ สถานีขนส่ง ผู้โดยสาร	กฎกระทรวง ฉบับที่ 18 (พ.ศ. 2525) ออกตามความในพระราชบัญญัติการขนส่งทางบก พ.ศ. 2522	กรมการขนส่งทางบก
สถานีขนส่งสัตว์และหรือสิ่งของ	ใบอนุญาตจัดตั้ง และดำเนินการ สถานีขนส่งสัตว์ หรือสิ่งของ	กฎกระทรวง ฉบับที่ 18 (พ.ศ. 2525) ออกตามความในพระราชบัญญัติการขนส่งทางบก พ.ศ. 2522	กรมการขนส่งทางบก

ตารางที่ 5.3-2 กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการขอใบอนุญาตประกอบกิจการทางด้านคมนาคมและโลจิสติกส์ (ต่อ)

ประเภทกิจการ	ใบอนุญาต /สัมปทาน	กฎหมายที่เกี่ยวข้อง	หน่วยงาน ที่เกี่ยวข้อง
กิจการท่าอากาศยาน			
สนามบิน	ใบอนุญาตจัดตั้ง สนามบินสาธารณะ	กฎกระทรวงการขอและการออกใบอนุญาตจัดตั้งสนามบิน พ.ศ. 2561	สำนักงาน การบินพลเรือน แห่งประเทศไทย
คลังสินค้า	ใบอนุญาต ให้ประกอบกิจการ คลังสินค้า	ประกาศคณะกรรมการกำกับคลังสินค้า ไซโล และห้องเย็น เรื่อง หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการอนุญาตประกอบกิจการการออกใบแทนใบอนุญาต การต่ออายุใบอนุญาต และการส่งคืนสินค้ากรณีเลิกประกอบกิจการ	กรมการค้าภายใน
กิจการการขนส่งทางอากาศ			
กิจการการบินพลเรือน ดังนี้ - การขนส่งทางอากาศเพื่อการพาณิชย์ - การทำงานทางอากาศ	ใบอนุญาตประกอบกิจการ การบินพลเรือน	ข้อบังคับของคณะกรรมการการบินพลเรือน ฉบับที่ 97 ว่าด้วยการอนุญาตประกอบกิจการการบินพลเรือนประเภทการขนส่งทางอากาศเพื่อการพาณิชย์และประเภทการทำงานทางอากาศและที่แก้ไขเพิ่มเติม	สำนักงาน การบินพลเรือน แห่งประเทศไทย
กิจการบริการซ่อมบำรุงอากาศยาน ดังนี้ - หน่วยซ่อมสำหรับบำรุงรักษาอากาศยาน - หน่วยซ่อมสำหรับบำรุงรักษาส่วนประกอบสำคัญของอากาศยาน - หน่วยซ่อมสำหรับบำรุงรักษาบริภัณฑ์และชิ้นส่วนของอากาศยาน	ใบรับรองหน่วยซ่อม	ข้อกำหนดของสำนักงานการบินพลเรือนแห่งประเทศไทย ฉบับที่ 2 ว่าด้วยใบรับรองหน่วยซ่อม	สำนักงาน การบินพลเรือน แห่งประเทศไทย

ตารางที่ 5.3-2 กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการขอใบอนุญาตประกอบกิจการทางด้านคมนาคมและโลจิสติกส์ (ต่อ)

ประเภทกิจการ	ใบอนุญาต	กฎหมายที่เกี่ยวข้อง	หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
กิจการท่าเรือ			
กิจการท่าเรือเดินทะเล ที่มีให้บริการในการจอดเทียบ บรรทุก หรือขนถ่ายสินค้า แก่เรือเดินทะเลที่มีขนาดตั้งแต่ 500 ตันกรอสขึ้นไป	ใบอนุญาต ประกอบกิจการ ท่าเรือเดินทะเล	ระเบียบกระทรวงคมนาคม ว่าด้วยการปฏิบัติสำหรับการอนุญาต ประกอบกิจการท่าเรือเดินทะเล ซึ่งเป็นกิจการค้าขายอันเป็น สาธารณูปโภคอันกระทบกระเทือน ถึงความปลอดภัยหรือผาสุก ของประชาชน ตามข้อ 3 (9) แห่งประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 58 พ.ศ. 2565	กรมเจ้าท่า
โรงพักสินค้าเพื่อตรวจปล่อยของ ขาเข้าและบรรจุของขาออก ที่ขนส่งโดยระบบคอนเทนเนอร์ นอกเขตท่าเทียบท่าเรือ	ใบอนุญาต จัดตั้งโรงพักสินค้า สำหรับตรวจ และบรรจุสินค้า เข้าคอนเทนเนอร์ เพื่อการส่งออก	- กฎกระทรวงการอนุญาตจัดตั้ง และเลิกการดำเนินการคลังสินค้า ทัณฑ์บน โรงพักสินค้า ที่มั่นคง และท่าเรือรับอนุญาต พ.ศ. 2560 - ประกาศกรมศุลกากร ที่ 137/2561 เรื่อง หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข เกี่ยวกับโรงพักสินค้าสำหรับตรวจ และบรรจุสินค้าเข้าคอนเทนเนอร์ เพื่อการส่งออก	กรมศุลกากร
คลังสินค้า โรงเก็บรักษาสินค้า ลานวางตู้สินค้า	ใบอนุญาต ให้ประกอบกิจการ คลังสินค้า	ประกาศคณะกรรมการกำกับ คลังสินค้า ไซโล และห้องเย็น เรื่อง หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข การอนุญาตประกอบกิจการ การออกใบแทนใบอนุญาต การต่ออายุ ใบอนุญาต และการส่งคืนสินค้า กรณีเลิกประกอบกิจการ	กรมการค้าภายใน

ตารางที่ 5.3-2 กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการขอใบอนุญาตประกอบกิจการทางด้านคมนาคมและโลจิสติกส์ (ต่อ)

ประเภทกิจการ	ใบอนุญาต	กฎหมายที่เกี่ยวข้อง	หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
กิจการการขนส่งทางน้ำ			
เรือกลเดินประจำทาง	ใบอนุญาตให้เรือกลเดินประจำทาง	ระเบียบกรมเจ้าท่าว่าด้วย การพิจารณาและการออกใบอนุญาตให้เรือกลเดินประจำทาง พ.ศ. 2566	กรมเจ้าท่า
การขนส่งทางทะเล	หนังสือสำคัญแสดง การจดทะเบียนเป็น ผู้ประกอบการขนส่งทางทะเล	กฎกระทรวงว่าด้วยหลักเกณฑ์และ วิธีการในการขอและการจดทะเบียนเป็นผู้ประกอบการขนส่งทางทะเล หรือผู้ประกอบการเรือเรือ พ.ศ. 2554 และที่แก้ไขเพิ่มเติม	กรมเจ้าท่า
อู่เรือ	หนังสือสำคัญแสดง การจดทะเบียนเป็น ผู้ประกอบการอู่เรือ	กฎกระทรวงว่าด้วยหลักเกณฑ์และ วิธีการในการขอและการจดทะเบียนเป็นผู้ประกอบการขนส่งทางทะเล หรือผู้ประกอบการอู่เรือ พ.ศ. 2554 และที่แก้ไขเพิ่มเติม	กรมเจ้าท่า
กิจการรถไฟฟ้า			
กิจการรถไฟฟ้า ดังนี้ - ระบบควบคุมการเดินรถ - ระบบการสื่อสาร - ระบบจัดเก็บค่าโดยสาร - ระบบจ่ายกำลังไฟฟ้าขับเคลื่อน - ศูนย์ซ่อมบำรุง - สถานที่จอดยานพาหนะของผู้โดยสาร	ต้องได้รับสัมปทานจากการรถไฟฟ้าขนส่งมวลชนแห่งประเทศไทย โดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรี	พระราชบัญญัติการรถไฟฟ้าขนส่งมวลชนแห่งประเทศไทย พ.ศ. 2543 มาตรา 43	การรถไฟฟ้าขนส่งมวลชนแห่งประเทศไทย
กิจการขนส่งทางราง			
กิจการขนส่งทางราง* ดังนี้ - กิจการรางเพื่อการขนส่ง - กิจการการเดินรถขนส่งทางราง - กิจการรางเพื่อการขนส่งและกิจการเดินรถขนส่งทางราง	ใบอนุญาตประกอบกิจการขนส่งทางราง	ร่างพระราชบัญญัติการขนส่งทางราง พ.ศ.	กรมการขนส่งทางราง

หมายเหตุ: *ร่างพระราชบัญญัติการขนส่งทางราง พ.ศ. ยังอยู่ระหว่างการพิจารณาของรัฐสภา

บทที่ 6

กฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้อง

❖ กฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้องกับขั้นตอนการร่วมลงทุนที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับภาคเอกชน ผู้ร่วมลงทุน

6.1 กฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้องกับขั้นตอนการร่วมลงทุนที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับภาคเอกชน ผู้ร่วมลงทุน

เนื้อหาของคู่มือในบทนี้ได้รวบรวมกฎหมาย และระเบียบที่เกี่ยวข้องกับขั้นตอนการร่วมลงทุนที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับภาคเอกชนผู้ร่วมลงทุน เพื่อใช้เป็นเครื่องมืออ้างอิงในการเตรียมการดำเนินการ โดยมีข้อกฎหมาย และระเบียบที่เกี่ยวข้อง ดังตารางที่ 6.1-1

ตารางที่ 6.1-1 รายชื่อกฎหมายและประกาศที่เกี่ยวข้องกับขั้นตอนการร่วมลงทุนที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับภาคเอกชนผู้ร่วมลงทุน

รายชื่อกฎหมาย และประกาศที่เกี่ยวข้อง	สาระสำคัญ	แหล่งที่มา
พระราชบัญญัติการร่วมลงทุนระหว่างรัฐและเอกชน พ.ศ. 2562	กฎหมายหลักเกี่ยวกับการร่วมลงทุนระหว่างรัฐและเอกชน ฉบับปัจจุบัน ประกอบด้วยเนื้อหาที่มอบอำนาจให้กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการออกข้อกำหนด และหลักปฏิบัติเกี่ยวกับการร่วมลงทุน รวมถึงกรอบขั้นตอนของการร่วมลงทุน	https://ppp.sepo.go.th/tinymce/plugins/filemanager/thumbs//ppp110362_3.pdf https://www.sepo.go.th/tinymce/plugins/filemanager/thumbs//3.%20PPP-ACT-2-9-62-v1-1.pdf (ภาษาอังกฤษ)
พระราชบัญญัติการให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐ พ.ศ. 2556	กฎหมายหลักเกี่ยวกับการให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของภาครัฐ ประกอบด้วย การแต่งตั้งคณะกรรมการแผนยุทธศาสตร์ และขั้นตอนการดำเนินการและหลักปฏิบัติเกี่ยวกับการร่วมลงทุน	https://ppp.sepo.go.th/tinymce/plugins/filemanager/thumbs//PPP56.pdf
พระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว พ.ศ. 2542	กฎหมายที่กำหนดเงื่อนไขการลงทุนของนิติบุคคลต่างประเทศ	http://web.krisdika.go.th/data/law/law2/%A1102/%A1102-20-9999-update.pdf www.dbd.go.th/dbdweb_en/download/pdf_law/FOREIGN_BUSINESS_ACT_BE2542/act/1F-BA-FINAL[1].pdf (ภาษาอังกฤษ)

ตารางที่ 6.1-1 รายชื่อกฎหมายและประกาศที่เกี่ยวข้องกับขั้นตอนการร่วมลงทุนที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับภาคเอกชนผู้ร่วมลงทุน (ต่อ)

รายชื่อกฎหมาย และประกาศที่เกี่ยวข้อง	สาระสำคัญ	แหล่งที่มา
ประกาศคณะกรรมการนโยบายการร่วมลงทุนระหว่างรัฐและเอกชน เรื่อง กิจการเกี่ยวเนื่องที่จำเป็นเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของการดำเนินกิจการท่าอากาศยานและการขนส่งทางอากาศ พ.ศ. 2562	กำหนดประเภทกิจการเกี่ยวเนื่องที่จำเป็นเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของการดำเนินกิจการท่าอากาศยานและการขนส่งทางอากาศ	https://ppp.sepo.go.th/tinymce/plugins/filemanager/thumbs//เอกสารแนบ%201%20ประกาศคณะกรรมการ%20PPP%20กิจการที่เกี่ยวข้อง%20ม.7%20(3)%20ท่าอากาศยาน%20ขนส่งทางอากาศ.PDF
ประกาศคณะกรรมการนโยบายการร่วมลงทุนระหว่างรัฐและเอกชน เรื่อง กิจการเกี่ยวเนื่องที่จำเป็นเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของการดำเนินกิจการถนน ทางหลวงทางพิเศษ และการขนส่งทางถนน พ.ศ. 2563	กำหนดประเภทกิจการเกี่ยวเนื่องที่จำเป็นเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของการดำเนินกิจการถนน ทางหลวงทางพิเศษ และการขนส่งทางถนน	https://ppp.sepo.go.th/tinymce/plugins/filemanager/thumbs//ppp151263-1.PDF
ประกาศคณะกรรมการนโยบายการร่วมลงทุนระหว่างรัฐและเอกชน เรื่อง กิจการเกี่ยวเนื่องที่จำเป็นเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของการดำเนินกิจการรถไฟ รถไฟฟ้า และการขนส่งทางราง พ.ศ. 2563	กำหนดประเภทกิจการเกี่ยวเนื่องที่จำเป็นเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของการดำเนินกิจการรถไฟ รถไฟฟ้า และการขนส่งทางราง	https://ppp.sepo.go.th/tinymce/plugins/filemanager/thumbs//ppp151263-2.PDF

ตารางที่ 6.1-1 รายชื่อกฎหมายและประกาศที่เกี่ยวข้องกับขั้นตอนการร่วมลงทุนที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับภาคเอกชนผู้ร่วมลงทุน (ต่อ)

รายชื่อกฎหมาย และประกาศที่เกี่ยวข้อง	สาระสำคัญ	แหล่งที่มา
ประกาศคณะกรรมการนโยบายการร่วมลงทุนระหว่างรัฐและเอกชน เรื่อง กิจการเกี่ยวเนื่องที่จำเป็นเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของการดำเนินกิจการท่าเรือและการขนส่งทางน้ำ พ.ศ. 2563	กำหนดประเภทกิจการเกี่ยวเนื่องที่จำเป็นเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของการดำเนินกิจการท่าเรือและการขนส่งทางน้ำ	https://ppp.sepo.go.th/tinymce/plugins/filemanager/thumbs//ppp151263-3.PDF
ประกาศคณะกรรมการนโยบายการร่วมลงทุนระหว่างรัฐและเอกชน เรื่อง หลักเกณฑ์ในการพิจารณาใช้การคัดเลือกเอกชนโดยไม่ใช้วิธีประมูล พ.ศ. 2563	รายละเอียด หลักเกณฑ์ในการพิจารณาใช้การคัดเลือกเอกชนโดยไม่ใช้วิธีประมูลที่แสดงว่าการใช้วิธีการคัดเลือกเอกชนโดยไม่ใช้วิธีประมูลมีความเหมาะสมกับโครงการ และสามารถแก้ไขข้อจำกัดในการคัดเลือกเอกชนโดยใช้วิธีการประมูลซึ่งเป็นกรณีใดกรณีหนึ่ง	https://ppp.sepo.go.th/tinymce/plugins/filemanager/thumbs//ppp151263-4.pdf
ประกาศคณะกรรมการนโยบายการร่วมลงทุนระหว่างรัฐและเอกชน เรื่อง คุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของที่ปรึกษา พ.ศ. 2562	รายละเอียดเกี่ยวกับคุณลักษณะ และลักษณะต้องห้ามของนิติบุคคล และกลุ่มนิติบุคคลที่มีความประสงค์จะเข้าร่วมลงทุน	https://ppp.sepo.go.th/tinymce/plugins/filemanager/thumbs//ppp160962.pdf
ประกาศคณะกรรมการนโยบายการร่วมลงทุนระหว่างรัฐและเอกชน เรื่องคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของที่ปรึกษา (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2564		https://ppp.sepo.go.th/tinymce/plugins/filemanager/thumbs//ประกาศฯ%20ที่ปรึกษาฯ%20ลักษณะต้องห้าม%20(ฉบับที่%202)%20.pdf

ตารางที่ 6.1-1 รายชื่อกฎหมาย และประกาศที่เกี่ยวข้องกับขั้นตอนการร่วมลงทุนที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับภาคเอกชนผู้ร่วมลงทุน (ต่อ)

รายชื่อกฎหมาย และประกาศที่เกี่ยวข้อง	สาระสำคัญ	แหล่งที่มา
ประกาศคณะกรรมการนโยบายการร่วมลงทุนระหว่างรัฐและเอกชน เรื่อง ลักษณะของเอกชนที่ไม่สมควรให้ร่วมลงทุนในโครงการร่วมลงทุน พ.ศ. 2562	กำหนดลักษณะของเอกชนที่ไม่สมควรให้ร่วมลงทุนในโครงการร่วมลงทุน โดยเอกชนที่มีลักษณะดังกล่าวไม่มีสิทธิได้รับคัดเลือกเป็นคู่สัญญาร่วมลงทุนในโครงการร่วมลงทุน	https://ppp.sepo.go.th/tinymce/plugins/filemanager/thumbs//ppp160962_1.pdf
ประกาศคณะกรรมการนโยบายการร่วมลงทุนระหว่างรัฐและเอกชน เรื่อง ลักษณะของเอกชนที่ไม่สมควรให้ร่วมลงทุนในโครงการร่วมลงทุน (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2564	ตามพระราชบัญญัติการร่วมลงทุนระหว่างรัฐและเอกชน พ.ศ. 2562	https://ppp.sepo.go.th/tinymce/plugins/filemanager/thumbs//sepo_ppp_220464.pdf
ประกาศคณะกรรมการนโยบายฯ เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการรับฟังความคิดเห็นของภาคเอกชน พ.ศ. 2563	รายละเอียดรายการข้อมูลพื้นฐาน วิธีการประชาสัมพันธ์ และวิธีการจัดการรับฟังความคิดเห็นจากภาคเอกชน	https://ppp.sepo.go.th/tinymce/plugins/filemanager/thumbs//ppp150663-1.PDF
ประกาศคณะกรรมการนโยบายการร่วมลงทุนระหว่างรัฐและเอกชน เรื่อง หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการคัดเลือกเอกชน พ.ศ. 2563	รายละเอียดกระบวนการ และการกำหนดหลักเกณฑ์การคัดเลือกเอกชน	https://ppp.sepo.go.th/tinymce/plugins/filemanager/thumbs//ppp150663-5.PDF
ประกาศคณะกรรมการนโยบายการร่วมลงทุนระหว่างรัฐและเอกชน เรื่อง รายละเอียดของร่างประกาศเชิญชวน ร่างเอกสารสำหรับการคัดเลือกเอกชน และสาระสำคัญของร่างสัญญาร่วมลงทุน พ.ศ. 2563	กำหนดรายละเอียดของร่างประกาศเชิญชวน รายการร่างเอกสารสำหรับการคัดเลือกเอกชนที่ควรมี และองค์ประกอบของสาระสำคัญของร่างสัญญาร่วมลงทุน	https://ppp.sepo.go.th/tinymce/plugins/filemanager/thumbs//ppp150663-4.PDF
ประกาศคณะกรรมการนโยบายการร่วมลงทุนระหว่างรัฐและเอกชน เรื่อง เงื่อนไขของสัญญาร่วมลงทุน พ.ศ. 2563	รายละเอียดเงื่อนไขสำคัญของสัญญาร่วมลงทุนที่หน่วยงานเจ้าของโครงการต้องจัดทำ	https://ppp.sepo.go.th/tinymce/plugins/filemanager/thumbs//ppp150663-6.PDF
ประกาศคณะกรรมการนโยบายการให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐ เรื่อง ลักษณะการแก้ไขสัญญาร่วมลงทุนในส่วนที่เป็นสาระสำคัญ พ.ศ. 2558	รายละเอียดลักษณะการแก้ไขสัญญาร่วมลงทุนในส่วนที่เป็นสาระสำคัญ หรือ การแก้ไขเปลี่ยนแปลงในลักษณะอย่างหนึ่งอย่างใดตามที่กำหนดไว้	https://ppp.sepo.go.th/tinymce/plugins/filemanager/thumbs//012ppp.pdf

ตารางที่ 6.1-1 รายชื่อกฎหมายและประกาศที่เกี่ยวข้องกับขั้นตอนการร่วมลงทุนที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับภาคเอกชนผู้ร่วมลงทุน (ต่อ)

รายชื่อกฎหมาย และประกาศที่เกี่ยวข้อง	สาระสำคัญ	แหล่งที่มา
ประกาศสำนักงานคณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจ เรื่อง แนวทางปฏิบัติสำหรับการพิจารณาลักษณะการแก้ไข สัญญาร่วมลงทุนในส่วนที่เป็นสาระสำคัญ พ.ศ. 2561	แนวทางการดำเนินการเพื่อแก้ไขสัญญาที่กระทบต่อหลักการ และสาระสำคัญของสัญญาก่อนเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณา อนุมัติ	https://ppp.sepo.go.th/tinymce/plugins/filemanager/thumbs/PPP/FINAL_ppp190461.pdf
ประกาศสำนักงานคณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจ เรื่อง รายละเอียดประกาศเชิญชวน เอกสารข้อเสนอ การร่วมลงทุน วิธีการประกาศเชิญชวน วิธีการคัดเลือก ของคณะกรรมการคัดเลือก การกำหนดหลักประกันของ และหลักประกันสัญญา พ.ศ. 2558	รายละเอียดเอกสารสำคัญในขั้นตอนการคัดเลือกเอกชน ดังนี้ 1) รายละเอียดขั้นต่ำของเอกสารเชิญชวน 2) รายละเอียดขั้นต่ำของเอกสารข้อเสนอที่เอกชนต้องยื่น 3) ขั้นตอนการดำเนินการของการคัดเลือก 4) หลักประกันของ และหลักประกันสัญญา	https://ppp.sepo.go.th/contents/65
คู่มือการขอรับการส่งเสริมการลงทุน 2566	ภาพรวมนโยบายการส่งเสริมการลงทุน สิทธิประโยชน์ เพื่อการส่งเสริมการลงทุน การให้สิทธิประโยชน์เพิ่มเติม มาตรการพิเศษในเขตส่งเสริมการลงทุน ขั้นตอนและวิธี ปฏิบัติในการขอรับการส่งเสริมการลงทุน	https://www.boi.go.th/upload/content/BOI_A_Guide_Web_Th.pdf https://www.boi.go.th/upload/content/BOI_A_Guide_EN.pdf (ภาษาอังกฤษ)
ประกาศคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนที่ 8/2565 เรื่อง นโยบายและหลักเกณฑ์การส่งเสริมการลงทุน	กำหนดนโยบายส่งเสริมการลงทุน หลักเกณฑ์การอนุมัติ โครงการ หลักเกณฑ์การพิจารณาโครงการสัมปทาน หลักเกณฑ์การถือหุ้นของต่างชาติ สิทธิประโยชน์ตาม ประเภทกิจการ ตลาดจนสิทธิและประโยชน์เพิ่มเติม เป็นต้น	https://www.boi.go.th/upload/content/8_63b3e56bca5c6.pdf https://www.boi.go.th/upload/content/8_2565EN.pdf (ภาษาอังกฤษ)
ประกาศคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนที่ 9/2565 เรื่อง มาตรการส่งเสริมการลงทุนอุตสาหกรรมที่มีความสำคัญ ต่อการพัฒนาประเทศ	กำหนดกิจการที่ให้การส่งเสริมการลงทุน และเงื่อนไข สำหรับโครงการที่ได้รับส่งเสริมการลงทุน	https://www.boi.go.th/upload/content/9_2565.pdf https://www.boi.go.th/upload/content/EN-9_2565.pdf (ภาษาอังกฤษ)

ตารางที่ 6.1-1 รายชื่อกฎหมายและประกาศที่เกี่ยวข้องกับขั้นตอนการร่วมลงทุนที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับภาคเอกชนผู้ร่วมลงทุน (ต่อ)

รายชื่อกฎหมาย และประกาศที่เกี่ยวข้อง	สาระสำคัญ	แหล่งที่มา
ประกาศกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เรื่อง กำหนดโครงการ กิจกรรม หรือการดำเนินการ ซึ่งต้องจัดทำรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม และหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการจัดทำรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม และที่แก้ไขเพิ่มเติม	รายละเอียด โครงการ กิจกรรม หรือการดำเนินการ ที่จำเป็นต้องจัดทำรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม และแนวทางการจัดทำรายงาน	https://law.onep.go.th/ประกาศ-ท-ส/
พระราชบัญญัติทางหลวงสัมปทาน พ.ศ. 2542	กำหนดหลักเกณฑ์ในการให้สัมปทานในการสร้างหรือบำรุงทางสายใด	https://ratchakitcha.soc.go.th/documents/1708540.pdf http://web.krisdika.go.th/data/document/ext809/809784_0001.pdf (ภาษา อังกฤษ) https://law.onep.go.th/ประกาศ-ท-ส/
กฎกระทรวงการอนุญาต การกำหนดอัตราค่าตอบแทน ระยะเวลา และเงื่อนไขการลงทุนจัดให้มีหรือให้บริการ จัดการทำเรือ เรือหรือพาหนะสำหรับขนส่งข้ามฟาก ที่พักริมทาง หรือสิ่งก่อสร้างอื่นใดในเขตทางหลวงพิเศษทางหลวงแผ่นดิน และทางหลวงสัมปทาน พ.ศ. 2563	กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการอนุญาต การกำหนดอัตราค่าตอบแทน ระยะเวลา และเงื่อนไขการลงทุนจัดให้มีหรือเข้าบริหารจัดการทำเรือ เรือหรือพาหนะสำหรับขนส่งข้ามฟาก ที่พักริมทาง หรือสิ่งก่อสร้างอื่นใดในเขตทางหลวงพิเศษทางหลวงแผ่นดิน และทางหลวงสัมปทาน	https://ratchakitcha.soc.go.th/documents/17136170.pdf
กฎกระทรวง ฉบับที่ 63 (พ.ศ. 2564) ออกตามความในพระราชบัญญัติการขนส่งทางบก พ.ศ. 2522	กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการในการขออนุญาต และการขอต่ออายุใบอนุญาตและการอนุญาตประกอบการขนส่ง	https://ratchakitcha.soc.go.th/documents/17159460.pdf
กฎกระทรวงการประกอบการขนส่งระหว่างประเทศ พ.ศ. 2559	กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการในการขออนุญาตประกอบการขนส่งระหว่างประเทศ	https://ratchakitcha.soc.go.th/documents/198095.pdf
กฎกระทรวง ฉบับที่ 18 (พ.ศ. 2525) ออกตามความในพระราชบัญญัติการขนส่งทางบก พ.ศ. 2522	กำหนดลักษณะของสถานีขนส่ง หลักเกณฑ์และวิธีการขออนุญาตและการอนุญาตจัดตั้งและดำเนินการสถานีขนส่ง	https://ratchakitcha.soc.go.th/documents/1494176.pdf

ตารางที่ 6.1-1 รายชื่อกฎหมายและประกาศที่เกี่ยวข้องกับขั้นตอนการร่วมลงทุนที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับภาคเอกชนผู้ร่วมลงทุน (ต่อ)

รายชื่อกฎหมาย และประกาศที่เกี่ยวข้อง	สาระสำคัญ	แหล่งที่มา
กฎกระทรวงการขอและการออกใบอนุญาตจัดตั้งสนามบิน พ.ศ. 2561	กำหนดหลักเกณฑ์การขอรับใบอนุญาตจัดตั้งสนามบิน	https://www.caat.or.th/wp-content/uploads/2018/04/กฎกระทรวงการขอและการออกใบอนุญาตจัดตั้งสนามบิน-พ.ศ.-2561.pdf
ประกาศคณะกรรมการกำกับคลั่งสินค้า ไซโล และห้องเย็น เรื่อง หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการอนุญาตประกอบกิจการ การออกใบแทนใบอนุญาต การต่ออายุใบอนุญาต และการส่งคืนสินค้ากรณีเลิกประกอบกิจการ	กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการอนุญาตประกอบกิจการคลั่งสินค้า ไซโล และห้องเย็น	https://mwsc.dit.go.th/backend/attach/LBfFir48tfPXCsg.PDF
ข้อบังคับของคณะกรรมการการบินพลเรือน ฉบับที่ 97 ว่าด้วยการอนุญาตประกอบกิจการการบินพลเรือนประเภท การขนส่งทางอากาศเพื่อการพาณิชย์และประเภทการทำงานทางอากาศ และที่แก้ไขเพิ่มเติม	กำหนดคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของผู้ขอรับใบอนุญาตประกอบกิจการการบินพลเรือน ประเภทการขนส่งทางอากาศเพื่อการพาณิชย์และประเภทการทำงานทางอากาศ รวมทั้งหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการขอและการต่ออายุใบอนุญาต	https://www.caat.or.th/wp-content/uploads/2019/07/ข้อบังคับ-กบร.-ฉบับที่-97-ว่าด้วยการอนุญาตประกอบกิจการการบินพลเรือนฯ.pdf https://www.caat.or.th/wp-content/uploads/2019/07/CAOL-amended-by-No.98.pdf (ภาษาอังกฤษ)
ข้อกำหนดของสำนักงานการบินพลเรือนแห่งประเทศไทย ฉบับที่ 2 ว่าด้วยใบรับรองหน่วยซ่อม	กำหนดหลักเกณฑ์การขอใบรับรองหน่วยซ่อม เพื่อประกอบกิจการหน่วยซ่อม	https://www.caat.or.th/wp-content/uploads/2016/04/ข้อกำหนด-กพท.-ฉบับที่-2.pdf https://www.caat.or.th/wp-content/uploads/2016/11/5.2RQCAATNo.2-Repair-Station-Certificate.pdf (ภาษาอังกฤษ)

ตารางที่ 6.1-1 รายชื่อกฎหมายและประกาศที่เกี่ยวข้องกับขั้นตอนการร่วมลงทุนที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับภาคเอกชนผู้ร่วมลงทุน (ต่อ)

รายชื่อกฎหมาย และประกาศที่เกี่ยวข้อง	สาระสำคัญ	แหล่งที่มา
ระเบียบกระทรวงคมนาคม ว่าด้วยการปฏิบัติสำหรับการอนุญาตประกอบกิจการท่าเรือเดินทะเลซึ่งเป็นกิจการค้าขายอันเป็นสาธารณูปโภคอันกระทบกระเทือนถึงความปลอดภัยหรือผาสุกของประชาชน ตามข้อ 3 (9) แห่งประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 58 พ.ศ. 2565	กำหนดหลักเกณฑ์การขออนุญาตประกอบกิจการท่าเรือเดินทะเล	https://ratchakitcha.soc.go.th/documents/17225149.pdf
กฎกระทรวงการอนุญาตจัดตั้งและเลิกการดำเนินการคลังสินค้าทัณฑ์บน โรงพักสินค้า ที่มั่นคง และท่าเรือรับอนุญาต พ.ศ. 2560	กำหนดหลักเกณฑ์การขออนุญาต การอนุญาต การดำเนินการคลังสินค้าทัณฑ์บน โรงพักสินค้า ที่มั่นคง และท่าเรือรับอนุญาต	https://www.customs.go.th/data_files/37543c073cea11d493cc97b50c9ab963.pdf
ประกาศกรมศุลกากร ที่ 137/2561 เรื่อง หลักเกณฑ์วิธีการ และเงื่อนไขเกี่ยวกับโรงพักสินค้าสำหรับตรวจและบรรจุสินค้าเข้าคอนเทนเนอร์เพื่อการส่งออก	กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขเกี่ยวกับโรงพักสินค้าสำหรับตรวจและบรรจุสินค้าเข้าคอนเทนเนอร์เพื่อการส่งออก	https://ratchakitcha.soc.go.th/documents/2157444.pdf
ระเบียบกรมเจ้าท่าว่าด้วยการพิจารณาและการออกใบอนุญาตให้เรือกลเดินประจำทาง พ.ศ. 2566	กำหนดหลักเกณฑ์การขอรับใบอนุญาตให้เรือกลเดินประจำทาง	https://ratchakitcha.soc.go.th/documents/140D070S0000000000100.pdf
กฎกระทรวงว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการในการขอและการจดทะเบียนเป็นผู้ประกอบการขนส่งทางทะเลหรือผู้ประกอบการอุเรือ พ.ศ. 2554 และที่แก้ไขเพิ่มเติม	กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการขอและจดทะเบียนเป็นผู้ประกอบการขนส่งทางทะเลหรือผู้ประกอบการอุเรือ	https://md.go.th/oldsite/images/upload/news/2535-000.pdf?96
พระราชบัญญัติการรถไฟฟ้าขนส่งมวลชนแห่งประเทศไทย พ.ศ. 2543	กำหนดหลักเกณฑ์การจัดสร้างระบบรถไฟฟ้า การให้สัมปทานกิจการรถไฟฟ้า	https://ratchakitcha.soc.go.th/documents/19502.pdf
ร่างพระราชบัญญัติการขนส่งทางราง พ.ศ.	กำหนดหลักเกณฑ์การประกอบกิจการขนส่งทางราง	https://dl.parliament.go.th/bitstream/handle/20.500.13072/603994/hrCR425651102.pdf?sequence=1

บทที่ 7

คำถามที่พบบ่อย (FAQ)

❖ ประเด็นคำถามที่พบบ่อย

7.1 ประเด็นคำถามที่พบบ่อย

7.1.1 FAQ 1: ลักษณะอย่างไรที่ถือว่าเป็นคนต่างด้าว

คำตอบ: “คนต่างด้าว” ตามพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว พ.ศ. 2542 หมายความว่า

- 1) บุคคลธรรมดาซึ่งไม่มีสัญชาติไทย
- 2) นิติบุคคลซึ่งไม่ได้จดทะเบียนในประเทศไทย
- 3) นิติบุคคลที่จดทะเบียนในประเทศไทย โดยมีบุคคลตาม (1) หรือ (2) ถือหุ้นหรือลงทุนตั้งแต่ร้อยละ 50 ขึ้นไป หรือห้างหุ้นส่วนจดทะเบียนที่มีหุ้นส่วนผู้จัดการ หรือผู้จัดการเป็นคนที่ไม่มีสัญชาติไทย
- 4) นิติบุคคลที่จดทะเบียนในประเทศไทย โดยมีบุคคลตาม (1) (2) หรือ (3) ถือหุ้นหรือลงทุนตั้งแต่ร้อยละ 50 ขึ้นไป

7.1.2 FAQ 2: ชาวต่างชาติมาร่วมลงทุนกับคนไทยโดยถือหุ้นมากกว่าคนไทยสามารถจดทะเบียนเป็นนิติบุคคลได้หรือไม่

คำตอบ: หากชาวต่างชาติมาร่วมลงทุนกับคนไทยโดยถือหุ้นมากกว่าคนไทยสามารถจดทะเบียนเป็นนิติบุคคลได้ แต่หากนิติบุคคลนั้นประกอบธุรกิจที่อยู่ในบัญชีสองต้องมีคุณสมบัติตามเงื่อนไขและต้องได้รับอนุญาตจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์โดยการอนุมัติของคณะรัฐมนตรี และหากนิติบุคคลนั้นประกอบธุรกิจตามบัญชีสามจะต้องได้รับอนุญาตจากอธิบดีกรมพัฒนาธุรกิจการค้า โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว

7.1.3 FAQ 3: บัญชีหนึ่ง บัญชีสอง และบัญชีสาม ผู้ใดเป็นผู้อนุมัติ

คำตอบ: ประเภทธุรกิจที่กำหนดในบัญชีท้ายพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว พ.ศ. 2542 ประกอบด้วย

- 1) “บัญชีหนึ่ง” ธุรกิจที่ไม่อนุญาตให้คนต่างด้าวประกอบกิจการด้วยเหตุผลพิเศษ
- 2) “บัญชีสอง” ธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับความปลอดภัยหรือความมั่นคงของประเทศ หรือมีผลกระทบต่อศิลปวัฒนธรรม จารีตประเพณี ทัศนกรรมพื้นบ้าน หรือทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ซึ่งจะต้องได้รับอนุญาตจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์ โดยการอนุมัติของคณะรัฐมนตรี
- 3) “บัญชีสาม” ธุรกิจที่คนไทยยังไม่มีความพร้อมที่จะแข่งขันในการประกอบกิจการกับคนต่างด้าว ซึ่งจะต้องได้รับอนุญาตจากอธิบดีกรมพัฒนาธุรกิจการค้า โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว

(รายละเอียดประเภทธุรกิจเพิ่มเติม ปรากฏอยู่ในหัวข้อที่ 5.1 เรื่องการขออนุญาตประกอบธุรกิจของนักลงทุนต่างชาติในประเทศไทย)

7.1.4 FAQ 4: กิจการใดทางด้านคมนาคมและโลจิสติกส์บ้างที่อาจอนุญาตให้ชาวต่างชาติถือหุ้นข้างมากได้

คำตอบ: ประกาศคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน ที่ 8/2565 เรื่อง นโยบายและหลักเกณฑ์การส่งเสริมการลงทุน กำหนดหลักเกณฑ์การถือหุ้นของต่างชาติว่า กรณีโครงการลงทุนในกิจการตามที่ปรากฏในบัญชีสอง และบัญชีสาม ท้ายพระราชบัญญัติประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว พ.ศ. 2542 คณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน จะอนุญาตให้ต่างชาติถือหุ้นข้างมากหรือทั้งสิ้นได้ เว้นแต่กรณีที่มีกฎหมายอื่นกำหนดไว้เป็นการเฉพาะ หรือเมื่อมีเหตุอันสมควร คณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน อาจกำหนดสัดส่วนการถือหุ้นขอต่างชาติเป็นการเฉพาะ สำหรับกิจการที่ให้การส่งเสริมการลงทุนบางประเภทก็ได้ ทั้งนี้ กิจการทางด้านคมนาคมและโลจิสติกส์ที่ปรากฏในบัญชีสอง และบัญชีสาม ตามพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว พ.ศ. 2542 ได้แก่

- 1) บัญชีสอง ได้แก่ การขนส่งทางบก ทางน้ำ หรือทางอากาศในประเทศ รวมถึงกิจการการบินในประเทศ
- 2) บัญชีสาม ได้แก่ การก่อสร้างสิ่งซึ่งเป็นการให้บริการพื้นฐานแก่ประชาชน ด้านการคมนาคมที่ต้องใช้เครื่องมือ เครื่องจักร เทคโนโลยีหรือความชำนาญในการก่อสร้างเป็นพิเศษ

7.1.5 FAQ 5: สถานที่ยื่นขออนุญาตประกอบธุรกิจของคนต่างด้าวสามารถยื่นได้ที่ใดบ้าง

คำตอบ: สามารถยื่นได้ที่

- 1) กรุงเทพมหานครให้ยื่น ณ กรมพัฒนาธุรกิจการค้า กระทรวงพาณิชย์
- 2) จังหวัดอื่นให้ยื่น ณ สำนักงานพัฒนาธุรกิจการค้าจังหวัด

7.1.6 FAQ 6: การประกอบกิจการทางด้านคมนาคมและโลจิสติกส์ใดบ้าง ที่จะต้องได้รับอนุญาตเพื่อประกอบกิจการเพิ่มเติมตามที่กฎหมาย ระเบียบ และประกาศของหน่วยงานที่รับผิดชอบ

คำตอบ: ตัวอย่างการประกอบกิจการทางด้านคมนาคมและโลจิสติกส์ที่จะต้องได้รับ อนุญาต หรือได้รับใบอนุญาต หรือได้รับสัมปทาน มีดังนี้

- 1) กิจการทางหลวง : ต้องได้รับสัมปทานจากคณะรัฐมนตรี : กรมทางหลวง
- 2) ที่พักริมทาง : ขออนุญาตเป็นผู้ลงทุนต่อผู้อำนวยการกรมทางหลวง : กรมทางหลวง
- 3) การขนส่งประจำทาง : ใบอนุญาตประกอบการขนส่งประจำทาง : กรมการขนส่งทางบก
- 4) การขนส่งไม่ประจำทาง : ใบอนุญาตประกอบการขนส่งไม่ประจำทาง : กรมการขนส่งทางบก
- 5) การขนส่งโดยรถขนาดเล็ก : ใบอนุญาตประกอบการขนส่งโดยรถขนาดเล็ก : กรมการขนส่งทางบก
- 6) การขนส่งส่วนบุคคล : ใบอนุญาตประกอบการขนส่งส่วนบุคคล : กรมการขนส่งทางบก
- 7) การขนส่งระหว่างประเทศ : ใบอนุญาตประกอบการขนส่งระหว่างประเทศ : กรมการขนส่งทางบก
- 8) สถานีขนส่งผู้โดยสาร : ใบอนุญาตจัดตั้งและดำเนินการสถานีขนส่งผู้โดยสาร : กรมการขนส่งทางบก
- 9) สถานีขนส่งสัตว์และหรือสิ่งของ : ใบอนุญาตจัดตั้งและดำเนินการสถานีขนส่งสัตว์และหรือสิ่งของ : กรมการขนส่งทางบก
- 10) กิจการสนามบิน : ใบอนุญาตจัดตั้งสนามบินสาธารณะ : สำนักงานการบินพลเรือนแห่งประเทศไทย
- 11) กิจการการบินพลเรือน (การขนส่งทางอากาศเพื่อการพาณิชย์ และการทำงานทางอากาศ) : ใบอนุญาตประกอบกิจการการบินพลเรือน : สำนักงานการบินพลเรือนแห่งประเทศไทย
- 12) กิจการบริการซ่อมบำรุงอากาศยาน : ใบรับรองหน่วยซ่อม : สำนักงานการบินพลเรือนแห่งประเทศไทย
- 13) กิจการคลังสินค้า : ใบอนุญาตให้ประกอบกิจการคลังสินค้า : กรมการค้าภายใน
- 14) กิจการทำเรือเดินทะเล : ใบอนุญาตประกอบกิจการทำเรือเดินทะเล : กรมเจ้าท่า

- 15) โรงพักสินค้าเพื่อตรวจปล่อยของขาเข้าและบรรจุของขาออกที่ขนส่งโดยระบบคอนเทนเนอร์นอกเขตท่าเทียบท่าเรือ : ใบอนุญาตจัดตั้งโรงพักสินค้าสำหรับตรวจและบรรจุสินค้าเข้าคอนเทนเนอร์เพื่อการส่งออก : กรมศุลกากร
- 16) กิจกรรมเรือกลเดินประจำทาง : ใบอนุญาตให้เรือกลเดินประจำทาง : กรมเจ้าท่า
- 17) การขนส่งทางทะเล : หนังสือสำคัญแสดงการจดทะเบียนเป็นผู้ประกอบการขนส่งทางทะเล : กรมเจ้าท่า
- 18) อุเรือ : หนังสือสำคัญแสดงการจดทะเบียนเป็นผู้ประกอบกิจการอุเรือ : กรมเจ้าท่า
- 19) กิจการรถไฟ : ต้องได้รับสัมปทานจากการรถไฟแห่งประเทศไทย โดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรี : การรถไฟแห่งประเทศไทย

7.1.7 FAQ 7: นโยบายการส่งเสริมการลงทุนในปัจจุบันมีแนวโน้มให้การส่งเสริมการลงทุนแบบใดบ้าง

คำตอบ: เป้าหมายส่งเสริมการลงทุนตามประกาศคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนที่ 8/2565 เรื่อง นโยบายและหลักเกณฑ์การส่งเสริมการลงทุน

- 1) การปรับโครงสร้างอุตสาหกรรมโดยยกระดับอุตสาหกรรมเดิมที่ไทยมีความโดดเด่นควบคู่กับการสร้างฐานอุตสาหกรรมใหม่ที่ไทยมีศักยภาพ และสร้างความเข้มแข็งให้กับห่วงโซ่อุปทาน (Supply Chain)
- 2) การเร่งเปลี่ยนผ่านไปสู่อุตสาหกรรมอัจฉริยะและยั่งยืน (Smart and Sustainable Industry) ทั้งการลงทุนใหม่ และการยกระดับผู้ประกอบการรายเดิม
- 3) การผลักดันประเทศไทยเป็นศูนย์กลางธุรกิจระหว่างประเทศ และประตูการค้าการลงทุนของภูมิภาค
- 4) การส่งเสริมผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) และวิสาหกิจเริ่มต้น (Startup) ให้มีความเข้มแข็งและเชื่อมต่อโลก
- 5) การส่งเสริมการลงทุนตามศักยภาพของพื้นที่เพื่อสร้างการเติบโตอย่างทั่วถึง
- 6) การส่งเสริมให้ผู้ประกอบการที่ได้รับการส่งเสริมดำเนินกิจกรรมเพื่อพัฒนาชุมชนและสังคม
- 7) การส่งเสริมการลงทุนไทยในต่างประเทศเพื่อขยายโอกาสทางธุรกิจและเพิ่มบทบาทไทยในเวทีโลก

(รายละเอียดเพิ่มเติม ปรากฏอยู่ในประกาศคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน ที่ 8/2565 เรื่อง นโยบายและหลักเกณฑ์การส่งเสริมการลงทุน ข้อ 4 นโยบายส่งเสริมการลงทุน)

7.1.8 FAQ 8: บทบาทของภาคเอกชนที่สำคัญก่อนการยื่นข้อเสนอโครงการควรดำเนินการใดบ้าง

คำตอบ: การดำเนินการของภาคเอกชนตามขั้นตอนการร่วมลงทุนในส่วนของภาคเอกชน
ผู้ร่วมลงทุน ก่อนการยื่นข้อเสนอโครงการควรดำเนินการนั้น ประกอบด้วย

- 1) การศึกษาโครงการร่วมลงทุนที่น่าสนใจจากแผนการจัดทำโครงการร่วมลงทุน
- 2) การตรวจสอบคุณลักษณะ และลักษณะต้องห้ามของเอกชน
- 3) การศึกษาความเหมาะสมของโครงการ มูลค่าโครงการ และอัตราผลตอบแทน
- 4) การเข้าร่วมการรับฟังความคิดเห็นของภาคเอกชน

อย่างไรก็ดี การเข้าร่วมการรับฟังความคิดเห็นของภาคเอกชนนั้นเป็นส่วนที่ภาคเอกชนจะเข้ามา
มีส่วนร่วมกับภาครัฐโดยตรงเพื่อร่วมให้ความคิดเห็นในรายงานการศึกษาและวิเคราะห์โครงการ และร่างประกาศ
เชิญชวน ร่างเอกสารสำหรับการคัดเลือกเอกชน และร่างสัญญาร่วมลงทุน เพื่อช่วยให้บริษัทมีข้อมูลที่เพียงพอ
ต่อการตัดสินใจเข้าร่วมลงทุน รวมถึงการจัดทำข้อเสนอเข้าสู่กระบวนการคัดเลือกเอกชน นอกจากนี้ในเวทีรับฟัง
ความคิดเห็นบริษัทจะได้มีส่วนในการร่วมปรับปรุงรายละเอียดการคัดเลือกเอกชน และรูปแบบการร่วมลงทุน
บางส่วนซึ่งจะเป็นข้อได้เปรียบในขั้นตอนการยื่นข้อเสนอคัดเลือกเอกชน

7.1.9 FAQ 9: ระยะเวลาที่ใช้ดำเนินการเพื่อลงนามสัญญา ภายหลังจากการคัดเลือกและเจรจากับภาคเอกชนที่ ได้รับการคัดเลือกเป็นเท่าใด

คำตอบ: ประมาณ 120 วัน ซึ่งประกอบด้วย การเสนอร่างสัญญาและการพิจารณาโดยอัยการสูงสุด
ภายใน 60 วัน พร้อมทั้งการให้ความเห็นจากคณะรัฐมนตรีและลงนามสัญญาภายใน
60 วัน

